

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Steinbeck, John.; af John Steinbeck.
Titel Title:	<u>Maanen er gaaet ned</u> : Roman
Udgivet år og sted Publication time and place:	[S.l.] : Frit Nordisk Forlag, 1943 [i.e. 1944]
Fysiske størrelse Physical extent:	69 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

DET KGL. BIBLIOTEK

*John Steinbeck:
Maanen er gaaet ned*

365

chs. 1

MAANEN ER GAAET NED

ROMAN AF
John Steinbeck

Fra en Skydebane i Norge hvor de tyske Rekrutter skyder til Maals efter 9 hængte Patrioter hvoraf 2 Kvinder. I Baggrunden fjerner 2 tyske Soldater Liget af den ene der er skudt ned.

FRIT NORDISK FORLAG
MCMXLIII

F O R O R D.

Titlen paa Steinbecks Roman: The Moon Is Down, er et Citat fra Shakespeares Drama om Diktatoren Macbeth, som, allerede inden han paabegyndte sin Livsbane, vidste, hvordan den vilde ende.

Den Nat, da Macbeth tilrev sig Magten ved at myrde Duncan, staar Banquo sammen med sin Søn Fleance i en Gaard i Slottet, og Banquo spørger:

Banquo: Hvor sent paa Natten er det, Dreng?

Fleance: Jeg har ikke hørt Klokken slaa, men Maanen er gaaet ned.

Banquo: Og den gaar ned henad tolv.

Fleance: Jeg tror, at det er senere paa Natten, Fader.

Første Kapitel.

Ti Femogfyrre var det hele forbi. Byen var okkuperet, dens Forsvarsstyrke slaaet og Krigen forbi. Okkupanterne havde forberedt denne Opgave med samme Omsorg som de større. Denne Søndag Morgen var Postekspedienten og Politibetjenten taget ud paa en Fiske-tur i den populære Købmand Corells Baad. De havde faaet Lov til at laane hans elegante Sejlbaad hele Søndagen. Postekspedienten og Politibetjenten var mange Kilometer ude paa havet, da de fik Øje paa den lille mørke Transportdamper, fuldlastet med Soldater, som tyst passerede dem. Dette var et Anliggende, der berørte dem som Byens Embedsmænd, og de vendte straks om, men Bataillonens havde naturligvis naaet at sætte sig i Besiddelse af Byen, inden de naaede Havnen. Politibetjenten og Postekspedienten fik ikke engang Lov til at komme ind paa deres Kontorer paa Raadhuset, og da de vilde gøre deres Rettigheder gældende, blev de taget til Fange og sat i Arrest.

Byens Soldater havde ogsaa alle tolv været borte denne Søndag Morgen, for den populære Købmand Corell havde givet Frokost, Skydeskiver, Præmier og Ammunition til en Skyttefest, som skulde afholdes ti Kilometer oppe i Fjeldene i en smuk Lysning i Skoven, som Herr Corell havde Raadighed over. Troppen, som bestod af store militæriske Gutter, hørte Flyverne og saa paa Afstand Faldskærmene, og de tog tilbage til Byen i hurtig March. Da de naaede tilbage, havde Okkupanterne opstillet Maskingeværer langs Vejen. Disse meget lidt militæriske Soldater, som havde meget lidt Erfaring om Krig og ingen om Nederlag, aabnede Ilden med deres Geværer. Maskingeværene skrattede et Øjeblik, og seks af Soldaterne blev til døde Bylter gennemhullede af Kugler, og tre af dem blev til halvdøde Bylter gennemhullede af Kugler, og tre af dem flygtede op i Fjeldene med deres Vaaben.

Ti Tredive havde Okkupanternes Musikkorps begyndt at spille smuk og sentimental Messingmusik paa Torvet, medens Byens Indbyggere stod med aabne Munde og Forundring i Øjenene og hørte paa Musikken og stirrede paa Mændene med de graa Hjælme og Maskingeværene paa Armen.

Ti Otteogtredive blev de seks gennemhullede begravet, Faldskærmene pakkedes sammen og Bataillonens indkvarteredes i Herr Corells Magasin nede ved Kajen, hvor der paa Hylderne laa Tæpper og Felt-senge til en Bataillon.

Ti Femogfyrre havde gamle Borgmester Orden modtaget en Anmodning om Audiens fra Oberst Lanser som Repræsentant for Invasionsmagten, og den blev ansat til at finde Sted paa Slaget Elleve i Borgmesterens Femværelses Lejlighed.

Salonen i Lejligheden var meget fin og prober. De forgyldte Stole stod stift med deres slidte Gobelinbetræk som altfor mange Tjenere uden Beskæftigelse. Marmorkaminen hvælvede sig over sin lille Kurv med Gløder uden Flamme, og en haandmalet Kulskovl lænede sig mod Muren inde i Ildstedet. Paa Kaminhylden stod, flankeret af tykmavede Vasar, et snørklet Porcelænsur med legende Keruber. Tapetet i Værelset var mørkerødt med Guldmønster og Panelerne hvide og rene. Billederne paa Væggen forestillede for Størstedelen, hvorledes store Hunde med betagende Heltemod reddede Børn ud af en Fare. Hverken Vand, Ild eller Jordskælv kunde gøre et Barn ondt, saalænge der bare fandtes en Hund.

Ved den aabne Kamin saå gamle Doktor Winter, skægget og lige-

til og godhjertet, Byens Historieskriver og Læge. Han stirrede betaget paa, hvorledes Tommelfingrene i hans Skød snurrede omkring hinanden, Omdrejning efter Omdrejning. Doktor Winter var et saa ligetil Menneske, at kun den dybsindige mærkede, at han var dybsindig. Han kikkede op paa Borgmesterens Tjener Joseph for at se, om Joseph havde lagt Mærke til, hvilket Vidunder de snurrende Tommelfingre var.

- Klokken Elleve? spurgte Doktor Winter.

Og Joseph svarede aandsfraværende:

- Ja, Doktor. Der stod Elleve i Meddelelsen.

- Har De læst den?

- Nej, Borgmesteren læste Meddelelsen op for mig.

Og Joseph begyndte at gaa omkring og inspicere de forgyldte Stole een efter een for at passe paa, at de ikke havde flyttet sig siden sidst. Joseph havde vænnet sig til altid at se barskt paa Møblerne, af dem ventede han sig kun Mangel paa Ærbødighed, Skurkestreger og Støv. I en Verden, hvor Borgmester Orden var Menneskenes Fører, var Joseph Møblernes, Sølvets og Porcelænets. Joseph var lidt til Aars, mager og alvorlig, og hans Tilværelse var saa kompliceret, at kun den dybsindige mærkede hvor ligetil han var beskaffen. Han saa ikke noget vidunderligt i Doktor Winters snurrende Tommelfingre; han fandt dem nærmest irriterende. Joseph havde Mistanke om, at noget meget vigtigt var ved at ske, nu da der var fremmede Soldater her, og Byens Hær var faldet eller var taget til Fange. Før eller senere var Joseph nødt til at danne sig en Mening om det hele. Han vilde ikke vide af nogen Letsindighed nu, ingen snurrende Tommelfingre og ingen Næsvisheder fra Møblernes Side. Doktor Winter flyttede Stolen et Par Centimeter fra dens sædvanlige Plads, og Joseph afventede med Utaalmodighed det Øjeblik, hvor han kunde komme til at stille den paa Plads igen.

Doktor Winter gentog:

- Klokken Elleve, og saa er de her sikkert ogsaa. Det er præcise Folk, Joseph.

- Ja Doktor, svarede Joseph uden at høre efter.

- Præcise Folk, gentog Doktoren.

- Ja, Doktor, sagde Joseph.

- Tid og Maskiner.

- Ja, Doktor.

- De haster mod deres Skæbne, som om det ikke kunde vente.

De forsøger at skubbe til den drejende Jordklode med Skuldrene.

- Fuldstændig rigtigt, Doktor, sagde Joseph, kun fordi han var træt af at sige "Ja, Doktor".

Joseph syntes ikke om den Vending, Samtalen havde taget, thi den hjalp ham ikke frem til nogen Anskuelse. Hvis Joseph senere paa Dagen bemærkede til Kokkepigen: "Præcise Folk, Annie", saa var der ingen Mening i det. "Hvem?" vilde Annie spørge og derefter: "Hvad for noget?", og til sidst vilde hun sige: "Hvad er det for noget Sludder, Joseph?". Joseph havde tidligere forsøgt at føre Doktor Winters Bemærkninger videre til Køkkenet, og det var endt paa samme Maade: Annie opdagede altid, at det var noget Sludder.

Doktor Winter kikkede op fra sine Tommelfingre og saa paa, hvorledes Joseph ekzercerede med Stolene.

- Hvad bestiller Borgmesteren?

- Han er ved at klæde sig om for at tage imod Obersten.

- Og De hjælper ikke til? Han bliver sjusket klædt paa, hvis han skal klare det paa egen Haand.

- Borgmesterinden hjælper ham. Borgmesterinden vil have, at han

skal tage sig saa fordelagtigt ud som muligt. Hun - der for en let Rødme over Josephs Ansigt - Borgmesterinden studser Haaret i Ørerne. Det kilder, Borgmesteren vil ikke lade sig gøre det.

- Det er klart, at det kilder, sagde Doktor Winter.

- Borgmesterinden vilde gøre det selv og var meget bestemt.

Doktor Winter lo pludselig. Han rejste sig og strakte Hænderne mod Ilden, og Joseph skyndte sig hen bag hans Ryg og stillede Stolen paa dens rigtige Plads.

- Vi er mærkelige, sagde Doktoren. Vort Land er ved at blive besejret, vor By er indtaget af fremmede Tropper, Borgmesteren skal tage imod Sejrherrerne og Borgmesterinden holder den modstræbende Borgmester i Nakkeskindet og klipper Haarene i hans Øre.

- Han var begyndt at blive meget busket, sagde Joseph. Øjenbrynene ogsaa. Borgmesteren bliver endnu mere opbragt, naar Øjenbrynene skal studses, end naar det er Ørerne. Han siger, at det gør ondt. Jeg tvivler om, at selv Borgmesterinden faar Lov til det.

- Hun prøver sikkert paa det, sagde Doktor Winter.

- Hun vil have, at han skal tage sig saa fordelagtig ud som muligt.

Ind igennem Glasruden i Entredøren kikkede et Ansigt under en Hjælm, og der blev banket haardt. Det virkede, som om en Del af det varme Lys i Værelset slukkedes og efterfulgtes af en Graanen.

Doktor Winter kikkede op paa Uret og sagde:

- De kommer tidligt. Luk dem ind, Joseph.

Joseph gik hen til Døren og aabnede den. En Soldat traadte ind, klædt i en lang Kappe. Han bar Hjælm, og paa Armen hang et Maskingevær. Han saa sig hurtigt om og traadte saa til Side. Bag ham stod en Officer i Døraabningen. Hans Uniform var enkel, og hans Grad saas kun paa Skulderstropperne.

Officeren gik ind i Værelset og saa paa Doktor Winter. Han mindede om en let karrikeret Tegning af en engelsk Gentleman. Hans Holdning var sammensunken, Ansigtet rødt og Næsen lang, men alligevel ganske pæn; han syntes at føle sig utilpas i Uniformen, som de fleste engelske Officerer gør. Han stod i Døren og stirrede paa Doktor Winter, og sagde:

- Er det Borgmester Orden?

Doktor Winter lo.

- Nej, det er det ikke.

- Er det da et Medlem af Magistraten?

- Nej, jeg er Læge i Byen og en god Ven af Borgmesteren.

- Hvor er Borgmester Orden? spurgte Officeren.

- Han er ved at klæde sig om for at modtage Dem. Er De Obersten?

- Nej, det er jeg ikke. Mit Navn er Kaptajn Benticke.

Han bukkede, og Doktor Winter svarede med et let Buk. Kaptajn Benticke fortsatte, tilsyneladende lidt forlegen for, hvad han skulde sige:

- Ifølge Reglementet er vi tvunget til at eftersøge og tage Vare paa alle Vaaben, inden Chefen for en Afdeling kommer ind i et Værelse. Det er ikke Hensigten at vise nogen Uhøflighed. Og Kaptajnen kaldte over Skulderen: Sergeant!

Sergeanten gik rask hen til Joseph, fór med Hænderne over hans Lommer og sagde:

- Ingenting, Kaptajn.

Kaptajn Benticke sagde til Doktor Winter:

- Jeg haaber, De undskylder.

Sergeanten gik hen til Doktor Winter og klappede med Hænderne paa hans ommer. Hænderne stoppede ved Frakkens Inderlomme. Han stak hurtigt Haanden ind, fremdrog et lille, fladt, sort Læderetui og afleverede det til Kaptajn Bentick. Kaptajn Bentick aabnede Etuiet og fandt nogle faa kirurgiske Instrumenter - to Kive, et Par Naale, en Injektionssprøjte. Han smækkede Etuiet i og gav det tilbage til Doktor Winter. Doktor Winter sagde:

- Ser De, jeg er Læge her ude paa Landet. Engang blev jeg tvunget til at udføre en Blindtarmsoperation med en Køkkenkniv. Siden da har jeg altid baaret dette paa mig.

- Der skal findes en Del Skydevaaben her, tror jeg, sagde Kaptajn Bentick. Han aabnede en lille Lommebog i Skindbind, som han havde i Lommen.

- De er grundige, sagde Doktor Winter.

- Ja, vor Mand har arbejdet her en Tid.

- De vil ikke nævne, hvem den Mand er? sagde Doktor Winter.

- Hans Arbejde er allerede afsluttet, sagde Bentick. Jeg tror ikke, at det betyder noget, hvis jeg siger det. Han hedder Corell.

Og Doktor Winter sagde forfærdet:

- George Corell? Det lyder fuldkommen utroligt! Han har gjort meget for Byen. Han har oven i Købet udsat Præmier til Skyttestævnet oppe i Fjeldene i Morges. Da Doktor Winter sagde dette, begyndte Øjnene at forstaa, hvad der var sket, og Læberne pressesedes langsomt sammen; og han sagde: Jeg forstaa; det var derfor, han arrangerede Stævnet. Ja, jeg forstaa. Men George Corell - det lyder utroligt!

Døren til venstre gik op, og Borgmester Orden kom ind; han gravede i det højre Øre med Lillefingeren. Han havde sin Modtagelsesdragt paa, Jaket med Embedskæden om Halsen. Han havde en stor, snehvid Mustache og to mindre, en over hvert Øje. Hans hvide Haar var saa nybørstet, at Haarene nu var ved at frigøre sig og stikke i Vejret igen. Han havde været Borgmester saa længe, at han for Byen legemliggjorde selve Begrebet Borgmester. Selv de voksne saa i Tankerne Borgmester Orden for sig, naar de paa Tryk eller i Skrift saa Ordet "Borgmester". Han og hans Embede var eet. Det havde skænket ham Værdighed, og han havde givet det Varme.

Efter ha traadte Borgmesterinden ind i Værelset, lille og rynket og bestemt. Hun troede at have skabt denne Mand af lutter Klæder, have udtænkt ham, og hun mente, at hun vilde kunne gøre det endnu bedre, hvis hun fik Lov til at begynde forfra. Hun havde kun et Par Gange i sit Liv forstaaet ham helt og holdent, men den Del, som hun kendte, kendte hun grundigt og ind i de mindste Kroge. Intet lille Ønske, ingen Plage, ingen Hensynsløshed eller Uvenlighed undgik hende; ingen Tanke, Drøm eller Længsel, som han havde, naaede nogensinde frem til hende. Og dog havde hun flere Gange i sit Liv set Stjernerne.

Hun gik rundt om Borgmesteren og tog ham i Haanden og trak Lillefingeren ud af det mishandlede Øre og strakte hans Haand ned langs Siden, som hun vilde have trukket Tommelfingeren ud af Munden paa et lille Barn.

- Jeg tror ikke et Øjeblik, at det gør saa ondt, som du siger, sagde hun og vendte sig til Doktor Winter: Han vil ikke lade mig pynte paa Øjenbrynene.

- Det gør ondt, sagde Borgmester Orden.

- Saa siger vi det, naar du vil se saadan ud, kan jeg ikke gøre noget ved det. Hun rettede lidt paa hans Slips, som allerede sad

perfekt. Jeg er glad for, at Doktoren er her, sagde hun. Hvor mange tror De, der kommer? Og saa kikkede hun op og fik Øje paa Kaptajn Benticke. Aah! sagde hun. Obersten!

- Nej, sagde Kaptajn Benticke, jeg er her kun for at forberede Oberstens Ankomst. Sergeant!

Sergeanten, som havde vendt Puderne og kikket bagved Billederne, gik hurtigt frem til Borgmester Orden og for med Hænderne over hans Lommer. Kaptajn Benticke sagde:

- Borgmesteren maa undskylde ham. Reglementet foreskriver det. Kaptajnen kikkede igen i den lille Bog, han holdt i Haanden. Borgmesteren skal have en Del Skydevaaben her, tror jeg. To, hvis jeg ikke tager Fejl.

- Skydevaaben? sagde Borgmester Orden. Geværer, mener De vel. Ja, jeg har en dobbeltløbet og en Karabin. Han sagde undskyldende: De forstaar, jeg gaar ikke mere saa meget paa Jagt. Jeg gaar altid og tænker, at nu skal det være, og saa begynder Jagtsæsonen, men jeg kommer aldrig afsted. Jeg har ikke den samme Fornøjelse af at jage som tidligere.

Kaptajn Benticke forlod ikke Spørgsmaalet.

- Hvor har Borgmesteren Geværerne?

Borgmesteren gned sig paa Kinden og forsøgte at komme i Tanker om det.

- Ja, jeg tror ... Han vendte sig til Borgmesterinden. Stod de ikke helt inde i Skabet i Soveværelset sammen med Spadserestokkene?

- Jo, sagde Borgmesterinden, og hvert eneste Stykke i hele Klædeskabet lugter af Olie. Hvis du endda kunde have dem et andet Sted.

- Sergeant! sagde Kaptajn Benticke.

Sergeanten gik hurtigt ind i Soveværelset.

- Det er en ubehagelig Pligt. Jeg beder om Undskyldning, sagde Kaptajnen.

Sergeanten kom tilbage med en dobbeltløbet og en rigtig fin Jagtkarabin i Skulderrem. Han stillede Geværerne ved Entredøren. Kaptajn Benticke sagde:

- Tak, det var det hele. Mange Tak, Fru Borgmesterinde. Han vendte sig og bukkede let for Doktor Winter. Tak, Hr. Doktor. Oberst Lanser er her om et Øjeblik. God Morgen!

Og han gik ud af Døren fulgt af Sergeanten med begge Geværerne i den ene Haand og Maskingeværet over højre Arm.

Borgmesterinden sagde:

- Et Øjeblik troede jeg, at det var ham, der var Obersten. Han saa rigtig behagelig ud, den unge Mand.

Doktor Winter sagde ironisk:

- Nej, han kom kun for at beskytte Obersten.

Borgmesterinden spekulerede:

- Jeg gad vide, hvor mange Officerer der kommer?

Hun kikkede paa Joseph og saa, at han stod og lyttede aldeles ugenert. Hun rystede paa Hovedet og rynkede Panden imod ham, og han fortsatte med sine Smaasysler. Han begyndte igen at støve af forfra. Og Borgmesterinden sagde:

- Hvor mange tror De, der kommer?

Doktor Winter trak hensynsløst en Stol frem og satte sig igen.

- Det ved jeg ikke, sagde han.

- Jo - og hun rynkede Panden mod Joseph - vi har tænkt paa det begge. Skal vi byde paa The eller et Glas Vin? Hvis vi skal gøre det, ved jeg ikke, hvor mange vi bliver, og hvis vi ikke gør det,

hvad skal vi saa hitte paa?

Doktor Winter rystede paa Hovedet og lo.

- Det ved jeg ikke. Det er længe siden, vi besejrede nogen eller nogen besejrede os. Jeg ved ikke, hvad der vil være passende.

Borgmester Orden havde igen Fingeren i det kløende Øre. Han sagde:

- Ja, jeg synes ikke, vi skal gøre det. Jeg tror ikke, Folk vil synes om det. Jeg vil ikke drikke Vin med dem. Hvorfor ved jeg ikke.

Saa appellerede Borgmesterinden til Doktoren.

- Var det ikke Brug før i Verden, at man - det vil sige Førerne - hilste hinanden og drak et Glas Vin?

Doktor Winter nikkede.

- Jo, det gjorde man virkelig. Han rystede langsomt paa Hovedet. Men det var maaske en anden Sag. Konger og Fyrster morede sig med Krig paa samme Maade, som Englænderne morer sig med Jagt. Naar Ræven var skudt, samledes man til Jagtfrokost. Men Borgmester Orden har nok Ret: Folket vilde maaske ikke synes om, at han drak Vin med Okkupanterne.

Borgmesterinden sagde:

- Folk er nede og høre paa Musiken. Det har Annie fortalt. Hvis de kan gøre det, hvorfor skulde vi saa ikke kunne holde kultiverede Sædvaner i Live?

Borgmesteren kikkede fast paa hende et Øjeblik, og hans Stemme blev skarp.

- Jeg tror, at vi med din Tilladelse ikke skal have Vin. Der er Raadvildhed blandt Folk nu. De har levet i Fred saa længe, at de ikke rigtig tror paa Krigen. Nu kommer de til at lære, og senere bliver der ikke mere nogen Raadvildhed. Seks af Byens Gutter blev myrdet i Morges. Jeg tror ikke, at vi skal have nogen Jagtfrokost. Folket fører ikke Krig for Fornøjelses Skyld.

Borgmesterinden bøjede Hovedet let. Der havde i hendes Liv været enkelte Tilfælde, hvor hendes Ægtefælle var blevet Borgmesteren. Hun havde lært ikke at forveksle Borgmesteren med Ægtefællen.

Borgmester Orden saa paa Klokkeren, og da Joseph kom ind med en lille Kop sort Kaffe, tog han aandsfraværende imod den.

- Tak, sagde han, og han smagte paa Kaffen. Jeg burde være klar og bestemt, sagde han til Doktor Winter. Jeg burde være - ved du, hvor mange Invasionstropper, der er?

- Der er ikke saa mange, sagde Doktoren. Højst To Hundrede og Halvtreds, tror jeg; men alle med disse her smaa Maskingeværer.

Borgmesteren nippede igen til Kaffen og sagde:

- Hvorledes er det andre Steder i Landet?

Doktoren løftede Skuldrene og lod dem synke igen.

- Var der ikke Modstand nogen Steder? fortsatte Borgmesteren uden Haab i Stemmen.

Doktoren trak igen paa Skuldrene.

- Jeg ved det ikke. Alle Ledninger er enten brudt eller i deres Hænder. Vi faar ingen Nyheder.

- Men vore Gutter da, vore Soldater?

- Jeg ved det ikke, sagde Doktoren.

Joseph afbrød.

- Jeg har hørt - det vil sige, Annie har hørt ...

Hvad da?

- Seks faldt, det var Maskingeværerne. Annie har hørt, at tre blev saaret og taget til Fange.

- Men der var tolv.

- Annie har hørt, at tre flygtede.

Borgmesteren vendte sig hæftigt om.

- Hvem var det, der flygtede? spurgte han.

- Det ved jeg ikke. Det har Annie ikke hørt.

Borgmesterinden strøg med Fingeren over Bordet for at se efter Støv. Hun sagde:

- Joseph, naar de kommer, hold dig saa i Nærheden af Ringeapparatet. Det kan være, at vi faar Brug for noget. Og tag saa den anden Frakke paa, Joseph, den med Knapperne. Hun tænkte sig om et Øjeblik. Og naar Joseph er færdig med, hvad der er at gøre, saa gaa ud. Det gør ikke noget godt Indtryk, hvis Joseph kun staar og lytter. Det virker landligt, simpelthen landligt.

- Ja, Fru Borgmesterinde, sagde Joseph.

- Vi vil ikke servere Vin, men Joseph kan have nogle Cigaretter parat i det lille Sølvskrin. Og naar Joseph tænder Oberstens Cigaret, saa tænd ikke Tændstikken paa Skoen. Tænd mod Strygeflanden.

- Ja, Fru Borgmesterinde.

Borgmester Orden knappede Jaketten op, tog Uret frem og saa paa det og stoppede det ned igen og knappede Jaketten, men knappede i de forkerte Knaphuller. Borgmesterinden gik hen til ham og knappede den rigtigt.

- Hvad er Klokken, spurgte Doktor Winter.

- Fem Minutter i Elleve.

- Præcise Folk, sagde Doktoren. De er her sikkert til den fastsatte Tid. Vil du have, at jeg skal gaa?

Borgmester Orden saa forskrækket ud.

- Gaa? Nej - nej, bliv. Han lo, sagte. Jeg er lidt bange, sagde han undskyldende. Ja, ikke direkte bange, men jeg er nervøs. Og han sagde hjælpeløst: Vi har ikke lidt Nederlag, ikke i lang Tid ...

Han brød af for at lytte. Paa Afstand hørtes Militærmusik, en March. De vendte sig alle i den Retning og lyttede. Borgmesterinden sagde:

- Der kommer de. Jeg haaber ikke, der er for mange, der skal herind samtidig. Værelset er ikke saa stort.

Doktor Winter sagde ironisk:

- Borgmesterinden vilde have foretrukket Spejlsalen i Versailles?

Hun kneb Læberne sammen og saa sig omkring, og i Tankerne syslede hun allerede med Erobrernes Placering.

- Værelset er meget lille, sagde hun.

Messingmusiken tog lidt til og blev saa igen svagere. Det bankede sagte paa Døren.

- Hvem kan det nu være? Joseph, hvis der er nogen, saa sig, at de maa komme igen senere. Vi er meget optaget.

Bankningen hørtes igen. Joseph gik hen til Døren og lukkede op, først en smal Revne, saa mere. En graa Skikkelse med Hjælm og Kravehandsker paa kom til Syne.

- Oberst Lanser sender sin Hilsen, sagde Hovedet i Døren. Oberst Lanser anmoder om Audiens hos Borgmesteren.

Joseph aabnede Døren paa vid Gab. Den hjælmklædte Ordonnans kom ind, saa sig hurtigt om i Værelset og gik saa til Side.

- Oberst Lanser! meldte han.

En ny hjælmklædt Skikkelse marcherede ind i Værelset, og hans Rang kunde kun ses paa hans Skulderstropper. Efter ham kom en ganske lille Fyr i sort Klædesdragt. Obersten var en midaldrende Mand, graa og haard og med et træt Ansigt. Hans Holdning var militærisk rank, men Øjnene havde ikke den menige Soldats tomme Blik. Den lille Mand ved Siden af ham var skaldet og glat om Kinderne, og han havde smaa sorte Øjne og en sanselig Mund.

Oberst Lanser tog Hjælmen af. Med et hurtigt Buk sagde han:

Herr Borgmester! Han bukkede for Borgmesterinden. Og han sagde: Korporalen lukker Døren.

Joseph skyndte sig at lukke Døren og stirrede paa Korporalen opfyldt af sin lille Triumf.

Lanser saa spørgende paa Doktoren, og Borgmester Orden sagde:

- Det er Doktor Winter.
- Embedsmand, spurgte Obersten.
- Læge, og jeg kunde ogsaa sige Byens Historieskriver.

Lanser bukkede let. Han sagde:

- Doktor Winter, jeg vil ikke være nærgaaende, men det bliver maaske en Side i Deres Beretning ...

Og Doktor Winter lo.

- Mange Sider, maaske.

Oberst Lanser vendte sig halvt mod sin Følgesvend.

- De kender vist Herr Corell, sagde han.

Borgmesteren sagde:

- George Corell? Vist kender jeg ham. God Dag, George.

Doktor Winter afbrød skarpt. Han sagde meget formelt:

- Din Ven George Corell har forberedt Invasionen i Byen.

Vor Velgører Corell sendte vore Soldater op i Fjeldene. Vor Middagsgæst George Corell har lavet en Liste over alle Skydevaaben i Byen.

Vor Ven, George Corell!

Corell sagde arrigt:

- Jeg arbejder for det, jeg tror paa! Der er ikke noget uhæderligt i det.

Orden stod med halvaaben Mund. Han var fuldstændig raadvild. Han saa fra Winter til Corell.

- Det er ikke sandt, sagde han. George, det her er ikke sandt! Du har spist ved mit Bord, du har drukket Portvin sammen med mig. Du hjalp mig jo med at planlægge Sygehuset! Det her er ikke sandt!

Han saa meget stift paa Corell, og Corell saa fjendtligt tilbage. Der indtraadte en langvarig Stilhed. Saa blev Borgmesteren helt stram i Ansigtet, han fik et meget formelt Udtryk, og han blev stiv i hele Kroppen. Han vendte sig mod Oberst Lanser og sagde:

- Jeg vil ikke tale i den Mands Nærværelse.

- Jeg har Ret til at være her! sagde Corell. Jeg er Soldat som de andre. Der er kun den Forskel, at jeg ikke har Uniform.

Borgmesteren gentog:

- Jeg vil ikke tale i den Mands Nærværelse.

Oberst Lanser sagde:

- Vil Herr Corell være saa venlig at gaa.

- Jeg har Ret til at være her! sagde Corell.

- Vil Herr Corell være saa venlig at gaa! Har De højere Rang end jeg?

- Det har jeg jo ikke.

- Vær venlig at gaa, Herr Corell, sagde Oberst Lanser.

Corell kikkede arrigt paa Borgmesteren, og saa vendte han sig og gik hurtigt ud af Værelset. Doktor Winter smaale og sagde:

- Det forslaar til et Kapitel i min Historie.

6

Oberst Lanser gav ham et skarpt Blik, men sagde ikke noget. Saa aabnedes Døren til højre, og den lyshaarede, rødøjede Annie stak et ophidset Ansigt ind.

- Fru Borgmesterinde, sagde hun, der er Soldater paa Verandaen til Gaarden. De staar bare der og glor.

- De kommer ikke ind, sagde Oberst Lanser. Det er en militær Formalitet.

Borgmesterinden sagde iskoldt:

- Annie, hvis du skal have noget sagt, saa lad Joseph fremføre det.

- Jeg kunde ikke tro andet, end at de vilde forsøge at komme ind, sagde Annie. De kunde mærke Kaffelugten.

- Annie!

- Jah, Fru Borgmesterinde; og hun trak sig tilbage.

Obersten sagde:

- Maa jeg faa Lov til at sætte mig? Og han forklarede: Vi har længe maattet undvære Søvn.

Det syntes, som Borgmesteren selv blev revet ud af Søvn.

- Ja, sagde han naturligtvis, sæt Dem ned!

Obersten saa paa Borgmesterinden, og hun satte sig.

Træt tog han Plads i en Stol. Borgmesteren blev staaende, endnu ikke helt fri for Drømmen.

Obersten begyndte:

Vi vil forsøge at klare det paa bedst mulig Maade. Borgmesteren forstaar, at dette er et mere risikabelt Forretningsforetagende for os end noget andet. Vi behøver Kulgruben her og Fiskeriet. Vi vil klare hele Sagen saa roligt og gnidningsløst som muligt.

- Jeg har ikke faaet nogen Nyheder, sagde Borgmesteren. Hvorledes er det andre Steder i Landet?

- Det hele er erobret, sagde Obersten. Det var godt planlagt.

- Var der ikke Modstand nogen Steder?

Obersten saa paa ham med Medlidenhed.

- Det havde været bedst, hvis der ikke var blevet gjort nogen Modstand. Det er forekommet her og der, men det foraarsagede kun Blodsudgydelse. Vi havde planlagt det hele meget omhyggeligt.

Orden blev i sin Tankegang.

- Men blev der gjort Modstand?

- Ja, men fuldstændig meningsløst. Den blev slaaet ned paa et Øjeblik, akkurat som her. Det var meningsløst og sørgeligt, at der blev gjort Modstand.

Doktor Winter havde ogsaa de samme Bekymringer som Borgmesteren.

- Ja, sagde han, meningsløst, men der blev dog gjort Modstand? Og Oberst Lanser svarede:

- Kun af nogle faa og de er borte. Folket som Helhed er roligt.

- Folket ved ikke, hvad der er hændt, sagde Doktor Winter.

- De er ved at opdage det, sagde Lanser. De gør ikke mere noget, der er meningsløst. Han rømmede sig, og Stemmen blev livlig. Nu, mine Herrer, maa jeg faa Lov at komme tilbage til Sagen. Jeg er virkelig meget træt, men før jeg kan komme til at sove, har jeg en Del Sager at ordne. Han bøjede sig frem i Stolen. Jeg er mere Ingeniør end Militær. Hele denne Sag er mere et teknisk Problem end en Erobring. Kullene skal ud af Bjerget og om Bord i Fartøjerne. Vi har Teknikere med os, men Folket skal fortsætte med at arbejde i Gruben. Udtrykker jeg mig tydeligt? Vi ønsker ikke at vise Haard-

hed.

- Ja, sagde Orden, det er fuldkommen tydeligt. Men hvis Folket ikke vil arbejde i Gruben?

- Jeg haaber, at de vil, sagde Obersten, for de skal have Kul.

- Men hvis de ikke gør det?

- De skal. Det er almindelige Mennesker. De vil ikke have det vanskeligt. Han ventede paa Svar, men der kom ikke noget. Er det ikke rigtigt? spurgte Obersten.

Borgmester Orden snoede Kæden.

- Jeg ved det ikke. Under deres eget Styre er de almindelige. Jeg ved ikke, hvordan de bliver under Deres. Det er udyrket Mark, forstaar De. Vor Styreform er bygget op gennem fire Hundrede Aar.

Obersten svarede hurtigt:

- Vi ved det, og derfor har vi tænkt at bibeholde Deres Styreform. De skal vedblivende være Borgmester, De skal befale, De skal straffe og belønne. Med den Ordning kommer der ikke til at blive nogle Vanskeligheder.

Borgmester Orden saa paa Doktor Winter.

- Hvad tænker du paa?

- Jeg ved ikke, sagde Doktor Winter. Det vilde være interessant at se, hvorledes det vilde gaa. Jeg vilde nærmest tro, at der bliver Vanskeligheder. Det er maaske et hadsk og forbitret Folk.

- Jeg ved heller ikke, sagde Borgmester Orden. Han vendte sig mod Obersten. Jeg tilhører dette Folk, og alligevel ved jeg ikke, hvad de vil gøre. Obersten ved det maaske. Eller maaske vil det blive anderledes, end hvad baade De og vi ved. Nogle godkender de Førere, som udpeges til dem, og adlyder dem. Men mit Folk har valgt mig. Det er dem, der er Aarsag til, at jeg sidder her, og det kan de lave om. Det gør de maaske, hvis de tror, at jeg er gaaet over til Dem. Jeg ved det simpelthen ikke.

- De gør dem en Tjeneste ved at opretholde Ordenen, sagde Obersten.

- En Tjeneste?

- Ja, en Tjeneste. Det er Deres Pligt at beskytte dem. De kommer i Fare, hvis de viser sig oprørske. Vi skal have Kul, forstaar De. Vore Førere fortæller os ikke, hvorledes det skal gaa til; de giver os Ordre til at skaffe Kul frem. Men Dem paahviler det at beskytte Folket. De skal faa dem til at arbejde og paa den Maade give dem Tryghed.

- Men hvis de ikke ønsker Tryghed? spurgte Borgmester Orden.

- Saa maa De tænke for dem.

Orden sagde ikke uden Stolthed:

- Mit Folk vil ikke have nogen, som tænker for dem. De er maaske forskellige fra Deres Folk. Alt det, der er hændt, har forvirret mig, men i den Sag er jeg sikker.

Nu kom Joseph hurtigt ind i Værelset, og han stod foroverbøjet lige ved at revne af Trang til at sige noget. Borgmesterinden sagde:

- Hvad er der Joseph? Hent Sølvskrinet med Cigaretterne.

- Undskyld Fru Borgmesterinde, sagde Joseph. Undskyld Hr. Borgmester.

- Hvad vil Joseph? spurgte Borgmesterinden.

- Det er Annie, sagde han. Nu er hun vred.

- Hvad drejer det sig om? sagde Borgmesterinden.

- Annie synes ikke om at have Soldaterne paa Køkkenverandaen.

Obersten spurgte:

- Gør de noget forkert?
- De ser gennem Døren paa Annie, sagde Joseph. Hun synes, det er ubehageligt.

- De adlyder kun Ordren, sagde Obersten. De forstyrrer ingen.
- Ja, Annie synes i hvert Fald, at det er ubehageligt med de Karle, der glor, sagde Joseph.

Borgmesterinden sagde:

- Joseph, sig til Annie, at hun skal tage sig i Agt.

- Ja, Fru Borgmesterinde, og Joseph gik.

Oberstens Øjenlaag faldt til af Træthed.

- Der var en Sag til, Hr. Borgmester, sagde han. Er det muligt, at jeg og min Stab kan blive indkvarteret her?

Borgmester Orden tænkte sig om et Øjeblik og sagde derefter:

- Huset er ikke stort. Der er Mulighed for at faa et rummeligere og bekvemmere Kvarter.

Saa kom Joseph tilbage med Cigaretterne i Sølvskrinet; han aabnede det og rakte det til Obersten. Da Obersten havde taget en Cigaret, tændte Joseph den omhyggeligt. Obersten trak Røgen dybt ind.

- Det er ikke det, der er Tale om, sagde han. Vi har lagt Mærke til, at hvis den militære Stab befinder sig under de lokale Myn- digheders Tag, bliver Stemningen roligere.

- De mener, sagde Orden, at Folket aner Samarbejde bagved?

- Ja, saadan turde det vist være.

Borgmester Orden saa hjælpeløst paa Doktor Winter, men Winter kunde kun komme med et skævt Smil. Orden sagde lavt:

- Er det mig tilladt at unddrage mig denne hæderfulde Udmær- kelse?

- Desværre ikke, sagde Obersten. Det er Ordre fra min Fører.

- Folket vil ikke synes om det, sagde Orden.

- Altid er det Folket! Folket er uden Vaaben. Folket har ikke noget at skulle have sagt.

Borgmester Orden rystede paa Hovedet.

- Det er noget, Obersten ikke ved.

Fra Døren hørtes en ophidset Kvindestemme og et Bump og en Mand, der raabte op. Joseph kom farende ind.

- Hun hælder kogende Vand over dem, sagde Joseph. Hun er me- get vred.

Gennem Døren hørtes Kommandoord og Trampen. Oberst Lanser rej- ste sig tungt.

- Har Borgmesteren ikke Haand i Hanke med sine Tjenere? spurg- te han.

Borgmester Orden smilede.

Meget lidt, sagde han. Hun er en udmærket Kokkepige, naar hun er i godt Humør. Kom der nogen til Skade? spurgte han Joseph.

- Vandet var koghedt, Hr. Borgmester.

- Oberst Lanser sagde:

- Vi vil ikke andet end passe vore Opgaver. Vi har et teknisk Problem at løse. De maa faa Deres Kokkepige til at lystre.

- Jeg kan ikke, sagde Orden. Hun siger op.

- Ikke under de nuværende Forhold. Hun faar ikke Lov til at sige op.

- Saa tømmer hun Vandspande, sagde Doktor Winter.

Døren gik op og en Soldat stod i Aabningen.

- Skal jeg arrestere Kvinden, Oberst?

- Kom der nogen til Skade? spurgte Lanser.

- Ja, Oberst, en skoldet, og en Mand blev bidt. Vi holder hen-

de, Oberst.

Lanser saa hjælpeløs ud, saa sagde han:

- Slip hende og gaa bort fra Verandaen.

- Ja, Oberst; og Døren lukkedes efter Soldaten.

Lanser sagde:

- Jeg kunde lade hende skyde; jeg kunde sætte hende i Fængsel.

- Sa havde vi ingen Kokkepige, sagde Orden.

- De maa forstaa dette her, sagde Obersten. Vi har Instruksler om at komme ud af det med Deres Folk.

Borgmesterinden sagde:

- Undskyld mig, Hr. Oberst, jeg skal bare gaa ud og se, om Soldaterne gjorde Annie noget ondt; og Borgmesterinden forlod Værelset.

Nu rejste Lanser sig.

- Jeg har sagt, at jeg er meget træt. Jeg maa se at faa lidt Søvn. Vær venlig at forsøge at samarbejde med os til alles bedste. Og da Borgmester Orden ikke svarede noget, gentog Lanser: Til alles bedste. Vil De gøre det?

- Byen er lille, sagde Orden. Jeg ved ikke. Folket er forvirret, og det er jeg ogsaa.

- Men De vil forsøge at samarbejde med os?

Orden rystede paa Hovedet.

- Jeg ved ikke. Naar Byen er blevet klar over, hvad den vil, saa maa jeg formodentlig handle derefter.

- Men det er dog Dem, der har Magten.

Orden smilede.

- De tror maaske ikke, men det er nu saadan: Magten ligger hos Byen. Hvordan og hvorfor ved jeg ikke, men det er saadan. Det medfører, at vi ikke kan handle lige saa hurtigt som De, men naar Retningen er bestemt, saa handler vi alle ens. Jeg føler mig forvirret. Jeg ved endnu ikke.

Lanser sagde træt:

- Jeg haaber, at vi kan komme overens. Det bliver meget lettere for begge Parter. Jeg haaber, vi kan stole paa Dem. Jeg vil ikke tænke paa de Midler, som Militæret maa gribe til, dersom det skal oprettholde Ordenen.

Borgmester Orden stod tavs.

- Jeg haaber, vi kan stole paa Dem, sagde Lanser.

Orden stak Fingeren i Øret og vrikkede med Haanden.

- Jeg ved ikke, sagde han.

Saa kom Borgmesterinden ind gennem Døren.

- Annie er aldeles rasende, sagde hun. Hun er inde hos Naboen og taler med Christine. Christine er ogsaa oprørt.

- Christine er en endnu dygtigere Kokkepige end Annie, sagde Borgmesteren.

Andet Kapitel.

Oberst Lansers Stab havde indrettet sig i den lille Borgmesterresidens' øverste Etage. Foruden Obersten var der fem Personer. Først og fremmest var der Major Hunter, en udaset lille Regnemester, en lille Person, som selv var en paalidelig Faktor og som delte alle andre Mennesker i paalidelige Faktorer og saa dem, der var udelige i Livet. Major Hunter var Ingeniør, og kun under saadanne Forhold, som Krigen havde skabt, kunde nogen have tænkt sig at give ham Befaling over andre. For Major Hunter satte sine Folk op i Kolonner som Cifre, og han

adderede og subtraherede og multiplicerede dem. Intet af den højere Matematiks Humor, Musik eller Mystik fik nogensinde Adgang til hans Hjerne. Mennesker kunde udvise Afvigelser med Hensyn til Længde, Vægt, og Farve paa samme Maade, som at 6 er noget andet end 8, men andre Forskelligheder var uvæsentlige. Han havde været gift flere Gange men forstod ikke, hvorfor hans Hustruer var blevet saa nervøse, inden de gik fra ham.

Kaptajn Bentick var et Menneske, som elskede Hjemmet; han elskede Hunde og rosenrøde Børn og Juleaften. Han var for gammel til at være Kaptajn, men en mærkværdig Mangel paa Ærgærrighed havde hindret ham i at naa en højere Rang. Før Krigen havde han næret en dyb Beundring for den typiske engelske Gentleman fra Landet, havde gaaet med engelske Klæder, haft engelske Hunde; i en Pibe af engelsk Fabrikat havde han røget en Specialblanding, som han havde faaet fra London, og han abonnerede paa Tidsskrifter af den Slags, som lovpriser Havearbejde og fører stadige Diskussioner om de indbyrdes Fortrin hos engelske Settere og Gordonsettere. Kaptajn Bentick tilbragte altid sin Ferie i Sussex og syntes om at blive anset for at være Englænder i Budapest og Paris. Krigen havde forandret ham i det Ydre, men han havde for længe suget paa Piben og gaaet med Stok til, at han pludselig kunde blive helt anderledes. Engang for fem Aar siden havde han til "Times" indsendt en Artikel om, at Græsset var ved at uddø i The Midlands og undertegnet den Edmund Twitchel, Esq.; og hvad mere var, "Times" havde optaget den.

Var Kaptajn Bentick for gammel som Kaptajn, saa var Kaptajn Loft for ung. Kaptajn Loft var den mest udprægede Kaptajn, man kunde forestille sig. Han levede og aandede for Kaptajnsrangen. Han var aldrig et Øjeblik civil. En æggende Ærgærrighed drev ham frem gennem Graderne. Han flød ovenpaa som Fløden paa Mælken. Han slog Hælene sammen med Danserens Præcision. Han beherskede alle militære Høflighedsbeviser og forlangte, at de alle skulde iagttages. Generaler var bange for ham, for han vidste mere om en militærisk Optræden end de. Kaptajn Loft var fast overbevist om, at Soldaten betegnede det højeste Stadium i Arternes Udvikling. Hvis han overhovedet tænkte sig en Gud, saa forestillede han sig Ham som en gammel og højtøret General, pensioneret og graa, som levede i Minderne om Slag og nedlagde Kranse paa sine Løjtnanters Grave flere Gange om Aaret. Kaptajn Loft troede, at alle Kvinder falder for en Uniform, og han kunde slet ikke tænke sig, at det kunde være anderledes. Hvis alt gik sin fornuftige Gang, vilde han blive Brigadechef i Femogfyrre-Aars Alderen og komme til at se sig selv i de illustrerede Ugeblade, omgivet af lange blege, maskuline Kvinder med Hatte med brede Skygger og Kniplinger.

Løjtnanterne Prackle og Tonder var Hvalpe, Lærlinge; Løjtnanter, indøvede i Tidens politiske System, overbevist om at den store nye Ordning var indført af et Geni, der var saa mægtigt, at de aldrig behøvede at bekymre sig om at prøve paa at fatte, hvorledes Systemet virkede. De var begge sentimentale unge Mennesker, tilbøjelige til Taarer og Udbrud af Hæftighed. Løjtnant Prackle havde en Haarlok i Urkaplsen, indsvøbt i et Stykke blaat Silketøj, og Haaret kom altid ind og fik fat i Uroen, saa han maatte ogsaa have et Armbaandsur for at kunne vide, hvad Klokken var. Prackle var Balkavaler, en glad Fyr, som alligevel kunde se bister ud ligesom Føreren, kunde ruge over sine Tanker ligesom Føreren. Han afskyede udartet Kunst og havde med egen Haand ødelagt flere Lærreder. Paa Vinstuer havde han undertiden siddet og tegnet sine Kammerater, og han gjorde det saa godt, at man tit havde sagt til ham, at han

burde blive Kunstner. Prackle havde flere blonde Søstre, og han var stolt, naar han tilfældigt fik Lejlighed til at optræde, naar han bildte sig ind, at nogen havde fornærmet dem. Søstrene blev lidt urolige, for de var bange for, at nogen skulde forsøge at bevise, hvor berettiget Ordene havde været, hvad der let havde ladet sig gøre. Løjtnant Prackle viede næsten al sin Fritid til Dagdrømme om, hvorledes han skulde forføre Løjtnant Tonders blonde Søster, en fyldig Pige, som syntes godt om at blive forført af noget ældre Herrer, der ikke uglede hende saa meget til i Haaret, som Løjtnant Prackle gjorde.

Løjtnant Tonder var Digter, en bitter Digter, som drømte om ædle Ynglinges rene, ideelle Kærlighed til fattige Piger. Tonder var en mørk Romantiker, med en Fantasiverden, der var lige saa vidtstrakt som hans Erfaringer. Undertiden talte han for sig selv paa Vers til drømte, mørke Kvinder. Han længtes efter Døden paa Slagmarken med grædende Forældre i Baggrunden, og Føreren var der, tapper, men vemodig ved Nærverelsen hos den døende Yngling. Ofte forestillede han sig sin egen Død belyst af en smuk Solnedgang og Blink af sønderslaaet Krigsmateriel, og rundt om ham stod hans Mænd tavse med dybt bøjede Hoveder, og over en tyk Sky galopperede Valkyrier, storbarmede, Mødre og Elskerinder i en Person, og den Wagnerske Torden buldrede i Baggrunden. Og han havde oven i Købet udtænkt sine sidste Ord.

Disse fem udgjorde Oberstens Stab, og de legede alle Krig, som Børn leger "To Mand frem for en Enke". Major Hunter tænkte sig Krigen som et aritmetisk Problem, der skulde løses saaledes, at han kunde komme hjem til Arnen igen; Kaptajn Loft som en naturlig Karriere for en ung Mand, der havde faaet den allerbedste Opdragelse; og Løjtnanterne Prackle og Tonder som noget drømmeagtigt, hvor intet var helt virkeligt. Og indtil nu havde Krigen ogsaa været en Leg for dem - magtige Vaaben og perfekte Planer imod ubevæbnede og uforberedte Fjender. De var ikke blevet besejret i en eneste Kamp og havde kun lidt smaa Tab. I en Klemme kunde de som alle andre blive enten modige eller fejge. Af dem alle var Oberst Lanser den eneste, der vidste, hvad Krig i det lange Løb egentlig er.

Lanser havde for tyve Aar siden været i Belgien og Frankrig, og han forsøgte at lade være med at tænke paa, hvad han vidste - at Krig er Svig og Had, udelige Generalers Virvar, Pine og Død gennem Sygdom og Træthed, til det endelig er forbi, og intet er blevet anderledes, udover at der er kommet ny Modløshed og nyt Had. Lanser indprentede sig, at han var Soldat og havde visse Ordre at udføre. Det ventedes ikke af ham, at han skulde spørge og tænke, men kun at han skulde udføre Ordre; og han forsøgte at bortjage de beklemmende Minder fra den forrige Krig, og at denne vilde ende paa samme Maade. Denne bliver anderledes, sagde han til sig selv halvtreds Gange om Dagen; den bliver meget anderledes.

Under March, i store Folkeforsamlinger, under Foldbødkampe og i Krig bliver Konturerne utydelige; det virkelige bliver uvirkeligt, og Taage lægger sig over Sindene. Anspændelse og Ophidselse, Træthed, Bevægelse - alt bliver til en eneste stor, graa Drøm, og naar det hele er forbi, har man svært ved at erindre, hvorledes det var, naar man dræbte Mennesker eller gav Ordre til, at de skulde dræbes. Saa begynder andre, der ikke var med, at omtale for en, hvorledes det var, og man siger ubestemt: "Ja, det var nok saadan".

Oberstens Stab havde lagt Beslag paa tre Værelser i øverste Etage i Borgmesterresidensen. I Soveværelserne havde de deres Felt-

senge og Tæpper og deres Udrustning, og i det tredje, som laa lige over den lille Salon i Stuen, havde de indrettet en Slags Messe, ikke videre bekvem og hyggelig. Der stod nogle Stole og et Bord. Her skrev de Breve og læste Breve. De snakkede og bestilte Kaffe op, udarbejdede Planer og hvilede. Paa Væggene mellem Vinduerne hang der Billeder med Køer og Søer og smaa Bondegaarde, og fra Vinduerne havde de Udsigt over Byen helt ned til Vandet, til Havnen, hvor Udskipningen gik modvilligt og trægt, til Havnen, hvor Kulbaadene lagde til og løstede og stak til Havs. De havde Udsigt over den lille By, som snøede sig forbi Torvet ned til Vandet, og de saa Fiskerbaadene, som laa for Anker i Bugten med beslaede Sejl, og de mærkede Lugten af tørret Fisk fra Stranden helt ind gennem Vinduet.

Midt i Værelset stod et stort Bord, og ved det sad Major Hunter. Han havde Tegnebrættet i Skødet, saa det hvilede mod Bordkanten, og med Vinkellineal og Vinkelhage arbejdede han paa en Tegning til et nyt Vigespor. Tegnebrættet stod usikkert, og Majoren begyndte at blive irriteret af, at det stod usikkert. Han raabte over Skulderen:

- Prackle! Og saa: Løjtnant Prackle!

Soveværelsedøren blev aabnet, og Løjtnanten kom ind. Han havde Sæbeskum paa Halvdelen af Ansigtet, og i Haanden holdt han Barberkosten.

- Ja? sagde han.

Major Hunter vippede med Tegnebrættet.

- Er Trefoden til Tegnebrættet endnu ikke kommet frem fra Bagagen?

- Jeg ved det ikke, Major, sagde Prackle. Jeg har ikke set efter.

- Saa se efter nu. Det er besværligt nok at skulle arbejde i dette Lys. Jeg maa tegne det om altsammen, inden jeg trækker det op i Tusch.

- Saashart jeg har barberet mig, sagde Prackle.

Hunter sagde irriteret:

- Vigesporet er vigtigere end dit Udseende. Se efter om der ikke findes en Presenningpose, omtrent som en Golftaske i Bunken derinde.

Prackle forsvandt ind i Soveværelset. Døren til højre aabnedes, og Kaptajn Loft kom ind. Han havde Hjælm paa Hovedet og bar Kikkert, Pistol og forskellige smaa Lædertasker, som hang i Remme over hele Uniformen. Saa snart han var kommet ind, begyndte han at pille Udrustningen af sig.

- Ham der Bentsick er ikke rigtig klog, sagde han. Nu var han ude i Tjeneste i Lejrhus, midt ude paa Gaden.

Loft stillede Kikkerten paa Bordet og tog saa Hjælmen af og derefter Gasmaskefouderalet. Et lille Bjerg af Udrustning begyndte at vokse op paa Bordet. Hunter sagde:

- Læg ikke Sagerne der. Her skal jeg arbejde. Hvorfor maa han ikke gaa med Lejrhus? Der har ikke været nogen Uroligheder. Jeg bliver saa led ved de der Jernsager. Tunge er de, og man ser ingenting.

- Det er en Uvane at efterlade dem hjemme, sagde Loft kort for Hovedet. Det er ikke godt for Befolkningen her. Vi maa oprettholde en militær Standard, en stadig Aarvaagenhed, uden mindste Afvigelse. Gør vi ikke det, indbyder vi til Uroligheder.

- Hvorfor tror du det?, sagde Hunter.

Loft strakte sig lidt. Munden blev smal af Overbevisning.

Alle vilde de før eller senere forsøge at spille Loft paa Næsen, fordi han var saa sikker. Han sagde:

- Jeg tror ikke. Jeg omskrev, hvad der staar i Instruksion Nr. X-12 om Optraeden i okkuperede Lande. Den er meget omsorgsfuld og detailleret. Han begyndte at sige: Majoren ....., og forandrede det til: X-12 skulde alle læse ordentligt.

- Jeg gad vide, om den, der skrev den, nogensinde har været i et okkuperet Land, sagde Hunter. Folket her virker meget beskedent. De virker som hyggelige og lydige Mennesker.

Prackle kom ind ad Døren, og han havde endnu Sæbeskum i Halvdelen af Ansigtet. Han bar en cylindrisk Presenningpose i Haanden, og efter ham kom Løjtnant Tonder.

- Er det den der? spurgte Prackle.

- Ja. Tag og pak den op og gør Stativet i Stand.

Prackle og Tonder hjalp hinanden med at samle den adskilte Trefod. De forvissede sig om, at den var i Orden, og stillede den saa ved Siden af Hunters Plads. Majoren skruede Tegnebrædtet fast paa Stativet, vrikkede det til højre og venstre og slog sig tilsidst smaa-knurrende ned bag det. Kaptajn Loft sagde:

- Ved Løjtnanten, at Løjtnanten har Sæbe i Ansigtet?

- Ja; Kaptajn, sagde Prackle. Jeg var ved at barbære mig, da Majoren bad mig gøre Stativet i Orden.

- Det er bedst, Løjtnanten tørrer sig af, sagde Loft. Obersten kunde faa det at se.

- Ja, men det fæstner han sig ikke ved. Han bryder sig ikke om den Slags.

Tonder kikkede over Hunters Skulder, medens han tegnede. Loft sagde:

- Det er muligt, men det ser ikke korrekt ud.

Prackle tog et Lommetørklæde frem og tørrede Sæben af Ansigtet. Tonder pegede paa en lille Skitse, som sad i det ene Hjørne af Tegnebrædtet.

- Det var en pæn Bro, Major. Men hvor i Alverden skulde vi bygge en Bro?

Hunter saa ned paa Skitsen og derefter over Skulderen paa Tonder.

- Hm? Naah, ja, det er ikke en Bro, vi skal bygge. Her oppe sidder Arbejdstegningen.

- Hvad skal Majoren da saa have Broen til?

Hunter følte sig næsten grebet paa fersk Gerning.

- Jo, hjemme paa Gaarden har jeg en Model-Jernbane. Der skulde jeg slaa Bro over en lille Bæk. Jeg har kun ført Jernbanelinjen frem til Bækken, men Broen har jeg aldrig faaet lavet. Nu havde jeg saa smaat tænkt paa at gøre Tegningerne færdige, medens jeg var borte.

Løjtnant Prackle tog en sammenrullet Billedside fra en Avis op af Lommen og bredte den ud og kikkede paa den. Det var et Fotografi af en Pige, lutter Ben og Klæder og Øjenvipper, en velskabt og fyldig Blondine med sorte, gennembrudte Strømper, dybt nedringet, og denne udprægede Blondine kikkede frem fra en Vifte af sorte Knip-linger. Løjtnant Prackle holdt Pigen op og sagde:

- Det her er Sager, hvad?

Løjtnant Tonder saa kritisk paa Billedet og sagde:

- Jeg synes ikke om hende.

- Hvad er det hos hende, du ikke synes om?

- Jeg synes simpelthen ikke om hende, sagde Tonder. Hvad skal du have hendes Fotografi for?

- Fordi jeg synes om hende, sagde Prackle. Det gør du sikkert ogsaa.

- Det gør jeg ikke, sagde Tonder.

- Vil du paastaa, at du ikke vilde aftale et Møde med hende, hvis du kunde? spurgte Prackle.

- Nej, det vilde jeg ikke, sagde Tonder.

- Du er jo ikke rigtig klog; og Prackle gik hen til et Gardin. Han sagde: Jeg hænger hende op her, saa kan du tænke lidt paa hende. Prackle gjorde Billedet fast i Gardinet med en Naal.

Kaptajn Loft var nu ved at samle sin Udrustning sammen, og han sagde:

- Jeg tror ikke, at det gør sig saa godt herude. Det er bedst, at Løjtnanten tager det ned. Det vilde ikke gøre noget godt Indtryk paa Befolkningen.

Hunter kikkede op fra Tegnebrættet.

- Hvad vilde det ikke gøre? han fulgte deres Blikke hen til Fotografiet. Hvem er det? spurgte han.

- Det er en Skuespillerinde, sagde Prackle.

- Det er en Gadetøs, sagde Tonder.

Hunter sagde:

- Jaaa, kender du hende?

Prackle saa haardnakket paa Tonder. Han sagde:

- Hør du, hvordan kan du vide, at hun er det?

- Hun ser saadan ud, sagde Tonder.

- Kender du hende?

- Nej, og jeg vil heller ikke lære hende at kende.

- Hvordan kan du vide det? begyndte Prackle, da Loft afbrød ham. Han sagde:

- Det er bedst, Løjtnanten tager Billedet ned. Hvis Løjtnanten har Lyst, kan han sætte det op over Sengen. Dette Værelse er nærmest et Tjenesteværelse.

Prackle saa oprørsk paa ham og vilde til at svare, da Kaptajn Loft sagde:

- Det er en Ordre.

Stakkels Prackle maatte folde Papiret sammen og stoppe det i Lommen igen. Han forsøgte ubekymret at skifte Samtaleemne.

- Her i Byen findes der i hvert Fald en Del virkelig søde Piger, sagde han. Naar vi er kommet i Orden, og det hele begynder at gaa glat, har jeg tænkt at gøre Bekendtskab med nogle af dem.

- Løjtnanten skulde ta' og læse X-12, sagde Loft. Der findes et Kapitel om seksuelle Forbindelser.

Og han gik med Kikkerten og hele Udrustningen. Løjtnant Tonder, som endnu stod og kikkede over Hunters Skulder, sagde:

- Det er virkelig godt - Kulkærerne kommer den lige Vej gennem Gruben ned til Skibene.

Hunter vaagnede langsomt op fra Arbejdet, og han sagde:

- Vi maa have sat Farten op; vi maa have Kullene i Bevægelse.

Det er et stort Arbejde. Man maa virkelig være taknemmelig for, at Folket her er roligt og forstandigt.

Loft kom tilbage, uden Udrustning. Han stillede sig ved Vinduet, saa ned mod Havnen og Gruben og sagde:

- De er rolige og forstandige, fordi vi er rolige og forstandige. Jeg tror, at vi kan tilskrive os Æren for det. Det er derfor jeg holder paa og indterper, at vi skal følge Instruksen. Den er meget omsorgsfuldt udarbejdet.

Døren gik op, og Oberst Lanser kom ind i Værelset, og tog Kappen af hende ved Døren. Hans Underordnede hilste militærisk paa ham -

ikke altfor stramt, men meget høfligt. Lanser sagde:

- Vil Kaptajn Loft gaa ned og afløse Bentic? Han har det ikke godt, men siger, at han føler sig mat og underlig.

- Ja, Oberst, sagde Loft. Maa jeg gøre opmærksom paa, at jeg lige for nylig er blevet afløst?

Lanser saa forskende paa ham.

- Jeg haaber ikke, Kaptajnen har noget imod at gaa?

- Nej, absolut ikke; jeg nævner det kun for Rapportens Skyld.

Lanser mildnedes og smaale.

- Kaptajnen synes om at blive omtalt i Rapporterne?

- Det skader aldrig, Oberst.

- Og naar du er blevet omtalt tilstrækkelig mange Gange, fortsatte Lanser, faar du en lille Ting til at hænge paa Brystet.

- Den Slags er Milepælene i et militært Avancement, Oberst.

Lanser sukkede.

- Ja, det er muligt. Men det bliver ikke de Milepæle, du kommer til at huske i Fremtiden.

- Undskyld, Oberst?

- Du forstaar nok lidt af, hvad jeg mener - maaske.

Kaptajn Loft tog hurtigt Udrustningen paa.

- Ja, Oberst, sagde han og gik, og hans Skridt gav Genlyd i Trætrappen.

Lanser saa lidt lystigt efter ham. Han sagde roligt:

- Der gaar den fødte Soldat.

Hunter, saa op og balancerede med Pennen mellem Fingrene, og han sagde:

- Der gaar den fødte Idiot.

- Nej, sagde Lanser, som Militær er han saadan; som mange Mennesker vilde være som Politikere. Det varer ikke længe, før han sidder i Generalstaben. Saa kan han se Krigen fra oven, og det vil han altid være tilfreds med.

Løjtnant Prackle sagde:

- Hvornaar tror Obersten, at Krigen er forbi?

- Forbi? Forbi? Hvad mener du?

- Hvor længe varer det, før vi har sejret? sagde Løjtnant Prackle.

Lanser rystede paa Hovedet.

- Ja, jeg ved det ikke. Fjenden er stadig her paa Jorden.

- Men vi skal slaa dem, sagde Prackle.

- Jah? sagde Lanser.

- Skal vi ikke?

- Jo; jo, det gør vi altid.

Prackle sagde med Spænding og Iver i Stemmen:

- Men hvis der bliver Ro henimod Jul, tror Obersten saa, at der bliver nogen Orlov?

- Jeg ved det ikke, sagde Lanser. Saadanne Ordre kommer hjemmefra. Vil du hjem til Jul?

- Ja-a, det har jeg skam nok Lyst til.

- Det kommer du maaske, sagde Lanser, det kommer du maaske.

Løjtnant Tonder sagde:

- Obersten tror vel, at vi kommer til at blive og have Haand i Hanke med Okkupationen, naar Krigen er forbi?

- Jeg ved det ikke, sagde Obersten. Hvorfor det?

- Ja-a, der er jo smukt her, og behagelige Mennesker. Vort Folk eller i hvert Fald en Del - kunde oven i Købet bosætte sig her.

Lanser svarede spøgefuldt:

- Løjtnanten har maaske allerede udset sig et rart Sted?

- Nja-a, sagde Tonder, der findes en hel Del smukke Gaarde her. Hvis man slog en fire-fem Stykker sammen, tror jeg godt, man kunde faa det behageligt.

- Du har altsaa ikke noget Arvegods? spurgte Obersten.

- Nej, Oberst, ikke mere. Det forsvandt under Inflationen.

Saa var Obersten træt af at tale med Børnene. Han sagde:

- Ja, i hvert Fald har vi endnu Krig. Vi har stadig Kullene, som skal frem fra Bjerget. Tror I ikke, vi skulde vente med at samle de Godser, til det andet er gjort færdigt? Ordre til den Slags kommer fra højere Sted. Spørg Loft, saa skal I høre. Oberstens Væsen forandredes, og han sagde: Hunter, dit Staal er her i Morgen. Du kan begynde at lægge Skinner i denne Uge.

Det bankede paa Døren, og en Skildvagt stak Hovedet ind. Han sagde:

- Herr Corell anmoder om at komme til at tale med Obersten.

- Lad ham komme, sagde Obersten. Og til de andre sagde han: Det er ham, der gjorde det forberedende Arbejde her. Ham faar vi maaske Vrøyl med.

- Gjorde han det godt? spurgte Tonder.

- Ja, det gjorde han, og han bliver ikke velset blandt Folket her. Jeg gad vide, om han bliver velset blandt os.

- Men saa fortjener han da virkelig megen Erkendelse, sagde han.

Ja, sagde Lanser, og vær sikker paa, at han gør Fordring paa Erkendelse.

Corell kom ind. Han gned sig i Hænderne og udstraalede Velvilje og Kammeratlighed. Han gik endnu i samme sorte Klædedragt, men paa Hovedet havde han et Stykke hvid Forbinding, der var sat fast med to Hæfteplastre over Kors. Han stillede sig midt i Værelset og sagde:

- God Morgen, Oberst. Jeg vilde være kommet igaar efter Vrøvlet i Etagen her nedenunder, men jeg forstod, hvor optaget De maatte være.

- God Morgen, svarede Obersten, og idet han slog ud med Haanden: Her har jeg min Stab.

- Flotte Fyre, sagde Corell. Det var fint Arbejde, de gjorde. Ja, jeg har forsøgt at berede Vejen paa bedste Maade.

Hunter saa ned paa Tegnebrættet, og han tog en Tuschpen frem og begyndte at trække Tegningen op. Lanser sagde:

- Det har De gjort udmærket. Jeg havde nu helst set, at man ikke havde dræbt de seks Soldater. Det havde været bedre, hvis de ikke var kommet tilbage.

- Corell slog ud med Hænderne og sagde ugenert:

- Seks Mand er ikke noget Tab at tale om i en By af denne Størrelse, og med en Kulgrube oven i Købet.

Lanser sagde med Fasthed i Stemmen:

- Jeg har ikke noget imod at anvende Vold, naar man opnaar noget definitivt derved. Men det er ofte bedre at lade være.

Corell havde staaet og set paa Officererne. Han skævede til Løjtnanterne og sagde:

- Oberst, skulde vi - maaske - tale sammen i Enrum?

- Ja, hvis De ønsker det. Løjtnant Prackle og Løjtnant Tonder, vil De gaa ind paa Deres Værelse? Og han sagde til Corell: Major Hunter arbejder. Han hører intet, naar han arbejder.

Hunter saa op fra Tegnebrættet, smilede stille og fortsatte med Tegningen. Begge de unge Løjtnanter forlod Værelset, og da de var gaaet, sagde Lanser:

- Ja, nu kan vi begynde. Vil De ikke tage Plads?

- Tak; og Corell satte sig ved Bordet.

Lanser saa paa Forbindingen, som Corell havde paa Hovedet. Han sagde lige ud af Posen:

- Har de allerede forsøgt at slaa Dem ihjel?

Corell følte med Fingrene paa Forbindingen.

- Dette her? Nej, det var bare en Sten, som trillede ned fra en Klippe i Morges oppe i Fjeldene.

- Er De sikker paa, at der ikke var nogen, der kastede Ste-

nen?
- Hvad mener Obersten? spurgte Corell. Folket her paa Egnen er ikke voldsomme af sig. De har ikke været i Krig i Hundrede Aar. De har glemt at slaas.

- Ja, De har levet sammen med dem, sagde Obersten. De bør vide, hvorledes det er. Obersten stillede sig foran Corell. Men er De fuldstændig tryk, saa er Folket her anderledes end alle andre Folk i hele Verden. Jeg har før været med til Okkupationer. Jeg var med i Belgien for tyve Aar siden og ogsaa i Frankrig. Han rystede let paa Hovedet som for at jage Minderne bort, og han sagde barskt: De har gjort et godt Arbejde. Vi har Anledning til at være taknemmelige. Jeg har omtalt Deres Arbejde i min Rapport.

- Tak, Oberst, sagde Corell. Jeg har gjort mit bedste.

Lanser sagde en Smule træt og ligegyldigt:

- Naa, hvad skal vi nu gøre? Vil De rejse tilbage til Hovedstaden? De kan komme med en Kulbaad, hvis De har travlt, eller med en Jager, hvis De vil vente.

- Men jeg vil ikke rejse tilbage, sagde Corell. Jeg bliver her.

Lanser tænkte over det et Øjeblik, og saa sagde han:

- De forstaar, jeg har ikke saa mange Folk. De kan ikke faa en Livvagt, der er tilstrækkelig.

- Men jeg behøver ingen Livvagt. Jeg siger jo, at Folket her ikke har nogen voldsomme Tilbøjeligheder.

Lanser saa et Øjeblik paa Forbindingen. Hunter saa op fra Tegnebrædtet og bemærkede:

- Det er bedst, De begynder at gaa med Hjælm. Han saa atter ned paa Tegningen.

Nu bøjede Corell sig frem i Stolen.

- Der var en Sag, jeg først og fremmest vilde tale med Obersten om. Jeg havde tænkt, at jeg skulde kunne hjælpe til med den civile Administration.

Lanser drejede rundt paa Hælen, gik hen til Vinduet og saa ud, og saa vendte han sig om og sagde roligt:

- Hvad har De i Kikkerten?

- Jo, her er De jo nødt til at have en civil Myndighed, som De kan stole paa. Jeg tænkte mig, at Borgmester Orden maaske vilde komme til at gaa af nu og - ja, hvis jeg overtog hans Embede, vilde de militære og civile Myndigheder kunne arbejde godt sammen.

Det saa ud, som om Lansers Blik udvidedes og blev klarere. Han kom hen og stillede sig tæt indtil Corell, og han sagde i en skarp Tone:

- Har De omtalt den Sag i Deres Rapport?

- Ja, naturligvis, sagde Corell, i min Analyse af Stillingen.

Lanser afbrød ham.

- Har De talt med nogen i Byen siden vi kom - undtagen Borgmesteren, mener jeg?

- Ne-nej. De er jo lidt forfærdede og raadville endnu. Det kom uventet. Corell smaale. Ja, det kom virkelig uventet.

Men Lanser slap ikke sin Tankegang.

- De har altsaa virkelig ingen Anelse om, hvad de tænker og mener?

- Ja-a, de er forfærdede, sagde Corell. De er - ja, de gaar næsten om i Drømme.

- Og De ved ikke, hvad de tænker om Dem? spurgte Lanser.

- Jeg har mange Venner her. Jeg kender alle Mennesker i Byen.

- Har der været nogen og handlet i Deres Butik i Dag til Morgen?

- Nej, Forretningerne ligger naturligvis stille, sagde Corell. Der er ingen, der køber noget nu.

Lansers spændte Holdning slappedes pludselig. Han gik hen og satte sig i en Stol og lagde Benene over Kors. Han sagde roligt:

- De har en Afdeling indenfor Tjenesten, som er vanskelig og fordrer Mod. Den fortjener at belønnes storslaaet.

- Jeg takker Obersten.

- Lidt efter lidt lærer De deres Had at kende, sagde Obersten.

- Det kan jeg taale. Det er Fjendens Had.

Nu tøvede Lanser længe, inden han talte, og saa sagde han lavt:

- De vil ikke engang kunne regne med vor Agtelse.

Corell fløj op af Stolen og sagde heftigt:

- Det er stik imod, hvad Føreren har sagt! Føreren har sagt, at alle Opgaver er lige ærefulde.

Lanser fortsatte meget roligt:

- Jeg haaber, at Føreren er sikker i den Sag. Jeg haaber, han kan læse Soldaternes Tanker. Og senere sagde han næsten medlidende: De har fortjent en storslaaet Belønning. Et Øjeblik sad Lanser tavs, saa samlede han sig og sagde: Nu maa vi se at faa Rede paa Situationen. Jeg har Ansvar for, hvad der sker her. Min Opgave er at fremskaffe Kul. For at det skal lykkes, er jeg nødt til at opretholde Disciplin og Orden, og for at kunne det, maa jeg vide, hvad Befolkningen tænker. Jeg maa kunne forudse et Oprørsforsøg, hvis det skulde komme. Forstaar De det?

- Jo, og jeg skal nok faa Rede paa, hvad Obersten vil vide. Som Borgmester skal jeg blive meget effektiv, sagde Corell.

Lanser rystede paa Hovedet.

- Jeg har ingen Ordre angaaende den Sag. Jeg er nødt til at følge mit eget Skøn. Jeg tror ikke, at De mere kan faa at vide, hvad der gaar for sig her. Jeg tror ikke, at noget Menneske vil tale med Dem; ingen vil have nogen Forbindelse med Dem, undtagen dem, som bare vil leve for Pengenes Skyld, som bare kan leve for Penges Skyld. Jeg tror, at De vil løbe stor Risiko uden Bevogtning. Det vilde glæde mig, om De vilde vende tilbage til Hovedstaden og der modtage Belønningen for Deres Arbejde.

- Min Plads er her, sagde Corell. Jeg har selv skabt min Plads. Det staar altsammen i min Rapport.

Lanser fortsatte, som om han ikke hørte.

- Borgmester Orden er mere end Borgmester, sagde han. Han legemliggør dette Folk. Han ved, hvad de gør og tænker uden at behøve at spørge om det, fordi han tænker det samme som de. Ved at i-agttage ham, kender jeg dem. Han maa absolut blive. Saadan bedømmer jeg Situationen.

- Mit Arbejde, sagde Corell, berettiger mig til en bedre Behandling end at blive sendt herfra.

- Ja, det gør det, sagde Lanser langsomt. Men for de større Opgaver tror jeg, at De bare er i Vejen nu. Hvis De endnu ikke er hadet, saa vil De blive det. Ved det mindste lille Oprørsforsøg

vilde De blive den første, som blev dræbt. Jeg vil foreslaa, at De vender tilbage.

Corell sagde stejlt:

- De tillader naturligvis, at jeg afventer Svaret paa min Rapport til Hovedstaden?

- Ja, selvfølgelig. Men jeg maa tilraade, at De for Deres egen Skyld rejser tilbage. Oprigtig talt, Herr Corell, her er De ikke til nogen Nytte. Men - ja, der findes sikkert nye Planer og nye Byer. Nu kan De maaske rejse til en ny By i et andet Land. Der kan De vinde ny Tiltro paa et nyt Arbejdsfelt. De kan faa Tag i et større Samfund, en vigtig By, og faa større Ansvar. Jeg kommer sikkert til at anbefale Dem varmt efter det Arbejde, De har gjort her.

Corells Øjne lyste af Tilfredshed.

- Tak, Oberst, sagde han. Jeg har virkelig arbejdet meget. Maaske har De Ret. Men De maa give mig Tilladelse til at afvente Svaret fra Hovedstaden.

Lansers Stemme blev haard. Øjnene var kun smalle Revner og han sagde afsnuppet:

- Bær Hjælm, hold Dem indendørs, gaa aldrig ud om Natten og fremfor alt, drik ikke Spiritus. Stol ikke paa noget Menneske. Forstaar De?

Corell saa medlidende paa Obersten.

- Jeg tror ikke, Obersten kan forstaa denne Sag. Jeg ejer et lille Hus. Jeg har en dygtig Bondepige, der hjælper mig hjemme. Jeg tror endda, at hun synes lidt om mig. Det er et jævnt fredeligt Folk. Jeg kender dem.

- Der findes intet fredeligt Folk, sagde Lanser. Hvornaar kan De lære det? Der findes intet venligt Folk. Kan De ikke forstaa det? Vi har besat Landet - De har med, hvad der regnes som Forræderi, beredt Vejen for os. Lanser blev rød i Ansigtet, og hævdede Stemmen. Forstaar De ikke, at vi er i Krig med Folket her?

Corell svarede lidt selvtilfreds:

- Vi har besejret dem.

Obersten rejste sig og slog utaalmodigt med Armenem og Hunter saa op fra Tegnebrædtet og strakte Haanden ud for at beskytte det mod at blive skubbet. Hunter sagde:

- Forsigtig, Oberst. Jeg er ved at tegne med Tusch. Jeg har ikke Lyst til at gøre det hele om igen.

Lanser saa ned paa ham og sagde "Undskyld", og saa fortsatte han, som om han holdt en Instruktionsforelæsning. Han sagde:

- Nederlag er noget tilfældigt. Et Nederlag varer ikke i al Evidhed. Vi har lidt Nederlag, og nu gaar vi til Angreb. Et Nederlag betyder ingenting. Forstaar De ikke det? Ved De, hvad de nu hvisker bagved Dørene?

- Ved De, spurgte Corell.

- Nej, men jeg har min Mistanke.

Saa sagde Corell betydningsfuldt:

Er Obersten bange? Skulde Chefen for Okkupationsstyrken være bange?

Lanser satte sig tungt og sagde:

- Ja, maaske. Og han sagde med Ubehag i Stemmen: Jeg er træt af Folk, som ikke har været i Krig men ved alting om Krig. Han støttede Hagen mod Haanden og sagde: Jeg mindes en lille Kone i Bryssel - hvidhaaret og med et yndigt Ansigt; hun var kun halvanden Meter høj; med skrøbelige, gamle Hænder. Aarerne stod næsten sorte mod Huden. Og et sort Sjal og blaaht Haar. Hun sang vore Folkeviser for os med rystende, men behagelig Stemme. Hun vidste altid, hvor hun kunde

faa fat i en Cigaret eller en uberørt Pige. Obersten lod Haanden synke fra Hagen, og han tog sig sammen, som om han havde sovet. Vi vidste ikke, at hendes Søn var blevet henrettet, sagde han. Da vi tilsidst skød hende, havde hun dræbt tolv af vore med en lang, sort Hattenaal. Jeg har den endnu dørhjemme. Hovedet paa Naalen var af Emaillé med en Fugl i rødt og blaåt.

- Men De skød hende altsaa? sagde Corell.

- Det er klart.

- Og saa hørte Mordene op? spurgte Corell.

- Nej, Mordene hørte ikke op. Og da vi tilsidst trak os tilbage, fangede Folket dem, der kom bagefter, og nogle brælte de, og en Del trykkede de Øjnene ind paa, og nogle blev oven i Købet korsfæstet.

Corell sagde med høj Stemme:

- Den Slags Ting er ikke gode, at omtale, Oberst.

- De er heller ikke godt at mindes, sagde Lanser.

- De burde ikke have Befaling, hvis De er bange, sagde Corell.

Og Lanser svarede sagte:

- Jeg kender Kunsten at slaas, forstaar De. Kan man det, gør man i hvert Fald ikke nogen enfoldige Fejltagelser.

- Taler De paa den Maade til Deres unge Officerer?

Lanser rystede paa Hovedet.

- Nej, de vilde ikke tro mig.

- Hvorfor fortæller De det saa til mig?

- Fordi Deres Arbejde er afsluttet, Herr Corell. Jeg husker angang ....

Medens han talte, hørtes Trin, der snublede over hinanden paa Trappen, og Døren fløj op. En Skildvagt stak Hovedet ind, og Kaptajn Loft strøg forbi ham. Loft var stiv, kølig og militærisk; han sagde:

- Der er Uroligheder, Oberst.

- Uroligheder?

- Oberst, jeg maa rapportere, at Kaptajn Bentick er blevet dræbt.

Lanser sagde:

- Aah - jaaaa - Bentick!

Noget efter hørtes mange Fodtrin paa Trappen, og to Sygebærere kom ind. Paa Baaren laa en Skikkelse, tildækket med Tæpper. Lanser sagde:

- Er du sikker paa, at han er død?

- Aldeles sikker, sagde Loft stift. Løjtnanterne kom ind fra Soveværelset. De havde halvaabne Munde og saa forskrækkede ud.

Lanser sagde:

- Sæt ham der hen. Han pegede paa Væggen under Vinduet.

Da Sygebærerne var gaaet, faldt Lanser paa Knæ og løftede det ene Hjørne af Tæppet og lagde det saa hurtigt ned igen. Stadig knælende saa han paa Loft og sagde:

- Hvem har gjort det?

- En Grubearbejder, sagde Loft.

- Hvorfor?

- Jeg var tilstede, Oberst.

- Saa kom med Rapporten! Rapporter hvordan det gik til for Fa'en, Mand!

- Jeg havde lige afløst Kaptajn Bentick, som jeg havde faaet Ordre af Obersten til at gøre. Kaptajn Bentick var netop i Færd med at gaa, da jeg fik Besvær med en genstridig Arbejder, som vilde holde op med at arbejde. Han raabte noget om, at han var en fri

Mand. Da jeg gav ham Ordre til at begynde at arbejde igen, for han paa mig med Hakken. Kaptajn Bentick forsøgte at gribe ind. Loft gjorde en lille Haandbevægelse mod den døde.

Lanser, som endnu laa paa Knæ, nikkede langsomt.

- Bentick var et ejendommeligt Menneske, sagde han. Han elskede Englændere. Han syntes om alt, hvad der var engelsk. Men Krig tror jeg ikke, han kunde forliges med ... Lod du Manden arrestere?

- Ja, Oberst, sagde Loft.

Lanser rejste sig langsomt og sagde ligesom for sig selv:

- Nu begynder det altsaa igen. Vi skyder denne her Mand og skaffer os tyve nye Fjender. Det er det eneste, vi forstaar os paa, det eneste, vi forstaar os paa.

Prackle sagde:

- Hvad siger Obersten?

- Ingenting, svarede Lanser. Ingenting. Jeg tænkte kun.

Han vendte sig til Loft og sagde: Vil du gaa ned til Borgmester Orden og bede, om jeg maa tale med ham straks. Det er meget vigtigt.

Major Hunter saa op, tørrede omhyggeligt Tuschpenne og lagde den ned i et fløjlskantet Etui.

Tredie Kapitel.

Ude paa Gaderne i Byen bevægede Folk sig dumpt og tungt. Overraskelsens Lys var begyndt at forsvinde fra Øjnene, men endnu var det ikke efterfulgt af Vredens Lys. Nede i Grubens Skakt skød Arbejderne surmulende deres Kulkærrer frem. De handlende stod bag deres Diske og betjente Kunderne, men ingen viste sig det mindste fremkommelige. Folk talte med hinanden med Enstavelsesord, og alle tænkte paa Krigen, tænkte paa sig selv, tænkte paa Fortiden og paa, hvor pludselig alt var forandret.

I Borgmester Ordens Residens brændte der en svag Ild i Salonen, og Lyset var tændt, for ude var det en graa Dag med Frost i Luften. Selve Værelset var ved at undergaa en Forandring. Gobelinstolene var taget bort og de smaa Borde flyttet til Side, og i Døraabningen sloges Joseph og Annie med et stort firkantet Spisebord og forsøgte at faa det ind i Salonen. De havde vendt Bordet om paa Siden. Joseph var inde i Salonen og Annies røde Ansigt skimtedes gennem Døren. Joseph var ved at manøvrere Benene forbi Dørstolpen, og han raabte:

- Skub ikke paa, Annie! Nu!

- Jeg nu-er alt, hvad jeg kan, sagde Annie den rød næsede, den rødøjede, den irritable. Lidt irritable havde Annie altid været, og disse Soldater, denne Okkupation, havde ikke gjort Humøret bedre. Ja, det der i Aarevis var blevet betragtet som daarligt Humør, det var pludselig blevet forvandlet til Fædrelandskærlighed. Ved at hælde kogende Vand over Soldaterne havde Annie erhvervet et vist Navn som Frihedens Forkæmper. Paa samme Maade vilde hun have behandlet hvem som helst, der var kommet trampende op paa hendes Køkkenveranda, men nu havde det maaget sig saadan, at hun var blevet en Heltinde; og da Irritationen var Aarsagen til hendes Held, var hun naaet endnu længere ved at vise en stadig stærkere og vedvarende Arrigskab.

- Skrab ikke Underkanten, sagde Joseph.

Bordet klemte sig fast i Døraabningen.

- Roligt nu! formanede Joseph.

- Jeg holder roligt, sagde Annie.

Joseph gik et Stykke tilbage og vurderede Situationen, og Annie lagde Hænderne over Kors paa Brystet og gloede paa ham. Han løftede prøvende paa det ene Bordben.

- Skub ikke, sagde han. Skub ikke saa haardt.

Han fik Bordet vredet ind alene, og Annie fulgte efter med korslagte Arme.

- Ja, nu op med det, sagde Joseph, og til sidst hjalp Annie med til at faa Bordet paa ret Køl og flyttet hen midt i Værelset.

- Se saa, sagde Annie. Hvis ikke Borgmesteren havde givet Besked, vilde jeg aldrig have gjort det. Hvad Ret har de til at flytte omkring med Bordene?

- Hvad Ret har de til at komme hertil? sagde Joseph.

- Ingen, sagde Annie.

- Ingen, gentog Joseph. Efter min Mening har de ingen Ret til det, men de gør det alligevel, med deres Maskingeværer og Faldskærme; de gør det, Annie.

- De har ingen Ret, sagde Annie. Hvad skal de forresten med et Bord herinde. Det her er ingen Spisestue.

Joseph flyttede en Stol hen til Bordet, stillede den omhyggeligt i passende Afstand fra Bordet og rettede den saa ind.

- De skal holde Rettergang, sagde han. De skal dømme Alexander Morden.

- Molly Mordens Mand?

- Molly Mordens Mand.

- Fordi han slog til den Karl med Hakken?

- Netop, sagde Joseph.

- Men han er et flinkt Menneske, sagde Annie. Ham har de ingen Ret til at dømme. Molly fik en smuk, rød Kjole af ham til sin Fødselsdag. Hvad Ret har de til at dømme Alex?

- Jo, forklarede Joseph. Han slog den der Karl ihjel.

- Selv om han ogsaa gjorde det; Fyren gik jo og kommanderede Alex. Jeg har hørt, hvordan det gik til. Alex bryder sig ikke om at blive kommanderet. Alex har været Formand, saa længe han har været med, og før ham var hans Far Formand. Og Molly Morden bager saadan fine Kager, sagde Annie anerkendende. Selvom Glasuren altid bliver for haard for hende. Hvad mon de gør ved Alex?

- Skyder ham, sagde Joseph dystert.

- Det kan de ikke gøre.

- Flyt Stolene hen, Annie. Jo det kan de. De gør det simpelt-

hen. Annie truede med en fremstrakt Finger foran Næsen paa ham.

- Husk mine Ord, sagde hun arrigt. Folk bliver ikke glade, hvis de gør Alex noget. Er han nogensinde før kommet et Menneske for nær? Svar!

- Nej, sagde Joseph.

- Der ser du selv! Gør de Alex noget, saa bliver Folk vrede, og jeg bliver eddene gal. Det taaler jeg ikke!

- Hvad vil du saa gøre? spurgte Joseph.

- Saa gaar jeg selv hen og slaar nogen af dem ihjel, sagde Annie.

- Og saa bliver du ogsaa skudt, sagde Joseph.

- Lad dem saa gøre det! Det siger jeg dig, Joseph, at til sidst gaar det for vidt - støvle ud og ind her hele den udslagne Nat, og skyde Folk.

Joseph stillede en Stol til Rette for Enden af Bordet, og paa en ejendommelig Maade forvandlede han til Konspirator. Han sagde:

- Annie.

Hun holdt op med Arbejdet, og da hun lagde Mærke til hans Tone, kom hun nærmere. Han sagde:

- Kan du holde paa en Hemmelighed?

Hun saa ikke helt uden Beundring paa ham, for før havde han aldrig haft nogen Hemmelighed at betro andre.

- Ja, hvad er det?

- Jo. William Deal og Walter Doggel tog afsted i Nat.

- Men hvor tog de hen?

- De tog til England, i en Baad.

Annie sukkede af Tilfredshed og Forventning.

- Ved alle det?

- Nej, ikke alle, sagde Joseph. Alle undtagen - og Joseph pegede med Tommelfingeren op mod Loftet.

- Hvornaar tog de afsted? Hvorfor fik jeg det ikke at vide?

- Du var optaget dengang. Josephs Stemme og Mine var kølig. Du ved ham der Corell?

- Ja.

Joseph gik helt hen til hende.

- Jeg tror ikke, han lever længe.

- Hvad mener du? spurgte Annie.

- Ja; Folk siger baade det ene og det andet.

Annie sukkede af Spænding:

- Aah-h-h!!!

Nu havde Joseph endelig Meninger at fremføre.

- Folk begynder at komme sammen, sagde han. Det passer dem ikke at være besejrede. Der kommer til at hænde lidt af hvert. Hold Øjnene paa vid Gab, Annie. Du faar ogsaa lidt af hvert at gøre.

- Men Borgmesteren da? spurgte Annie. Hvad vil han gøre? Hvor staar Borgmesteren?

- Det ved ingen, sagde Joseph. Han siger ingenting.

- Han kan ikke være imod os, sagde Annie.

- Han har ingenting sagt, sagde Joseph.

Haandtaget paa Døren til venstre bevægedes, og Borgmester Orden kom langsomt ind. Han saa træt og gammel ud. Efter ham kom Doktor Winter. Orden sagde:

- Det var godt, Joseph. Tak, Annie. Det ser udmærket ud.

Annie og Joseph gik, og Joseph vendte sig et Øjeblik i Døren og kikkede ind, inden han lukkede den.

Borgmester Orden stillede sig henne ved Kaminen og vendte Ryggen til Ilden for at varme sig. Winter trak Stolen frem for Enden af Bordet og slog sig ned.

- Hvor længe kan jeg mon indtage en saadan Stilling som nu? sagde Orden. Folket tror ikke rigtig paa mig, og det gør Fjenden heller ikke. Mon det her er den rette Vej?

- Jeg ved det ikke, sagde Winter. Men du tror vel paa dig selv? Du nærer vel ikke selv nogen Tvivl?

- Tvivl? Nej. Jeg er Byens Borgmester. Der sker meget, som jeg ikke forstaar. Jeg begriber ikke, hvorfor de behøver at holde Rettergang herinde. Her skal Alex Morden forhøres angaaende Mordet. Du husker vel Alex? Ham, der har saadan en sød lille Kone, Molly.

- Jeg husker, sagde Winter. Hun var tidligere Lærerinde i Mellemskolen. Jo, hende husker jeg. Hun var saa sød, og hun vilde

ikke gaa med Briller, da hun begyndte at trænge til dem. Ja, Alex har jo slaaet en Officer ihjel, det benægter ingen.

Orden sagde med Bitterhed i Stemmen:

- Ingen benægter det. Men hvorfor skal der holdes Forhør over ham? Hvorfor bliver han ikke uden videre skudt? Her er der ikke Tale om Tvivl eller Vished, om Retfærdighed eller Uretfærdighed. Det findes der ikke Skygge af. Hvorfor behøver de saa at forhøre ham - og i mit Hjem?

- Jeg tror nærmest, det er for Anstændighedens Skyld, sagde Winter. Der er en Mening med det: Følger man Formaliteterne i en vis Sag, saa har man selve Sagen, og undertiden nøjes Menneskene med de udvendige Former. Vi havde en Hær - Soldater med Geværer - men, forstaar du, det var alligevel ingen Hær. Nu holder Invasionsmagten Rettergang og haaber at kunne overbevise Folk om, at der er Retfærdighed med i Spillet. Alex slog Kaptajnen ihjel, ved du.

- Ja, det ved jeg, sagde Orden.

- Og hvis det kommer fra dine Værelser, fortsatte Winter, derfra hvor Folk venter sig Retfærdighed -

Han blev afbrudt ved, at Døren til højre blev aabnet. En ung Kvinde kom ind. Hun var i Trediveaars-Alderen og saa godt ud. Hun holdt sine Briller i Haanden. Hun var enkelt og smukt klædt, og hun var meget oprørt. Hun sagde snublende:

- Annie sagde, at jeg godt kunde gaa ind.

- Ja, naturligvis, sagde Borgmesteren. Det er jo Molly Morden.

- Ja, det er det. Jeg har hørt, at Alex skal forhøres og skydes. Orden saa et Øjeblik ned i Gulvet, og Molly fortsatte:

- Jeg har hørt, at De skal dømme ham. At det skal blive paa Deres Ord, han føres ud.

Orden saa op, forfærdet.

- Hvad skal det sige? Hvem paastaar det?

- Folk i Byen. Hun holdt sig meget rank, og hun spurgte halvt bedende, halvt befalende: Det er vel ikke muligt, at Borgmesteren har i Sinde at gøre det?

- Hvorledes kan Folk i Byen vide, hvad jeg ikke selv ved? sagde han.

- Det er det store Mysterium, sagde Doktor Winter. Det er et Mysterium, der har forurologet Herskere i hele Verden - hvorledes Folket kan vide. Nu har jeg hørt sige, at det gør Invasionstropperne urolige - hvorledes Nyheder kommer gennem Censuren, hvorledes Sandheden om, hvad der sker, slipper uden om al Overvaagning. Det er et stort Mysterium.

Pigen saa op, for Værelset var pludselig blevet mørkere, og hun virkede bange.

- Der kommer en Sky, sagde hun. Sneen synes at være paa Vej, og den kommer usædvanlig tidligt.

Doktor Winter gik hen til Vinduet og saa op mod Himlen, og han sagde:

- Ja, det er en stor Sky; maaske driver det over.

Borgmester Orden tændte en Lampe, som spredte en lille Kred af Lys omkring sig. Han slukkede den igen og sagde:

- Lys, som tændes om Dagen, virker saa ensomt.

Nu nærmede Molly sig igen til ham.

- Alex er ikke et Menneske, som kan begaa et Mord. Han flammer let op, men han har aldrig begaaet nogen Forbrydelse. Han er en agtet Mand.

Orden lod Haanden hvile paa hendes Skulder, og han sagde:

- Jeg har kendt Alex fra han var lille. Jeg kendte hans Far

og hans Farfar. Hans Farfar var Bjørnejæger i sin Tid. Vidste De det?

Molly undveg Spørgsmaalet.

- De kan da ikke dømme Alex?

- Nej, sagde han. Hvorledes skulde jeg kunne dømme ham?

- Folk paastaar, at De vil gøre det, for at opretholde Ordenen.

Borgmester Orden stillede sig bagved en Stol og greb med begge Hænder om Stoleryggen.

- Vil Folket have Orden, Molly?

- Jeg ved det ikke, sagde hun. De vil være fri.

- Ja, men ved de, hvorledes det skal gøres? Ved de, hvilken Taktik der skal anvendes mod en bevæbnet Fjende?

- Nej, sagde Molly, det tror jeg ikke.

- De, der er en Pige med et klart Hoved, Molly, ved De det?

- Nej, men jeg tror, at Folk føler sig besejret, hvis de skal være føjelige. De vil vise Soldaterne her, at de er ubesejrede.

- De fik ikke Lejlighed til at slaas. Det er ingen Kamp at gaa imod Maskingeværerne, sagde Doktor Winter.

- Molly, naar De bliver klar over, hvad Folket vil, lover De saa at fortælle mig det?

Hun saa mistroisk paa ham.

- Ja ... , sagde hun.

- De mener "nej". De stoler ikke paa mig.

- Men Alex, spurgte hun.

- Jeg skal ikke dømme ham. Han har ikke begaaet nogen Forbrydelse mod vort Folk, sagde Borgmesteren.

Nu betænkte Molly sig. Hun sagde:

- Vil de ... tænker de paa at skyde Alex?

Orden saa fast paa hende, og han sagde:

- Kære Barn, mit kære Barn.

Hun holdt sig rank.

- Tak.

Orden gik hen til hende, og hun sagde lavt og svagt:

- Rør ikke ved mig. De maa ikke røre mig. Kære, rør mig ikke.

Hans Haand sank ned. Et Øjeblik stod hun stille, saa vendte hun sig brat om og gik ud.

Hun havde lige lukket Døren efter sig, da Joseph kom ind.

- Undskyld, Obersten vil tale med Borgmesteren. Jeg sagde, at Borgmesteren var optaget. Jeg vidste, at hun var her. Og Borgmesterinden vil ogsaa tale med Borgmesteren.

- Bed min Hustru komme ind, sagde Orden.

Joseph gik, og Borgmesterinden kom ind et Øjeblik efter.

- Jeg forstaar ikke, hvorledes jeg skal kunne passe Huset, begyndte hun. Det er flere Mennesker, end vi kan overkomme. Annie er stadig i daarligt Humør.

- Sch! sagde Orden.

Borgmesterinden saa forbløffet paa ham.

- Jeg begriber ikke hvad ...

- Sch! sagde han. Sarah, jeg vil have, at du skal gaa hjem til Alex Mordens. Forstaar du? Jeg vil have, at du skal blive hos Molly Morden, saalange hun trænger til dig. Tal ikke med hende, hold hende bare med Selskab.

- Jeg har Hundrede af Ting ... , sagde Borgmesterinden.

- Sarah, jeg vil have, at du skal være hos Molly Morden. Du maa ikke lade hende være alene. Gaa nu.

Hun fattede langsomt, hvad det gjaldt.

- Ja, sagde hun. Ja, det skal jeg gøre. Hvornaar er det forbi?
- Jeg ved det ikke, sagde han. Jeg skal sende Annie derhen, naar Tiden er.

Hun kyssede ham paa Kinden. Orden gik hen til Døren og raabte:

- Joseph, nu kan jeg tage imod Obersten.

Lanser kom ind. Han var klædt i en ny velpresset Uniform og bar en lille Officersdolk ved Bæltet. Han sagde:

- God Morgen. Jeg ønsker en privat Samtale. Han saa paa Doktor Winter. Jeg vilde helst tale alene med Borgmesteren.

Winter gik langsomt mod Døren, og da han var derhenne, sagde Orden:

- Winter!

- Ja? Winter vendte sig om.

- Kommer du tilbage i Eftermiddag?

- Har du noget Arbejde til mig? spurgte Doktoren.

- Nej - Nej. Det er kun, fordi jeg ikke vil være alene.

- Jeg skal komme, sagde Doktoren.

- Og en Ting til, synes du, der saa ud til at være nogen Fare for Molly?

- Nej, det tror jeg ikke. Hun var temmelig nær ved et hysterisk Sammenbrud. Men der er godt Tømmer i hende. Stærkt Tømmer. Hun er en Kenderley, som du ved.

- Det havde jeg glemt, sagde Orden. Ja, hun er en Kenderley, bestemt.

Doktor Winter gik og lukkede forsigtigt Døren efter sig.

Lanser ventede høfligt. Han saa paa Døren, medens den lukkedes. Han saa paa Bordet med Stolene omkring.

- Jeg har ikke i Sinde at tale om, hvormeget jeg beklager det, der er hændt. Jeg vilde ønske, at det aldrig var sket.

Borgmester Orden bukkede, og Lanser fortsatte:

- Jeg har baade personlig Sympati og Respekt for Dem, men mine Opgaver skal jeg løse. Jeg er overbevist om, at De forstaar det.

Orden svarede ikke. Han saa Lanser lige i Øjnene.

- Vi handler ikke alene og ikke efter vort eget Skøn.

Mellem Sætningerne ventede Lanser paa Svar, men der kom ikke noget.

- Vi har Ordre til Forholdsregler, som vi maa følge, og Ordreerne udstedes i Hovedstaden. Manden har slaet en Officer ihjel.

Til sidst svarede Orden:

- Hvorfor henrettede De ham ikke straks? Det skulde være gjort straks.

Lanser rystede paa Hovedet.

- Selv om jeg havde været enig med Dem, vilde det ikke have nogen Betydning. De ved ligesaa godt som jeg, at Straffe fremfor alt er til for at afskrække. Og eftersom Straffen har Ærinde til andre end den straffede, skal den være offentlig. Det maa til, og Straffen maa gøres dramatisk. Lanser stak Fingeren ind under Bæltet og vippede med sin lille Dolk.

Orden vendte sig bort og saa gennem Vinduet ud mod den mørke Himmel.

- Det bliver Snevejr i Aften, sagde han.

- Borgmester Orden, De ved, at vore Ordre er ufravigelige. Vi skal skaffe Kul frem. Hvis Deres Folk ikke opretholder Ordenen, maa vi gribe til Vold. Lansers Stemme blev haard. Hvis det bliver hødvendigt, maa vi henrette Mennesker. Hvis De vil beskytte Deres Folk, maa De hjælpe os at opretholde Ordenen. Nu synes min Regering

imidlertid, at det er det klogeste at lade Straffen komme fra de lokale Myndigheder. Det skaber en mere ordnet og naturlig Situation.

- Og saaledes vidste Folket, hvorledes det var, sagde Orden sagte. Det er et Mysterium. Og med højere Stemme sagde han: Ønsker De, at jeg skal dømme Alexander Morden til Døden efter en Rettergang her?

- Ja, og hvis De gør det, vil De derigennem hindre megen Blodsudgydelse senere.

Orden gik hen til Bordet, trak den store Stol ud fra Bordenden og satte sig. Og pludselig syntes det, som om han var Dommeren og Lanser den anklagede. Han trommede med Fingrene mod Bordet. Han sagde:

- De og Deres Regering forstaar ikke, hvorledes Sagen forholder sig. Deres Regering og Deres Folk er det eneste i Verden, som gennem Aarhundreder har Nederlag paa Nederlag bag sig, og hver Gang kun fordi De ikke har forstaaet andre Folk. Han tav et Øjeblik. Det gaar ikke at gennemføre Deres Princip. Først og fremmest er jeg Borgmester. Jeg har ingen Ret til at afsige Dødsdomme. I vort Samfund findes der ingen, der har Beføjelse dertil. Hvis jeg gjorde det, vilde jeg begaa en lige saa stor Lovovertrædelse som De.

- Lovovertrædelse? sagde Lanser.

- De dræbte seks Mennesker, da De kom hertil. I Henhold til vore Love er De alle skyldige i Mord, allesammen. Hvorfor forsøger De at støtte Dem til Deres meningsløse Tale om Loven? De og vi har ingen Lov fælles. Der raader Krig. Ved De ikke, at De bliver tvunget til at dræbe os alle, dersom vi ikke til sin Tid skal dræbe dem alle? De slog Loven i Stykker ved at komme her, og en ny Lov er traadt i Stedet for. Ved De ikke det?

- Maa jeg sætte mig? sagde Lanser.

- Hvorfor be'r De om Lov? Det er igen en Løgn. De kan tvinge mig til at staa, hvis De vil.

Nej, sagde Lanser, saa maa De tro mig eller ej, men det er saaledes: Jeg personlig har Respekt baade for Dem og for Deres Embede, og - han støttede et Øjeblik Hovedet i Haanden - ser De, hvad jeg, en Mand af en vis Alder og med visse Minder - hvad jeg mener er uden Betydning. Selv om jeg var enig med Dem, vilde det ikke forandre noget som helst. Det militære, det politiske System, som jeg arbejder under, har visse Tendenser og anvender en vis Praksis, som er uforanderlig.

- Og baade Tendenser og Praksis har vist sig at være forkerte i hvert enkelt Tilfælde lige siden Tidernes Morgen.

Lanser lo bittert.

- Jeg som enkelt Menneske med visse Minder vilde kunne give Dem Ret og endda lægge til, at en Tendens hos det militære System og den militære Aand er Mangel paa Evne til at lære, Mangel paa Evne til at se længere end til Drabet, der er dets naturlige Opgave. Men jeg er ikke saadan, at jeg lader mig beherske af Minder. Grubearbejderen maa skydes offentligt, for Teorien er den, at andre saa vil afholde sig fra at dræbe vore Folk.

- Under de Omstændigheder behøver vi ikke at tale mere om den Sag, sagde Orden.

- Jo, det behøver vi. Vi vil have, at De skal hjælpe os.

Orden sad tavs en Stund, og saa sagde han:

- Jeg skal svare Dem. Hvor mange Mand betjente Maskingeværerne, som vore Soldater blev skudt med?

- Ja, højst tyvé, antager jeg, sagde Lanser.

- Hvis De vil henrette dem, skal jeg dømme Morden til Døden.
- Det er ikke Deres Alvor! sagde Obersten.
- Jo, det er mit Alvor.
- Det er fuldstændig umuligt. Det ved De.
- Jeg ved det, sagde Orden. Og det, De forlanger, er fuldstændig umuligt.
- Maaske vidste jeg det, sagde Lanser. Corell maa alligevel blive Borgmester, trods alt. Lanser saa hurtigt op. Bliver De under Rettergangen.
- Ja, jeg bliver. Saa bliver Alex ikke saa alene.
- Lanser saa paa ham og smilte lidt sørgmodigt.
- Det er en besværlig Opgave, vi har paataget os, eller hvad mener De?
- Ja, sagde Borgmesteren, den eneste uigenhjemførlige Opgave, der findes; det eneste som ikke lader sig gøre.
- Hvad er det?
- For bestandig at kue Menneskeandeh.
- Ordens Hoved sank lidt ned mod Bordet, og han sagde uden at se op:
- Det er begyndt at sne. Sneen lod ikke vente paa sig til i Aften. Jeg synes, det er dejligt, naar det dufter svalt af Sne.

Fjerde Kapitel.

Klokken Elleve faldt Sneen tæt i store, bløde Flager, og der var ikke en Stump blaa Himmel at se. Folk smaaløb gennem den faldende Sne, og Sneen lagde sig i Driver i Portene, og den lagde sig i Driver paa Torvets Statue og paa Jernbaneskinneerne fra Gruben til Havnen. Snedriverne voksede, og Kulvognenes smaa Hjul gled. Og over Byen laa et Mørke, der var tungere end Skyens, og over Byen laa Misfornøjelse og Skam, voksende Had. Folk blev ikke staaende længe ude paa Gaderne, men gik ind gennem Portene, og Portene slog i, og det føltes, som om der var Øjne bag Gardinerne, og naar der gik Militær paa Gaden, og naar Patrouillen marcherede paa Hovedgaden, hvilede Øjnene paa den, kølige og surmulende. Og i Butikerne kom Folk ind og købte lidt til Frokost, og de spurgte efter det, de skulde have og fik det og betalte og sagde hverken Goddag eller Farvel til Ekspedienten.

I Residensens lille Salon var Lyset tændt, og det lyste ud paa den dalende Sne udenfor Vinduet. Krigsretten traadte sammen. Lanser sad for Enden af Bordet med Hunter til højre og derefter Tonder og nederst ved Bordet Kaptajn Loft med en lille Bunke Papirer foran sig. Paa den modsatte Side af Bordet sad Borgmester Orden til venstre for Obersten og Prackle ved Siden af Borgmesteren - Prackle, der kun kradsede paa sin Papirblok. Ved Bordet stod to Vagter med Staalhjelm og opplantede Bajonetter; de stod som Træfigurer. Mellem dem stod Alexander Morden, en grønvoksen ung Mand med bred, lav Pande, dybtliggende Øjne og lang, skarp Næse. Hagen var kraftig og Munden sensuel og bred. Han var bredskuldret og smal om Hofterne, og foran sig aabnede og knyttede han sine Hænder, der blev holdt sammen af Haandjern. Han havde sorte Bukser paa, blaa Skjorte, der var aaben i Halsen, og en blankslidt Stortrøje.

Kaptajn Loft læste op af det Papir, han havde foran sig:

- "Beordret til at gaa tilbage til Arbejdet vægrede Fangen sig derved, og da Ordren blev gentaget, overfaldt han Kaptajn Loft med en Hakke, som han holdt i Hænderne. Kaptajn Bentick gik imellem ..." Borgmester Orden hostede, og da Loft gjorde et Ophold, sagde han:

- Sæt dig, Alex. En af Vagterne kan tage en Stol frem til ham. Uden at spørge vendte Vagten sig om og hentede en Stol.

Loft sagde:

- Det er Skik, at Fangen staar.

- Lad ham sidde ned, sagde Orden. Der er ikke andre end os, der faar det at vide. De kan skrive i Rapporten, at han stod.

- Det lader sig ikke gøre at forfalske Rapporter, sagde Loft.

- Sæt dig, Alex, gentog Orden.

Den unge Mand satte sig, og hans Hænder med Haandjærnene lå urolige i Skødet. Loft begyndte:

- Dette er imod al ...

Obersten sagde:

- Lad ham sidde.

Kaptajn Loft rømmede sig.

- "Kaptajn Bentick gik imellem og fik et Slag i Hovedet, som knuste Hjerneskillen." En medicinsk Erklæring er vedlagt som Bilag. Skal jeg læse den op?

- Behøves ikke, sagde Lanser. Gør det saa kort, De kan.

- "Det skete bevidnes af flere af vore Soldater, hvis Vidneudsagn vedlægges. Militærdomstolen anser den anklagede for skyldig i Mord og kræver Dødsstraf." Skal jeg oplæse Vidneudsagnene?

Lanser sukkede.

- Nej. Han vendte sig mod Alex. De nægter vel ikke, at De slog Kaptajnen ihjel?

Alex smilede bedrøvet.

- Jeg slog til ham, sagde han. At jeg slog ham ihjel, ved jeg ikke.

- Det var rigtigt, Alex! sagde Orden.

De to saa paa hinanden som to Venner. Loft sagde:

- Forsøger De at antyde, at der var nogen anden, der slog ham ihjel?

- Jeg ved ikke, sagde Alex. Jeg slog bare til ham, og saa var der nogen, der slog til mig.

Oberst Lanser sagde:

- Vil De afgive nogen Forklaring? Jeg kan ikke tænke mig noget, der skulde kunne ændre Straffen, men vi er villige til at høre efter.

Loft sagde:

- Med al Respekt for Obersten vil jeg gerne fremføre, at Obersten ikke burde have udtalt sig saadan. Det antyder, at Domstolen maaske ikke skulde være upartisk.

Orden lo tørt. Obersten saa paa ham og smilede lidt.

- Har De nogen Forklaring, De vil afgive, gentog han.

Alex løftede den ene Haand for at gøre en Bevægelse, og den anden fulgte med. Han saa genert ud og lagde igen Hænderne i Skødet.

- Jeg blev rasende, sagde han. Jeg har et temmelig heftigt Sind. Han sagde, at jeg skulde arbejde. Jeg er en fri Mand. Jeg blev rasende, og jeg slog til ham. Jeg slog vist haardt. Det var en forkert Mand. Alex pegede paa Loft. Det var ham, jeg vilde slaa til, ham der.

Lanser sagde:

- Det har ingen Betydning, hvem De mente at slaa til. Det er

18
lige meget, hvem det var. Fortryder De, at De gjorde det. Obersten sagde til Mændene omkring Bordet: Det vilde tage sig godt ud i Protokollen, hvis han fortrød det.

- Fortryder det? sagde Alex. Jeg fortryder ikke. Han sagde til mig, at jeg skulde begynde at arbejde - jeg, en fri Mand! Jeg har altid været Formand og er kendt med det. Han sagde, at jeg skulde arbejde.

- Men hvis De straffes med Døden, fortryder De det saa ikke? Alex bøjede Hovedet og forsøgte at tænke rigtig efter.

- Nej, sagde han. Mener De, om jeg vilde gøre lige sandan en Gang til?

- Netop.

- Nej, sagde Alex eftertænksomt, jeg tror ikke, jeg fortryder.

Lanser sagde:

- Før til Protokols, at den anklagede var tilintetgjort af Anger. Dødsstraffen følger automatisk. Forstaar De? sagde han til Alex. Domstolen har ingen anden Udvej. Domstolen erklærer Dem skyldig og dømmer Dem til øjeblikkelig Skydning. Jeg finder ingen Grund til at plage Dem længere med dette her. Kaptajn Loft, er der noget, jeg har glemt?

- De har glemt mig, sagde Orden.

Han rejste sig, skubbede Stolen tilbage og gik hen til Alex. Af gammel Vane rejste Alex sig ærbødigt.

- Alexander, jeg er den Mand, Byen har valgt til Borgmester.

- Det ved jeg.

- Alex, de Mænd her er Okkupanter, de har taget vort Land gennem Overrumpling, med Bedrageri og Vold.

Kaptajn Loft sagde:

- Oberst, dette burde ikke finde Sted.

- Stille! sagde Lanser. Det er bedre, at vi faar dette at høre, eller vil De hellere have, at det bliver hvisket?

Orden fortsatte, som om han slet ikke var blevet afbrudt.

- Da de kom, blev Folket forvirret, og jeg følte mig raadvild. Vi vidste ikke, hvad vi skulde tro eller gøre. Det, du gjorde, var den første åbne Handling. Din personlige Vrede var Begyndelsen til hele Samfundets Vrede. Jeg ved, at det siges i Byen, at jeg samarbejder med disse Mænd. Byen kan jeg vise, hvorledes det forholder sig, men du - du maa dø. Jeg vil have, at du skal vide det.

Alex sænkede Hovedet, og derefter saa han op.

- Jeg ved det.

Lanser sagde:

- Er Pelotonen parat?

- Ja Oberst. Der ude.

- Hvem har Befalingen?

- Løjtnant Tonder, Oberst.

Tonder bøjede Hovedet, Hagen var spændt, og han holdt Vejret.

Orden sagde sagte:

- Er du bange, Alex?

Og Alex sagde:

- Ja, det er jeg.

- Jeg kan ikke sige, at det skal du ikke være. Jeg vilde ogsaa være bange, ligesom disse unge - Krigsguder.

- Tilkald Pelotonen, sagde Lanser.

Tonder rejste sig hurtigt og gik hen til Døren.

- Den er her, Oberst. Han åbnede Døren paa vid Gab, og man saa Soldaterne med deres Hjelme.

- Alex, sagde Orden, gaa nu, og vid, at alle disse Mænd ikke

faar Fred, ikke faar Ro, for de alle er borte eller døde. Du gør Folket til en Enhed. Det er tungt at vide og en meget lille Gave at give dig, men saadan er det. Ingen Fred, ingen Ro.

Alex kneb Øjnene haardt i. Orden bøjede sig frem og kyssede ham paa Kinden.

- Farvel, Alex, sagde han.

Vagten tog Alex i Armen, og den unge Mand holdt Øjnene haardt lukkede, og de ledte ham ud gennem Døren. Pelotonen gjorde omkring, og Støvlerne marcherede ned ad Trappen og ud af Huset og ud i Sneen, og Sneen dæmpede Trinene.

Mændene omkring Bordet sad tavse. Orden saa ud af Vinduet og saa en lille rund Plet, som fejedes fri for Sne af en hurtig Haand. Han stirrede betaget paa den, og saa vendte han hurtigt Blikket bort. Han sagde til Obersten:

- Jeg haaber, De ved, hvad De gør.

Kaptajn Loft samlede sine Papirer sammen, og Lanser spurgte:

- Er det paa Torvet, Kaptajn?

- Ja, paa Torvet. Det maatte ske offentligt, sagde Loft.

Og Orden sagde:

- Jeg haaber, De ved, hvad De gør.

- Forstaar De ikke, sagde Obersten, at enten vi ved det eller ikke, saa maatte det ske.

Tavshed sænkede sig over Værelset, og alle lyttede. Det varede ikke længe. Paa Afstand hørtes Braget af en Geversalve. Lanser sukkede dybt. Orden støttede Hovedet i Haanden og trak Vejret dybt. Saa hørtes et Raab udefra. En Vinduesrude faldt klirrende ind, og Løjtnant Prackle kastede Kroppen tilbage. Han førte Haanden op til Skulderen og stirrede paa den.

Lanser sprang op og raabte:

- Saa, nu begynder det! Er du haardt saaret?

- Skulderen, sagde Prackle.

Lanser tog Befalingen.

- Kaptajn Loft, der er Spor i Sneen. Først og fremmest skal vi søge efter Vaaben i hvert Hus. Alle, der har Vaaben, tages som Gidsler. De, sagde han til Borgmesteren, sættes i Varetægt. Og gør Dem klart: vi skyder, fem, ti, hundrede for hver en.

Orden sagde stille:

- En Mand med visse Minder.

Lanser brød af midt i sine Ordre. Han vendte langsomt Blikket mod Borgmesteren, og et Øjeblik forstod de hinanden. Og saa rettede Lanser sig op.

- En Mand uden Minder! sagde han skarpt. Og derefter: Alle Vaaben i Byen samles sammen. Hvis nogen gør Modstand, maa han følge med. Skynd jer, inden Sporene sner til.

Officererne tog deres Hjelme paa, løsnede Pistolerne i Hylstrene og gik. Orden gik hen til det knuste Vindue. Han sagde be-
drøvet:

- Den svale Duft af Sne.

Dagene og Ugerne sneglede sig afsted, og Maanederne. Sneen faldt og smeltede og faldt og smeltede, og til sidst faldt den og blev liggende. Den lille Bys mørke Huse bar Klokker og Hatte og Øjenbryn af hvid Sne, og der var Skyttegrave helt hen til Portene. Nede i Havnen dampede Kulbaadene tomme ind og afgik med Last, men Kullene kom ikke nemt ud af Bjerget, De dygtige Grubearbejdere begik Fejl. De var klødsede og langsomme. Maskinerne gik i Stykker og var vanskelige at lave. Folket i det besejrede Land belavede sig paa en langsom, stille, afventende Hævn. De, der havde optraadt som Forrædere - og mange af dem troede, at de havde arbejdet for bedre Forhold og for Virkeliggørelse af det fuldkomne - opdagede, at det Herredømme, de havde vundet, var usikkert, at Folket, som de havde kendt, saa med Kulde paa dem og ikke sagde et Ord til dem.

Og Døden svævede i Luften, afventende. Der skete Ulykker paa Jernbanen, som hagede sig fast til Fjeldvæggene og var den eneste Forbindelse mellem den lille By og det øvrige Land. Sneskred rasede ned over Sporene, og Banen blev afbrudt. Toget kunde ikke afgaa, før Banen var inspiceret. Nogle blev skudt som Gengæld, men det gjorde ingen Virkning. Af og til flygtede en Flok unge Mænd og tog til England. Og Englænderne bombarderede Kulgruben og afstedkom en Del Skade, og baade nogle Venner og nogle Fjender blev dræbt. Men det nyttede intet. Det kolde Had tog til med Vinteren, det tavse, surmulende Had, det ventende Had. Levnedsmidlerne rationeredes - udleveredes til de lydige og unddroges de ulydige - saa hele Befolkningen blev tilsyneladende lydige. Paa et Omraade kunde Levnedsmidlerne ikke tilbageholdes, for en sultende Mand kan ikke bryde Kul, orker ikke at løfte og bære. Og Hadet laa dybt inde i Øjnene paa Folk, under Overfladen.

Nu var det naaet saa vidt, at Erobrerne var blevet omringet, saa hver Mand o Bataillon var alene blandt tavse Fjender, og ingen vovede et Øjeblik at løje af paa Aarvaagenheden. Gjorde han det, forsvandt han, og en Snedrive gemte Liget. Gik han alene til en Kvinde, forsvandt han, og en Snedrive gemte Liget. Hvis han drak sig fuld, forsvandt han. Bataillonens Mænd kunde kun synge med hverandre, kunde kun danse med hverandre, og efterhaanden hørte man op med at danse, og Sangen handlede kun om Hjemve. Samtalen drejede sig om Venner og Slægtninge, der elskede dem, og om Længsel efter Varme og Kærlighed, for en Mand kan kun være Soldat et vist Antal Timer om Dagen og et vist Antal Maaneder om Aaret, og saa vil han igen være Menneske, vil have Piger og Spiritus og Musik og Latter og Velbefindende, og naar man er afskaaret fra dette, saa bliver det uimodstaaelig atraaværdigt.

Og Mændene tænkte altid paa Hjemmet. Bataillonens Mandskab begyndte saa smaat at føle Afsky for det Sted, de havde erobret, og de blev tvære mod Befolkningen, og Befolkningen var tvær imod dem, og langsomt begyndte en lille Frygt at vokse frem hos Erobrerne, Frygten for at det aldrig skulde holde op, at de aldrig skulde faa Hvile eller rejse hjem; Frygten for at de en skønne Dag skulde bryde sammen og jages over Fjeldene som Harer, for de besejrede lader aldrig Hadet hvile. Naar Patrouillerne saa Lys og hørte Latter, droges de imod det som til en Ild, og naar de kom derhen, forstummede Latteren, Varmen forsvandt og Folk var tavse og lydige. Og Soldaterne, som kunde mærke Lugten af varm Mad fra de smaa Restaurationer, gik ind og bestilte varm Mad, og den kom ind og smagte kun af Salt og Peber.

Soldaterne læste Nyhederne hjemmefra og fra andre besejrede Lande, og Nyhederne var altid gode Nyheder, og en kort Tid troede de paa dem, men derefter troede de ikke mere paa dem. Og hver Mand bar en Angst i sit Hjerte: "Hvis Hjemmet blev ødelagt, vilde vi ikke faa det at vide, og saa var det for sent. Folket her skaaner os ikke. De vilde slaa os allesammen ihjel." De kom i Tanker om Historier fra dengang, da deres Soldater drog tilbage gennem Belgien og drog ud af Rusland. Og de mere belæste mindedes det vanvittige, tragiske Tilbagetog fra Moskva, da hver eneste Høtyv smagte Blod, og Sneen raadnede af Lig.

Og de vidste, at hvis de brød sammen eller slappede af eller sov for længe, blev det ligesaadan her, og Søvnen blev urolig for dem, og om Dagen var de nervøse. De stillede Spørgsmaal, som Officererne ikke kunde besvare, for de vidste ikke, hvad de skulde svare. De fik heller ikke noget at vide. De troede heller ikke paa Rapporterne hjemmefra.

Og nu var det blevet saadan, at Erobrerne var bange for de erobrede, og Nerverne var paa Højkant, og de skød paa Skygger om Natten. Den kølige, surmulende Tavshed var altid om dem. Saa blev tre Soldater sindssyge paa en Uge og skreg Døgnet rundt, til de blev sendt hjem. Og andre kunde ogsaa være blevet rystet, hvis de ikke havde hørt om, at Dødshjælpen ventede de Sindssyge derhjemme, og Dødshjælp er noget frygteligt at tænke paa. Frygten lagde sig over Mændene i Forlægningerne og gjorde dem tungsindige, og den lagde sig over Patrouillerne og gjorde dem grusomme.

Aaret skiftede, og Nætterne blev lange. Det blev mørkt Klokken tre om Eftermiddagen og ikke lyst før op paa Formiddagen. Ingen varme Lys lyste ud over Sneen, for ifølge Loven skulde alle Vinduer mørklægges. Men naar de engelske Bombemaskiner kom, blinkede der alligevel Lys frem i Nærheden af Gruben. Undertiden skete det, at Vagtposterne skød en Mand med en Lygte, og engang var det en Pige med en Lommelytte. Men det hjalp ikke. Der blev ikke raadet Bod paa noget ved Skydning.

Og Officererne var et Spejlbillede af Mandskabet, mere beherskede, fordi deres Uddannelse var bedre, mindre raadvilde fordi de havde et større Ansvar, men den samme Frygt laa begravet lidt dybere hos dem, samme Længsel fandtes bedre indestængt i deres Hjerter. Og de følte et dobbelt Tryk, for det besejrede Folk søgte efter Fejltagelser hos dem, og deres egne Folk søgte efter Svaghed hos dem, saa deres Aandsevner blev spændt til Bristepunktet. Erobrerne var udsat for en frygtelig aandelig Belejring, og enhver, baade de sejrende og de besejrede, vidste, hvad der vilde ske, naar den første Brist viste sig.

Al Hygge syntes forsvundet fra Værelset paa første Sal i Borgmesterens Bolig. Vinduet var tæt tilklistret med sort Papir, og den vigtigste Udrustning laa i smaa Bunker rundt i hele Værelset - Instrumenter og Ting, der ikke maatte sættes over Styr, Kikkerter og Gasmasker og Hjelme. Og her var Disciplinen til sidst blevet mindre streng, som om Officererne havde vidst, at man er nødt til at slappe af engang imellem, hvis Maskineriet ikke skal strejke. Paa Bordet stod to Benzinlamper, som lyste haardt og klart og kastede store Skygger paa Væggene, og Støjen fra dem var som en Understrøm i Værelset.

Major Hunter arbejdede videre med sit. Nu stod hans Tegnebrædt altid stillet op, for Bomberne ødelagde det, han byggede, næsten lige saa hurtigt, som han fik det bygget. Men Major Hunter havde ikke mange Sorger, for det at bygge var hans Liv, og her havde han mere at

bygge, end han kunde naa at tegne og lade udføre. Han sad ved Tegnebrædtet med Lyset bagfra, og Vinkellinealen gik op og ned paa Tegnebrædtet, og Pennen flyttede sig flittigt.

Løjtnant Prackle, som endnu havde Armen i Bind, sad paa en Stol ved Midten af Bordet og læste en illustreret Avis. For Enden af Bordet var Løjtnant Tonder ved at skrive et Brev. Pennen pegede lige op af en smal Sprække, og undertiden kikkede han op i Loftet for at finde de rigtige Ord til Brevet.

Prackle vendte et Blad i Avisen og sagde:

- Hvis jeg lukker Øjnene, saa kan jeg se hver eneste Butik her i Gaden for mig.

Og Hunter fortsatte med sit Arbejde, og Tonder skrev nogle Ord endnu. Prackle fortsatte:

- Lige her bagved ligger en Restaurant. Den ses ikke fra Gaden. Den hedder Burdens.

Hunter saa ikke op. Han sagde:

- Jeg kender Stedet. De havde fine Muslinger.

- Ja, ualmindelig fine, sagde Prackle. Det var altsammen godt der. Det skete aldrig, at de serverede noget, der ikke var første Klasses. Og Kaffen -

Tonder saa op fra Brevskrivningen og sagde:

- Nu serverer de ingen Kaffe - og heller ingen Muslinger.

- Ja, man ved ikke, sagde Prackle. Det fandtes før, og det vil komme til at findes igen. Og der var en Pige, der serverede der. Prackle beskrev hendes Figur med Haanden, med den raske Haand. Blond, og saadan lidt. Prackle saa ned i Avisen. Hun havde saadan ualmindelige og mærkelige Øjne - har, mener jeg - de virkede altid paa en Maade fugtige, som om hun lige havde let eller grædt. Han saa op i Loftet og sagde sagte: Jeg var ude med hende engang. Hun var yndig. Mærkeligt, at man ikke gik derhen noget oftere. Jeg gad vide, om hun er der endnu.

Tonder sagde surt:

- Sikkert ikke. Hun arbejder vel i en Fabrik, Prackle lo.

- Haaber at Pigerne derhjemme slipper for Rationeringen.

- Hvorledes? sagde Tonder.

- Du bryder dig ikke om Piger, sagde Prackle drillende. Ikke meget!

- Jeg bryder mig om Piger paa den Maade, som Piger er til for. Jeg lader dem ikke krybe over hele min øvrige Tilværelse.

- Paa mig virker det, som om du altid havde dem krybende over dig, snærtede Prackle.

Tonder forsøgte at skifte Emne. Han sagde:

- Hvor jeg er ked af de der forbandede Lamper. Hvornaar faar Majoren Dynamoen klar?

Major Hunter saa langsomt op fra Tegnebrædtet og sagde:

- Den burde være klar ved denne her Tid. Jeg har dygtige Folk til at arbejde med den. Fra nu af tror jeg, at jeg skal have dobbelte Vagter stillet ud.

- Fik Majoren fat i ham, der ødelagde den? spurgte Prackle.

Og Hunter sagde bistert:

- Det kan være hvilken som helst af fem forskellige Personer. Jeg har taget mig af dem alle fem. Han fortsatte tankefuldt: Det er saa nemt at ødelægge en Dynamo, naar man ved, hvorledes man skal bære sig ad. Man behøver blot at lave Kortslutning, saa ødelægges den sig selv. Hunter sagde: Lyset skulde komme naar som helst nu.

Prackle sad stadig og saa i sin Avis.

- Jeg gad vide, hvornaar vi faar Afløsning. Gad vide, hvornaar vi kommer hjem en Tur. Havde Majoren ikke Lyst til at rejse hjem og hvile en Tid?

Hunter saa op fra Arbejdet, og et Øjeblik havde hans Ansigt et Udtryk af Fortvivlelse.

- Jo, naturligvis. Han beherskede sig straks. Dette Vigespør har jeg maattet bygge fire Gange. Jeg forstaar ikke, hvorfor der altid skal komme en Bombe og slaa netop det i Stykker. Jeg begynder at være træt af denne Banestump. Hver Gang maa jeg lægge den om af Hensyn til Bombekraterne. Vi faar aldrig Tid til at fylde dem op. Jorden er saa haardfrosset. Der er for meget Arbejde med det.

Pludselig tændtes det elektriske Lys, og Tonder strakte Haanden ud og skruede til for begge Benzinlamperne. Støjen forsvandt fra Værelset. Tonder sagde:

- Gudskelov! Den Støj gaar mig paa Nerverne. Jeg begynder at bilde mig ind, at jeg hører nogen hviske. Han lagde det Brev, han havde skrevet, sammen og sagde: Det er mærkeligt, at der kommer saa faa Breve frem i Øjeblikket. Jeg har kun faaet et paa fjorten Dage.

- Der er maaske ikke nogen, der skriver til dig, sagde Prackle.

- Maaske ikke, sagde Tonder. Han vendte sig mod Majoren. Hvis der hændte noget - hjemme, mener jeg - tror Majoren, at vi saa vilde faa det at vide - hvis der var noget galt, mener jeg, nogen døde eller saadan?

- Jeg ved det ikke, sagde Hunter.

- Ja, fortsatte Tonder, men man vilde alligevel gerne ud af dette gudsforladte Hul!

- Jeg troede, du tænkte paa at blive boende her efter Krigen? faldt Prackle ind. Og han efterbode Tonders Stemme: Lægge fire, fem Gaarde sammen. Saa kunde man faa det behageligt, et rigtigt Familiegods. Var det ikke saadan? Skulde du ikke blive en lille Her-
sker over Dalen? Hyggelige og behagelige Mennesker, smukke Græsgange og Raadyr og Smaabørn. Var det ikke saadan, det lod, Tonder?

Mens Prackle talte, lod Tonder Haanden falde. Derefter pres-
de han Hænderne mod Tindingerne, og udbrød heftigt:

- Ti stille! Tal ikke saadan! Menneskene her! Fuldstændig kolde Mennesker! De ser aldrig paa en. Han gyste. De taler aldrig. De svarer som døde. De adlyder kun, det er nogle forfærdelige Mennesker. Og Pigerne er som Is!

Det bankede sagte paa Døren, og Joseph kom ind med en Kulspand. Han gik stille gennem Værelset og satte Kulspanden saa forsigtigt ned, at det ikke hørtes, og han vendte sig om uden at se paa nogen og gik tilbage mod Døren. Prackle sagde med høj Stemme:

- Joseph!

Og Joseph vendte sig om uden at svare, uden at se op, og buk-
kede meget let. Prackle sagde med samme høje Stemme:

- Joseph, har I Vin eller Cognac?

Joseph rystede paa Hovedet.

Tonder fløj op, vild i Ansigtet af Vrede, og han skreg:

- Svar dit Svin! Svar med Ord!

Joseph saa ikke op. Han sagde tonløst:

- Nej, Løjtnant; nej, Løjtnant, vi har ikke nogen Vin.

- Og heller ingen Cognac?

Joseph saa ned og svarede tonløst:

- Vi har ingen Cognac, Løjtnant. Han stod aldeles urokkelig.

- Hvad vil De? sagde Tonder.

- Jeg vil gaa, Løjtnant.

- Saa gaa, for Fanden!

Joseph vendte sig om og gik stille ud af Værelset, og Tonder tog Lommelærklædet op af Lommen og tørrede sig i Ansigtet. Hunter kikkede op, saa paa ham og sagde:

- Saa let burde du ikke lade dig besejre af ham.

Tonder satte sig og pressede Hænderne mod Tindingerne og sagde forladt:

- Jeg vil have en Pige. Jeg vil rejse hjem. Jeg vil have en Pige. Der er en Pige her i Byen, hun er saa sød. Jeg ser hende stadig. Hun har lyst Haar. Hun bor ved Siden af Jernhandleren. Den Pige vil jeg have.

Prackle sagde:

- Tag dig i Agt. Pas paa Nerverne.

I samme Øjeblik slukkedes Lyset igen, og Værelset laa i Mørke. Hunter talte, mens Tændstikkerne lyste op, og de forsøgte at tænde Lamperne; han sagde:

- Jeg troede, jeg havde faaet fat i dem allesammen. En maa være sluppet udenom. Men jeg kan jo ikke blive ved med at løbe derude. Jeg har dygtige Folk der.

Tonder tændte først den ene Lampe, og saa den anden, og Hunter sagde i en bestemt Tone til Tonder:

- Hvis du absolut skal tale, saa tal med os. Du maa ikke lade Fjenden høre dig tale saadan. Der er ikke noget, Folk her hellere vil høre, end at det begynder at være galt med vore Nerver. Lad aldrig Fjenden høre dig.

Tonder satte sig igen. Lyset faldt skarpt paa hans Ansigt, og Støjen fyldte igen Værelset. Han sagde:

- Netop! Fjenden er overalt! Alle Mænd, alle Kvinder, endog Børnene. Fjenden er overalt. Ansigterne kikker ud gennem Døraabningerne. Hvide Ansigter gennem Gardinerne, staar og lytter. Vi har besejret dem, overalt har vi sejret, og de venter og adlyder, og de venter. Hele Verden er vor. Er det ogsaa saadan andre Steder, Major?

- Jeg ved det ikke, sagde Hunter.

- Netop, sagde Tonder. Vi ved det ikke. Rapporterne - det hele er i vor Magt. Besejrede Lande jubler over vore Soldater, jubler over den nye Ordning. Tonders Stemme slog om og blev sagte, blev endnu sagtere. Hvad staar der i Rapporterne om os? Staar der, at der raabtes Hurra for os, at vi er elskede, om Blomster for vore Fødder? Aah, disse forfærdelige Mennesker, der venter i Sneen!

- Jaja, sagde Hunter, og nu du har faaet lettet dit Hjerte, har du det saa bedre?

Prackle havde siddet og hamret i Bordet med sin raske Knytnæve, og han sagde:

- Han skulde lade være med at tale paa den Maade. Han skulde beholde det for sig selv. Han er vel Soldat? Saa skal han ogsaa være Soldat.

Døren blev sagte aabnet, og Kaptajn Loft kom ind, og han havde Sne paa Hjelmen og Sne paa Skuldrene. Kulden havde gjort Næsen rød, og han havde Kappekraven slaaet op om Ørerne. Han tog Hjelmen af, og Sneen faldt paa Gulvet, og han børstede sig af paa Skuldrene.

- Sikken et Slid! sagde han.

- Vrøvl igen? spurgte Hunter.

- Altid Vrøvl. Jeg ser, at de er kommet efter Majorens Dynamo igen. Men nu tror jeg, at jeg har faaet en Ordning i Gruben for en Tid.

- Hvad Besvær har du da? spurgte Hunter.

- Aah - det sædvanlige som jeg maa trækkes med - langsomt Arbejdstempo og en ødelagt Tipvogn. Men jeg fik at se, hvem det var. Jeg skød ham. Men nu tror jeg, at jeg har fundet et nyt Sone-Middel. Jeg har lige udtænkt det. Jeg skal ordne det saadan, at hver Mand skal bryde en vis Mængde Kul. Jeg kan ikke lade Folkene sulte, for saa duer de ikke til at arbejde, men nu er jeg virkelig kommet efter Maaden at gøre det paa. Hvis Kullene ikke kommer frem, saa faar Familierne ingen Mad. Folkene skal vi lade spise i Gruben, saa at de ikke kan komme til at dele med dem derhjemme. Det maa hjælpe, synes jeg. Enten maa de arbejde, eller ogsaa faar Børnene ingen Mad. Jeg har lige nylig sagt det til dem.

- Og hvad sagde de saa?

Lofts Øjne blev smalle af Arrigskab.

- Sagde? Hvad plejer de at sige? Ikke et Ord! Men vi maa jo se, om Kullene ikke kommer frem nu. Han tog Kappen af og rystede den, og hans Blik faldt paa Døren, som han var kommet ind af, og han saa, at den stod paa Klem. Han gik sagte hen til Døren, rev den op og lukkede den saa. Jeg synes, at jeg havde lukket Døren rigtigt, sagde han.

- Det havde du ogsaa, sagde Hunter.

Prackle sad stadig og bladede i sin illustrerede Avis. Hans Stemme lød nu som sædvanlig.

- Det er nogen mægtige Kanoner, vi har mod Øst. Jeg har aldrig set dem i Virkeligheden. Har Kaptajnen?

- Ih ja, sagde Kaptajn Loft. Jeg har set dem i Virksomhed. De er enestaende. Dem kan ikke noget staa imod.

- Kaptajn, sagde Tonder, faar Kaptajnen mange Meddelelser hjemmefra?

- En hel Del, sagde Loft.

- Er alt i Orden derhjemme?

- Enestaende! sagde Loft. Arméerne gaar frem overalt.

- Men Englænderne er ikke besejrede endnu?

- De bliver besejret i hvert Slag.

- Men de fortsætter alligevel med at slaas?

- En Del Flyvetogter, ellers ikke.

- Men Russerne da?

- Det er helt forbi.

- Men de fortsætter med at slaas? sagde Tonder indtrængende.

- Nogle smaa Skærmydsler, ikke andet.

- Saa har vi jo næsten vundet nu? spurgte Tonder.

- Ja, det har vi.

Tonder saa forskende paa ham og sagde:

- Kaptajnen tror vel selv paa det?

Prackle indskød:

- Lad ham nu ikke begynde igen!

Loft saa med rynkede Øjenbryn paa Tonder.

- Jeg forstaar ikke, hvad du mener.

- Jeg mener: saa varer det vel ikke saa længe, før vi kan rejse hjem?

- Ja-a, Genopbygningsarbejdet kommer til at tage nogen Tid; sagde Hunter. Den nye Ordning kan jo ikke gennemføres paa en eneste Dag!

- Saa længe vi lever, maaske? sagde Tonder.

Og Prackle sagde:

- Lad ham nu ikke begynde igen!

Loft stillede sig tæt hen til Tonder, og han sagde:

- Jeg synes ikke om Tonen i Løjtnantens Spørgsmaal. Jeg synes ikke om den tvivlende Tone.

Hunter saa op paa ham:

- Vær ikke haard imod ham, Loft. Han er træt. Vi er alle trætte.

- Jeg er ogsaa træt, sagde Loft, men jeg lader ingen forræderiske Tvivl trænge frem.

- Gør ham ikke noget ondt, siger jeg! sagde Hunter. Ved du hvor Obersten er?

- Han er ved at udarbejde Rapporten! Han vil anmode om Forstærkninger. Opgaven er større, end vi havde troet.

Prackle sagde ivrigt:

- Faar han det - Forstærkninger?

- Hvor skulde jeg vide det fra?

Tonder smilede.

- Forstærkninger, sagde han sagte. Eller maaske Afløsning. Vi kunde maaske komme hjem en Tur. Og han sagde smilende: Saa skulde jeg kunne komme gaaende paa Gaden, og Folk skulde sige "Goddag", og de skulde sige: "Der gaar en Soldat", og de skulde være glade med mig og glade for mig. Og der vilde jeg have Venner omkring mig, saa jeg kunde vende Ryggen til et Menneske uden at behøve at være bange.

- Begynd ikke med det igen! sagde Prackle. Lad ham ikke tabe Beherskelsen igen.

Og Loft sagde med Modvilje:

- Vi har saamænd Besværligheder nok, uden at Bataillonsstaben behøver at miste Forstanden.

Men Tonder fortsatte:

- Tror Kaptajnen virkelig, at der kommer Afløsning?

- Det har jeg ikke sagt.

- Men Kaptajnen sagde, at den kunde komme.

- Jeg sagde, at jeg ikke vidste det. Tænk paa, at vi har besjret den halve Verden. Nu maa vi gøre Tjeneste en Tid som Politi. Det maa du da selv kunne forstå.

- Men den anden Halvdel? spurgte Tonder.

- De kommer til at fortsætte deres haabløse Kamp en Tid, sagde Loft.

- Saa maa vi sprede os ud overalt.

- En Tid, sagde Loft.

Prackle sagde nervøst:

- Kan Kaptajnen ikke faa ham til at tie. Sig til ham, at han skal tie, Bring ham til Tavshed.

Tonder tog Lommetørklædet op og pudsede Næsen, og han talte om trent som en, der er gaaet fra Forstanden. Han lo forlegent. Han sagde:

- Jeg havde en ejendommelig Drøm. Jeg tror, det var en Drøm. Maaske var det en Tanke. Maaske en Tanke eller ogsaa en Drøm.

- Bring ham til Tavshed, Kaptajn, sagde Prackle.

- Kaptajn, sagde Tonder, er denne By ikke erobret?

- Jo, selvfølgelig, sagde Loft.

Der kom noget hysterisk i Tonders Latter. Han sagde:

- Erobrer, og vi er hange; erobret, og vi er omringet. Tonders Latter blev skingrende. Jeg havde en Drøm - eller en Tanke - ude i Sneen med de sorte Skygger og Ansigterne i Døraabningerne, de kølige Ansigter bag Gardinerne. Jeg havde en Tanke eller en Drøm.

- Faar ham til at tie! sagde Prackle.

Tonder sagde:

- Jeg drømte, at Føreren var rokket.

Loft og Hunter lo begge to, og Loft sagde:

- Fjenden har faaet at se, hvor meget han er rokket. Det maa jeg skrive hjem og berette. Saa dan en Sag skulde Aviserne have.

Fjenden har faaet at føle, hvor meget Føreren er rokket.

Tonders Latter holdt ikke op.

- Erobring efter Erobring, dybere og dybere ned i Klistret. Han var ved at kvæles af Latter og hostede i Lommetørklædet. Maaske Føreren er rokket. Fluere erobrer Fluepapir. Fluere besejrer tre Hundrede Kilometer nyt Fluepapir! Nu begyndte Tonders Latter at blive endnu mere hysterisk.

Prackle bøjede sig frem og rystede ham med sin raske Haand:

- Hold op! Hold op nu! Du har ingen Ret!

Og efterhaanden mærkede Loft, at Latteren var hysterisk, og han gik hen til Tonder og slog ham i Ansigtet. Han sagde:

- Hold op!

Tonders Latter fortsatte, og Loft slog ham igen i Ansigtet, og han sagde:

- Hold op! Hører du, hvad jeg siger?

Pludselig holdt Tonders Latter op, og i Værelset hørtes kun Støjen fra Lamperne. Tonder saa forfærdet paa sin Haand, og han famlede med den over sit forslaaede Ansigt, og han saa igen paa Haanden og Hovedet sank ned mod Bordet.

- Jeg vil rejse hjem, sagde han.

Sjette Kapitel.

Ikke langt fra Torvet laa en lille Gade med smaa, stejle Tage og smaa Butikker. Sneen var trampet sammen paa Fortovene og ude paa Gaden, men ved Stakitterne laa høje Driver, og Sneen rutschede ned fra Tagsiderne. Den satte sig fast paa de smaa Huses Vinduesskodder. Og inde i Gaardene var der skovlet Gangstier. Natten var mørk og kold, og fra Vinduerne lyste ingen Lys, som kunde lokke Bombeplanerne til sig. Der var ingen Folk ude paa Gaderne, det var overholdt nøje om Aftenen. Husene stod som mørke Masser mod Sneen. Af og til marcherede en Patrouille paa seks Mand forbi paa Gaden; alle seks saa sig omkring, og alle havde de lange, elektriske Lygter i Hænderne. Den dæmpede Trampen hørtes paa Gaden, Støvlernes Skrigen mod den haarde Sne. Skikkelserne var godt pakket ind, de forsvandt dybt i de tykke Kapper; under Hjælmen havde de strikkede Beskyttere, som gik ned over Ørerne og dækkede Hagen og Munden. Det sneede lidt, kun lidt, som Risengryn.

Patrouillens Folk snakkede under Marchen, og de talte om det, de længtes efter - om Kød og om varm Suppe og om den dejlige Smag af Smør, og hvor søde Piger kunde være og om deres Smil og Læber og Øjne. Det talte de om, og sommetider talte de om, hvor de hadede det, de nu gjorde, og om deres Ensomhed.

Ved Siden af Jernhandelen laa et lille Hus med stejlt Tag, ligesom de andre og ogsaa med Snehat. Der trængte ikke Lys ud gennem Vinduesskodderne, og Yderportene var omhyggeligt lukket. Men indenfor brændte en Lampe i den lille Dagligstue, og Døren til Soveværelset stod aaben, og Køkkendøren var ogsaa aaben. En Kakkellovn stod ved den fjerneste Væg, og i den brændte en lille Kulild. Det var et varmt, enkelt, hyggeligt Værelse med et slidt Tæppe paa Gulvet og Væggene tapetserede i en varm brun Farve med et gammeldags Liljemønster i Guld. Paa Væggen med Kakkellovnen hang to Malerier; det ene forestillede en Fisk, som laa paa et Fad med et Underlag af Bregner, det andet en skudt Rype, som laa paa en Grankvist. Paa den højre Væg var

der et Billede af Kristus, som gaar paa Vandet henimod de nødstedte og fortvivlede Fiskere. Endvidere var der i Værelset to Stole, en Chaiselong med et Betræk i klare Farver. Midt i Værelset var anbragt et lille, rundt Bord, hvorpaa der stod en Petroleumslampe med en rund, blomstret Skærm, og Lyset i Værelset var blødt og varmt.

Ved Siden af Kakkelovnen gik Døren ud til Korridoren, der førte ud til Porten.

Molly Morden var alene, og hun sad ved Bordet i en gammel Gyn-gestol med Puder. Hun var i Færd med at reparere en gammel, blaa Uldtrøje og vandt Garnet. Hun havde vundet et ret stort Nøgle. Paa Bordet ved Siden af hende laa Strikketojet med Strikkepindene i og en stor Saks. Brillernerne laa ogsaa paa Bordet ved Siden af hende, for hun behøvede dem ikke, naar hun strikkede. Hun var sød og ung og nydelig. Det guldgule Haar havde hun sat op paa Hovedet, og hun havde en blaa Roset i Haaret. Hænderne arbejdede hurtigt med Garnet. Medens hun arbejdede, kikkede hun af og til mod Døren ud til Korridoren. Trækken peb sagte i Kakkelovnsrøret, men Aftenen var stille, dæmpet af Sneen.

Pludselig holdt hun op med at arbejde. Hænderne laa stille. Hun saa mod Døren og lyttede. Patrouillens trampende Fødder gik forbi ude paa Gaden, og Stemmerne hørtes svagt ind i Værelset. Lyden forsvandt. Molly trevlede mere Garn op og vandt det. Saa sad hun igen stille. Noget rørte sig udenfor Døren, og saa blev der banket tre korte Gange. Molly lagde Arbejdet fra sig og gik hen til Døren.

- Ja, raabte hun.

Hun laasede op og aabnede Døren, og en Skikkelse indsvøbt i en stor Kappe kom ind. Det var Annie, Borgmesterens Kokkepige, rød-øjet og indsvøbt i Halstørklæder. Hun smuttede hurtigt ind, ligesom hun var vant til at smutte hurtigt gennem Døre og faa dem lukket hurtigt efter sig. Hun stod der rødneset, trak Vejret dybt og saa sig hurtigt omkring i Stuen. Molly sagde:

- God Aften. Jeg ventede ikke, at De vilde komme i Aften. Læg Tojet og bliv varm. Det er koldt ude.

- Soldaterne kom med tidlig Vinter, sagde Annie. Min Far sagde altid, at med Krig fulgte daarligt Vejr, eller at daarligt Vejr førte Krig med sig. Jeg husker ikke hvilket.

- Læg Tojet og kom hen til Ovn.

- Jeg kan ikke, sagde Annie i en vigtig Tone. De kommer.

- Hvem kommer? spurgte Molly.

- Borgmesteren, sagde Annie, og Doktoren og begge Brødrene

Anders.

- Her? spurgte Molly. Hvorfor det?

Annie strakte Haanden frem, og der laa en lille Pakke i den.

- Tag denne her, sagde hun. Jeg stjal det fra Oberstens Tal-lerken. Det er Kød.

Molly tog Papiret af den lille Kødstump og puttede den i Mun-den, og hun talte imens hun tyggede.

- Har De selv faaet noget?

- Laver jeg ikke Maden? sagde Annie. Jeg kommer ikke til at mangle.

- Hvornaar kommer de?

Annie trak Vejret gennem Næsen.

- Brødrene Anders skal til England. De er nødt til det. De, holder sig skjult nu.

- Gør de? spurgte Molly. Hvorfor det?

- Jo, det var deres Bror, Jack, han blev skudt idag, fordi han havde ødelagt den lille Vogn. Soldaterne søger efter Resten

af Familien. De ved, hvorledes de gør.

- Ja, sagde Molly, jeg ved, hvorledes de gør. Tag Plads, Annie.

- Har ikke Tid, sagde Annie, jeg maa tilbage til Borgmesteren og fortælle, at der ingen Fare er her.

- Var der nogen, der saa, at De kom? spurgte Molly.

Annie smilede stolt.

- Nej, jeg kan gaa, saa der ikke er nogen, der mærker mig.

- Hvorledes skal Borgmesteren komme ud?

Annie lo.

- Joseph skal ligge i hans Seng, hvis de skulde kikke ind, og i hans Natskjorte, og ved Siden af selveste Borgmesterinden! Og Annie lo igen. Hun sagde: Det er bedst, at Joseph ligger rigtig stille.

- Det er et væmmeligt Vejt at være ude paa Søen i, sagde Molly.

- Men det er bedre end at blive skudt.

- Ja, det er det. Hvorfor kommer Borgmesteren her hen?

- Jeg ved det ikke, han vil tale med Brødrene Anders. Jeg er nødt til at gaa nu, jeg kom bare for at sige Besked.

- Hvorlænge varer det, inden han kommer? spurgte Molly.

- Ja, maaske en halv Time, maaske tre Kvarter, sagde Annie.

Jeg kikker ind først. Der er ikke nogen, der bryder sig om gamle Kokkepiger. Hun begyndte at gaa henimod Døren, men vendte om paa Halvvejen, og som om hun anklagede Molly for at have sagt de sidste Ord, sagde hun trøttekært: Jeg er slet ikke saa gammel. Og hun gled ud af Døren og lukkede den efter sig.

Molly sad et Øjeblik med Strikketsøjet, og saa rejste hun sig og gik hen til Kakkelovnen og løftede den øverste Ring op. Lyset fra Gløderne faldt paa hendes Ansigt. Hun ragede op i Ilden, lagde lidt Kul paa og lukkede igen. Inden hun naaede tilbage til Stolen, bankede det paa Yderdøren. Idet hun gik over Gulvet, sagde hun for sig selv:

- Hvad har hun nu glemt? Hun gik ud i Korridoren og sagde: Hvad vil De Annie?

En Mandsstemme svarede. Hun aabnede Yderdøren, og Stemmen sagde:

- Jeg vil ikke noget ondt. Jeg vil ikke noget ondt.

Molly trak sig baglæns ind i Værelset, og Løjtnant Tonder fulgte efter hende. Molly sagde:

- Hvem er De? Hvad vil De? De maa ikke komme ind. Hvad vil De?

Løjtnant Tonder havde sin graa Kappe paa. Han kom ind i Stuen og tog Hjælmen af, idet han bønfaldende sagde:

- Jeg vil ikke noget ondt. Vær rar og lad mig komme ind.

- Hvad vil De? spurgte Molly.

Hun lukkede Døren efter ham, og han sagde:

- Frøken, jeg vil bare snakke, ikke andet. Jeg vil høre Dem tale. Det er ikke andet, jeg vil.

- Forsøger De at tvinge Dem ind paa mig? spurgte Molly.

- Nej, Frøken, lad mig bare faa Lov at være her en Stund, saa skal jeg gaa igen.

- Hvad vil De?

Tonder forsøgte at forklare:

- Vil De ikke forsøge at forstaa mig - vil De ikke tro mig?

Kun en lille Stund - kan vi ikke glemme Krigen? Bare et lille Øjeblik. Bare et lille Øjeblik - kan vi ikke tale sammen som Mennesker?

Molly saa længe paa ham, og derefter kom der et Smil paa hendes Læber.

- De ved sikkert ikke, hvem jeg er?

- Jeg har set Dem ude i Byen, sagde Tonder. Jeg ved, hvor smuk

jeg synes, De er. Jeg ved, at jeg vil tale med Dem.

Molly smilede endnu. Hun sagde sagte:

- De ved ikke, hvem jeg er. Hun satte sig i Stolen, og Tonder stod foran hende som et Barn og saa meget forlegen ud. Molly fortsatte i en blød Tone: De er selvfølgelig ensom. Det er jo det hele.

Tonder fugtede Læberne, og han talte ivrigt.

- Ja, det er netop det, sagde han. De forstaar mig. Jeg var sikker paa, at De vilde gøre det. Jeg vidste, at De maatte. Ordene kom ligesom tumlende ud af ham. Jeg er saa ensom, at jeg næsten føler mig syg. Jeg føler mig ensom i Stilheden og ensom i Hadet. Og han sagde bønfyldende: Kan vi ikke tale sammen, bare en lille Stund?

Molly tog fat paa Strikketøjet. Hun kikkede hurtigt mod Døren.

- Løjtnanten maa ikke blive her mere end et Kvarter. Sæt Dem et Øjeblik.

Hun saa igen mod Døren. Det knagede i Huset. Tonder stivnede, og han sagde:

- Er her nogen?

- Nej, det er kun Sneen, som ligger tungt paa Taget. Jeg har ikke mere nogen Mand, som skuffer den ned for mig.

Tonder sagde forsigtigt:

- Hvem gjorde det? Var det os, der gjorde det?

Molly nikkede, og hendes Blik var langt borte.

- Ja.

Han satte sig.

- Det gør mig ondt at høre. Et Øjeblik efter sagde han: Bare jeg kunde gøre noget. Jeg skal sørge for, De faar Taget skuffet.

- Nej, sagde Molly, nej.

- Hvorfor ikke?

- Folk vilde tro, jeg var gaaet over til Dem. Jeg vilde blive udstødt. Men jeg vil ikke udstødes.

- Ja, sagde Tonder, jeg forstaar, hvordan det vilde være. De hader os allesammen. Men jeg vil passe paa Dem, hvis jeg faar Lov.

Nu mærkede Molly, at hun havde Overtaget, og hun kneb Øjnene lidt hvast til og sagde:

- Hvorfor beder De om Tilladelse? De er Erobrer. Deres Folk behøver ikke at bede om Lov. De tager, hvad de vil have.

- Det er ikke det, jeg vil, sagde Tonder. Det er ikke saadan, jeg vil have, det skal være.

Og Molly lo, ogsaa nu en smule haardt.

- De vil have, at jeg skal synes om Dem?

- Ja, sagde han ligefrem, og han løftede Hovedet og sagde: De er saa smuk, saa varm. Deres Haar lyser om Hovedet. Aah, det er saa længe siden, jeg mødte Venlighed i et Kvindeansigt!

- Ser De det i mit, spurgte hun.

Han saa forskende paa hende.

- Jeg vil se det.

Til sidst slog hun Blikket ned.

- Løjtnanten forsøger at erklære mig sin Kærlighed?

Han sagde kejtet:

- Jeg ønsker, at De skal synes om mig. Jeg ønsker i høj Grad, at De skal synes om mig. Jeg ønsker at se det i Deres Øjne. Jeg har set Dem paa Gaden. Jeg saa paa Dem, naar De gik forbi. Jeg har givet Ordre til, at ingen maatte tiltale Dem. Er der nogen, der har gjort det?

Og Molly svarede roligt:

- Tak, nej, jeg er ikke blevet tiltalt.

Ordene vældede ud af ham.

Jeg har oven i Købet skrevet et Digt til Dem. Vil De se Digtet, som jeg har skrevet?

Hun sagde ironisk:

- Er det et langt Digt? De maa gaa om et Øjeblik.

- Nej, sagde han, det er kun et lille Digt. Kun en lille Stump. Han stak Haanden indenfor Vaabenfrakken, tog et sammenlagt Stykke Papir frem og gav hende det.

Hun bøjede sig frem mod Lampen, satte Brillerne paa og læste sagte:

"Min Tanke kredser stadig
Om dine Øjnes blaa.
Som Havet de mig griber;
I dem vil jeg forgaa."

Hun lagde Papiret sammen og lagde det i Skødet.

- Har Løjtnanten skrevet det?

- Ja.

- Til mig? sagde hun lidt haanende.

Og Tonder svarede usikkert:

- Ja.

Hun slap ham ikke med Blikket, og hun sagde smilende:

- Men Løjtnanten har vist alligevel ikke skrevet det?

Han bevarede Smilet som et Barn, man har grebet i en Usandhed.

- Nej.

- Ved De, hvem der har skrevet det? spurgte Molly.

- Ja, sagde Tonder, det er Heine. "Mit deinen blauen Augen".

Jeg har altid saa godt kunnet lide det Digt.

Han lo genert, og Molly lo med ham, saa pludselig lo de sammen. Han holdt lige saa pludseligt op, og Ensomheden lyste i hans Blik.

- Saadan har jeg ikke leet i en Evighed. Han sagde: Forinden sagde de, at Folket vilde synes om os, vilde beundre os. Og derefter skiftede han Emne som jaget af Hastværk. De er saa smuk. De er lige saa smuk, som Latteren var.

- Løjtnanten begynder at give mig Kærlighedserklæringer, sagde Molly. De maa gaa om et Øjeblik.

- Jeg ønsker maaske Deres Kærlighed, sagde Tonder. Mennesket behøver Kærlighed. Mennesket dør uden Kærlighed. Det skrumper sammen indvendig, og Brystet føles helt udtørret. Jeg er ensom.

Molly rejste sig op. Hun saa nervøst mod Døren, og gik hen til Kakkelovnen. Da hun gik tilbage, blev Ansigtet haardt, og der kom Gengældelse i Blikket, og hun sagde:

- Vil Løjtnanten ligge med mig?

- Det har jeg ikke sagt! Hvorfor taler De paa den Maade?

Molly sagde strengt:

- Jeg prøver maaske at skabe Modvilje hos Dem. Jeg har været gift. Min Mand er død. Jeg er ikke uberørt, forstaar De. Hendes Stemme lød bitter.

- Jeg ønsker kun, at De skal synes om mig, sagde Tonder.

- Jeg ved det, sagde Molly. De er et kultiveret Menneske. De ved, at Erotikken bliver mere hel og fuldkommen og behagelig, hvis der er en personlig Tilbøjelighed med i Spillet.

- Tal dog ikke saadan! sagde Tonder. De maa ikke tale saadan!

Molly saa mod Døren med et hastigt Blik. Hun sagde:

- Vi er et besejret Folk. De har taget al Maden fra os. Jeg er sulten. Jeg vilde synes bedre om, at De kunde holde mig med Mad.

- Hvad siger De?

- Vækker jeg Løjtnantens Modvilje? Maaske prøver jeg paa det. Min Pris er to Pølser.

- De maa ikke tale saadan!

- Ja, hvorledes var det med jeres egne Piger efter Krigen? En Mand kunde vælge frit mellem jeres Piger, hvis han havde et Æg eller en Skive Brød at byde paa. Vil Løjtnanten have mig gratis. Synes De, at Prisen er for høj?

- Et Øjeblik lod jeg mig bedrage, sagde han. Men De hader mig ogsaa; gør De ikke? Jeg troede, at De maaske ikke hadede mig.

- Nej, jeg føler ikke Had imod Dem, sagde hun, jeg er sulten og - jeg føler Had!

- Jeg vil give Dem alt, hvad De behøver, sagde Tonder, men ... Og hun afbrød ham:

- De vil kalde det noget andet? De vil ikke have en Skøge. Er det det, De mener?

- Jeg ved ikke, hvad jeg mener, sagde Tonder. De faar det til at lyde saa hadefuldt.

Molly lo. Hun sagde:

- Det er ikke rart at være sulten. To Pølser, to store fede Pølser kan blive det kostbareste i hele Verden.

- Sig ikke saadan noget, sagde han. De maa ikke!

- Hvorfor ikke? Det er Sandhed.

- Det er ikke sandt! Det kan ikke være sandt!

Hun saa et Øjeblik paa ham, og saa satte hun sig, fæstede Blikket i Skødet og sagde:

- Nej, det er ikke sandt. Jeg føler ikke Had til Dem. Jeg er ogsaa ensom.

Tonder rejste sig og gik hen til hende. Han tog hendes ene Haand mellem sine, og han sagde blødt:

- Prøv paa ikke at hade mig. Jeg er kun Løjtnant. Jeg har ikke bedt om at komme hertil. De har ikke bedt om at maatte blive min Fjende. Jeg er kun et Menneske, ikke Erobrer.

Mollys Fingre holdt et Øjeblik om hans Haand, og hun sagde sagte:

- Jeg ved det; ja, jeg ved det.

- Vi har vel en lille Smule Ret til Livet trods alle disse Drab, sagde Tonder.

Hun førte hurtigt hans Haand op mod sin Kind, og hun sagde:

- Ja.

- Jeg skal passe paa Dem, sagde han. Vi har Ret til at leve midt i al denne Slaaen ihjel. Tonders Haand hvilede paa hendes Skulder.

Pludselig stivnede hun, og Øjnene udvidedes og stirrede, som om hun saa et Syn. Han trak sin Haand til sig, og han spurgte:

- Hvad er der? Hvad er der nu?

Hun stirrede lige frem for sig, og han gentog:

- Hvad er der?

Molly talte med forpint Stemme:

- Jeg klædte ham paa, som en lille Dreng, der skal første Gang i Skole. Og han var bange. Og jeg knappede Skjorten og forsøgte at hjælpe og trøste ham, men der var intet, der kunde trøste ham. Og han var bange.

- Hvad siger De? spurgte Tonder.

Molly syntes at se det for sig, som hun talte om.

- Jeg forstaar ikke, hvorfor de lod ham komme hjem. Han var saa forvirret. Han mærkede ikke, hvad der skete. Han kyssede mig ikke engang, da han gik, han var bange, og meget modig, som en lille Dreng, der skal første Gang i Skole.

Tonder rejste sig.

- Det var Deres Mand.

- Ja, sagde Molly, min Mand. Jeg gik til Borgmesteren, men han var raadvild. Og senere marcherede han bort, men ikke saa sikkert og ikke saa bestemt - og de førte ham bort, og de skød ham. Det føltes mere mærkeligt end frygteligt. Jeg troede ikke rigtig, at det var sandt.

- Deres Mand! sagde Tonder.

- Ja; og nu, da der er blevet saa stille i Huset, tror jeg paa det. Og i Ensomheden før Daggry, og i Sengen, som er lun, saa ved jeg det.

Tonder stod foran hende. Hans Ansigt udtrykte Fortvivlelse.

- God Nat, sagde han. Maatte Gud beskytte Dem. Maa jeg have Lov til at komme igen?

Molly stirrede mod Væggen og mod Minderne.

- Jeg ved det ikke, sagde hun.

- Jeg kommer igen.

- Jeg ved det ikke.

Han saa paa hende, og saa gik han sagte ud af Døren, og Molly stirrede mod Væggen.

- Maatte Gud beskytte mig!

Hun stod stille et Øjeblik og stirrede. Døren aabnedes sagte, og Annie kom ind. Molly saa hende slet ikke. Annie sagde misbilligende:

- Døren stod aaben.

Molly vendte langsomt Blikket imod hende, og Øjnene stod endnu vidtaabne.

- Ja, ja, Annie.

- Døren stod aaben. Der kom en Mand ud. Jeg saa ham. Det lignede en Soldat.

- Ja, Annie, sagde Molly.

- Har der været en Soldat her?

- Ja, der har været en Soldat her.

Og Annie spurgte mistænksomt:

- Hvad lavede han her?

- Han kom for at blive min Elsker.

- Men hvad er det her for noget, sagde Annie. De er vel ikke gaaet over til de andre, som denne her Corell?

- Nej, jeg er ikke gaaet over til de andre.

- Naar Borgmesteren kommer herhen, og han saa kommer igen, saa er det Deres Fejl, hvis der sker noget; saa er det Deres Fejl!

- Han kommer ikke igen. Jeg vil ikke lade ham komme igen.

Men Annie kunde ikke blive fri for Mistanken. Hun sagde:

- Skal jeg sige til dem, at de kan komme ind nu? Er det sikkert, at der ikke er nogen Fare?

- Ja, det er sikkert. Hvor er de?

- De staar udenfor Stakittet, sagde Annie.

- Sig til dem, at de skal komme ind.

Medens Annie var ude, rejste Molly sig og rettede paa Haaret, og hun rystede paa Hovedet og forsøgte at blive levende igen. Der hørted svage Lyde ude i Korridoren. To høje, lyse, unge Mænd kom ind. De havde mørke Uldtrøjer paa, som gik op i Halsen, korte, tykke Sømandsjakker og strikkede Uldhuer paa Hovedet. De var vejrbitte af Blæst og kraftige, og de virkede næsten som Tvillinger, Fiskerne Will Anders og Tom Anders.

- God Aften, Molly! Du ved, hvordan det er?

- Det er bedre, end hvis det er klart, sagde Tom. Hvis det er klart, faar Flyverne øje paa en. Hvad vil Borgmesteren os?

- Jeg ved det ikke. Jeg har hørt om jeres Bror. Det var sørgeligt.

De stod begge stille og saa forlegne ud. Tom sagde:

- Du ved, hvorledes det er, bedre end de fleste andre.

- Ja; ja. Jeg kender det.

Annie kom igen ind af Døren, og hun sagde høst hviskende:

- De er her!

Borgmester Orden og Doktor Winter kom ind. De tog Overfrakkerne og Huerne af og lagde dem fra sig paa Chaiselongen. Orden gik hen til Molly og kyssede hende paa Panden.

- God Aften, kære Molly. Han vendte sig mod Annie. Bliv staaende ude i Korridoren, Annie. Bank een Gang, naar Patrouillen kommer og een Gang, naar den er gaaet forbi. To Gange, hvis der er Fare. Lad Yderdøren staa paa Klem, saa De kan høre, om der kommer nogen.

- Ja, sagde Annie. Hun gik ud i Korridoren og lukkede Døren efter sig.

Doktor Winter stod ved Kakkellovnen og varmede sine Hænder.

- Vi fik Bud om, at I skal afsted i Nat, Dreng.

- Vi er nødt til at tage afsted, sagde Tom.

Orden nikkede.

- Ja, jeg ved det. Vi hørte, at I vilde tage Corell med jer.

Tom lo bittert.

- Vi syntes bare, at det var rigtigt. Vi vil tage hans Baad. Vi kan ikke lade ham blive gaaende her. Det er ubehageligt at være nødt til at se ham gaa paa Gaderne.

- Bare han selv var taget afsted, sagde Orden tungt. Det bliver bare risikabelt for jer at have ham med.

- Det er ubehageligt at være nødt til at se ham gaa paa Gaderne, gentog Will efter Broderen. Det er ubehageligt at være nødt til at se ham her.

Winter spurgte:

- Kan I da faa ham med jer? Tænker han slet ikke paa at være forsigtig?

- Joh, paa en Maade er han forsigtig. Men Klokkeren tolv plejer han at gaa hjem. Vi vil staa bagved Havemuren. Jeg tror nok, vi kan faa ham ned til Vandet, hvis vi tager ham over Gaarden. Hans Baad ligger fortøjet dernede. Vi var ombord idag og gjorde i Orden.

- Hvis I endda lod være at tage ham med, gentog Orden. Det bliver en ekstra Risiko for jer. Hvis han laver Spektakel, kan Patrouillen komme.

- Han gør ikke Spektakel, sagde Tom, og det er bedst, at han forsvinder ad Søvejen. Ellers kunde Folk i Byen faa fat i ham, og saa bliver der drøbt saa mange. Nej, det er bedst, at han kommer afsted ad Søvejen.

Molly tog igen fat paa Strikketøjet. Hun sagde:

- Vil I kaste ham overbord?

Will rødmede.

- Han skal ud paa Søen. Will vendte sig mod Borgmesteren. Borgmesteren vilde tale med os?

- Ja, jo, jeg vilde overlægge noget med jer. Doktor Winter og jeg har forsøgt at udtænke - der tales saa meget om Retfærdighed, Uretfærdighed, Erobring. Vort Land er besat af fremmede Tropper, men jeg tror ikke, at Folket er besejret.

Der blev banket haardt paa Døren, og der blev stille i Stuen. Mollys blinkende Strikkepinde standsede, og Borgmesterens udstrakte Haand blev hængende i Luften. Tom, som stod og kløede sig paa Øret,

beholdt Haanden oppe, men holdt op med at klø sig. Alle i Stuen stod urørlige. Alles Blikke var rettet mod Døren. Derefter hørttes, først svagt og senere stærkere, Patrouillens Trampen, Støvlerne, som knirkede i Sneen, og Lyden af Stemmer, da Soldaterne gik forbi. De gik forbi Døren, og Skridtene døde bort. Det bankede igen paa Døren. Og Spændingen i Stuen opløstes. Orden sagde:

- Det er nok koldt for Annie derude. Han tog sin Overfrakke fra Chaiselongen, aabnede Døren og rakte Frakken ud. Tag denne her over Skuldrene, Annie, sagde han og lukkede Døren. Jeg ved ikke, hvad jeg skulde gøre uden hende, sagde han. Hun er allevegne, hun ser og hører alt.

Tom sagde:

- Nu skulde vi vist snart afsted.

Og Winter sagde:

- Hvis I saa endda kunde glemme Corell.

- Det kan vi ikke. Det er ubehageligt at være nødt til at se ham gaa paa Gaderne. Tom saa spørgende paa Borgmester Orden.

Orden begyndte langsomt:

- Jeg vil tale ganske ligeud. Vor By er lille. Retfærdighed og Uretfærdighed viser sig i de smaa Sammenhæng. Alex Morden er skudt, og jeres Bror er skudt. Hævn over en Forræder. Folket er oprørt, men det har ingen Mulighed for at komme til at slaas. Men det drejer sig altsammen om smaa Forhold. Det er Menneske mod Menneske, ikke Ide mod Ide.

Winter sagde:

- Det er øjendommeligt med en Læge, der tænker paa at tilintetgøre, men jeg tror, at Folkene i alle de besatte Lande vil gøre Modstand. Vi er afvæbnede; Legeme og Aand alene slaar ikke til.

Will Anders spurgte:

- Hvor er det, De vil hen tilsist? Hvad vil De have, at vi skal gøre?

- Vi vil slaas, og vi kan ikke, sagde Orden. Nu anvender de Sulten som Vaaben mod Folket. Sulten svækker. I, Dreng, skal sejle til England. Det er muligt, at der ikke er nogen, der vil høre paa jer, men hils dem fra os - fra en lille By - og bed dem om at give os Vaaben.

- Vil De have Geværer? spurgte Tom.

Igen blev der banket haardt paa Døren, og Menneskene frøs fast paa deres Pladser, og derude hørttes Patrouillen, men i hurtig March, løbende. Will gik hurtigt hen til Døren. De løbende Skridt var udenfor. Kvalte Kommandoord hørttes, og Patrouillen løb forbi, og det bankede igen paa Døren. Molly sagde:

- De maa være ude efter nogen. Hvad mon det er denne Gang?

- Vi maa afsted nu, sagde Tom uroligt. Vil Borgmesteren have Geværer? Skal vi bede om Geværer?

- Nej, fortæl hvorledes det er. Vi er bevogtede. Alle vore Handlinger efterfølges af Repressalier. Hvis vi kunde faa enkle, hemmelige Vaaben, skjulte Vaaben, Sprængstof, Dynamit til at sprænge Jernbanelinjer med, om muligt Haandgranater, ja endog Gift. Borgmesteren talte i en ophidset Tone. Dette er ingen ærefuld Krig. Dette er Forræderiets og Mordenes Krig. Lad os anvende de samme Metoder, som er blevet anvendt mod os! Lad de engelske Bombeplaner kaste deres tunge Bomber mod Anlægene, med lad dem ogsaa kaste smaa Bomber, som vi kan anvende, gemme, snige ind under Jernbanen, under Kampvognene. Saa bliver vi bevæbnede, bevæbnede i det skjulte. Saa kan Okkupanterne aldrig vide, hvem af os, der har Vaaben. Vi ved, hvorledes vi skal bruge dem!

Winter afbrød:

- De kan aldrig regne ud, hvor det vil ramme. Soldaterne, Patrouillerne, kan aldrig vide, hvem af os, der er bevæbnet.

Tom tørrede sig over Panden.

- Hvis vi kommer igennem, skal vi sige det, men - ja, jeg har hørt, at i England sidder der endnu Mennesker ved Magten, som ikke vil vove at give Vaaben i Hænderne paa almindelige Folk.

Orden stirrede paa ham.

- Aa! Det havde jeg ikke tænkt paa. Ja, vi kan kun vente, saa faa vi se. Hvis den Slags Mennesker endnu styrer England og Amerika, saa er Verden fortabt, hvordan det saa end gaar. Fortæl hvad vi har sagt, hvis de vil høre paa det. Vi maa absolut have Hjælp, men hvis vi faar det - Ordens Ansigt blev meget haardt - hvis vi faar det, saa skal vi hjælpe os selv.

Winter sagde:

- Hvis de bare giver os Dynamit, som vi kan gemme, kan grave ned og have rede, naar det behøves, saa faar Okkupanterne aldrig Ro mere, aldrig! Vi sprænger deres Forraad i Luften.

Stuen fyldtes af Spænding. Molly sagde heftigt:

- Ja, saa kunde vi føre Krig mod deres Ro. Vi kunde føre Krig mod deres Søvn, mod deres Nerver og Sikkerhed.

Will vendte sig mod Borgmesteren og spurgte roligt:

- Er der ikke andet, vi skal sige?

- Nej. Det er Hovedsagen.

- Men hvis de ikke vil høre paa os?

- I kan ikke mere end forsøge, ligesom I forsøger at komme over i Nat.

Døren gik op, og Annie kom sagte ind. Orden fortsatte:

- Jeg har ikke mere at sige. Hvis I maa gaa nu, saa lad mig først sende Annie ud for at se, om Vejen er klar.

Han saa op og blev klar over, at Annie var kommet ind. Annie sagde:

- Der er en Soldat, der kommer henimod Huset. Han ser lige-saaadan ud, som den Soldat, der var her før. Der var en Soldat hos Molly før.

De andre saa paa Molly. Annie sagde:

- Jeg laasede Døren.

- Hvad vil han her? spurgte Molly. Hvorfor kommer han tilbage.

Det bankede let paa Døren. Orden gik hen til Molly.

- Hvad er det her, Molly? Er De kommet ind i noget forkert?

- Nej, sagde hun, nej! Gaa ud af Køkkendøren. De kan komme ud af Køkkendøren. Skynd Dem, skynd Dem ud!

Det vedblev at banke paa Yderdøren. En Mandsstemme kaldte sagte. Molly aabnede Døren til Køkkenet. Hun sagde:

- Skynd Dem, skynd Dem!

Borgmesteren stillede sig foran hende.

- Hvad er De kommet ind i, Molly? Har De gjort noget forkert?

Annie sagde koligt:

- Det ser ud til at være den samme Soldat. Der var en Soldat her før.

- Ja, sagde Molly til Borgmesteren. Ja, der var en Soldat her før.

- Hvad vilde han? spurgte Borgmesteren.

- Han vilde være min Elsker.

- Men han blev det ikke? sagde Orden.

- Nej, sagde hun, han blev det ikke. Gaa nu, saa klarer jeg

Resten.

- Molly, sagde Orden, er De kommet ind i noget forkert, saa lad os hjælpe Dem.

- Mine Sorger kan ingen hjælpe mig med, sagde hun. Gaa nu; og hun skubbede dem ud gennem Døren.

Annie blev tilbage efter de andre. Hun saa paa Molly.

- Hvad vil den der Soldat?

- Jeg ved ikke, hvad han vil.

- Tænk De paa at fortælle ham noget?

- Nej, nej, gentog Molly spørgende. Og saa sagde hun med skarp

Stemme: Nej, Annie, det gør jeg ikke!

Annie saa hvast paa hende.

- Det er bedst, at De ikke siger noget til ham! Hun gik og lukkede Døren efter sig.

Det bankede stadig sagte paa Døren, og Stemmen hørted udenfor.

Molly gik hen til Lampen midt i Stuen; der laa en tung Byrde paa hende. Hun stod og saa paa Lampen. Hun saa paa Bordet, og hun fik Øje paa den store Saks, der laa ved Siden af Strikketøjet. Hun tog den undrende op med Haanden om Bladene. Den gled gennem hendes Haand, indtil hun holdt om Haandtaget paa den lange Saks, og hun holdt om den som om et Knivskaft, og hun havde Rædsel i Øjnene. Hun saa ned paa Lampen, og Lyset bredte sig op over hendes Ansigt. Langsomt løftede hun Saksen og gemte den indenfor sit Tøj.

Det bankede stadig sagte paa Døren. Hun hørte Stemmen kalde paa sig. Hun bøjede sig frem over Lampen et Øjeblik, og pludselig pustede hun den ud. Værelset var mørkt med Undtagelse af en rød Plet, der lyste ud fra Ovnen. Hun aabnede Døren. Stemmen lød anstrengt og mild. Hun raabte:

- Jeg kommer, Løjtnant, jeg kommer!

Syvende Kapitel.

Den mørke, klare Nat fik et svagt Lys fra en hvid Halvmaane. Blæsten var tør og susede hen over Sneen, en rolig Vind, som blæste jævnt og stadigt og bragte Polarkulden med sig. Sneen laa dyb og tør som Sand. Husene krøb sammen ned i deres Huler, omgivet af sammenblæst Sne, og Vinduerne var mørke med Skodderne tillukket for Kulden, og en let Røg steg op fra Ildstederne, hvor Gløderne laa gemt under tykke Kullag.

I Byen var Sneen paa Fortovene sammentraadt og haardfrossen. Og Gaderne laa stille hen, undtagen naar Patrouillen frysende og nedslaaet kom forbi. Husene stod mørke mod Natten, og en svag, tvivlraadig Varme stod i Stuerne til ud paa Morgenen. Nærvæd Indgangen til Gruben var Luftværnet i Arbejde, søgte hen over Himlen med deres Lyskastere, thi det var klart og Bombevejr. I saadanne Nætter kom der spoleformede Pile susende ned og splintredes i Stykker. I Nat kunde man tydeligt se Jorden fra Luften til Trods for, at Maaneskinnet syntes svagt.

Helt ude i Udkanten af Byen, mellem de smaa Huse, var der en Hund, der hylede over Kulden og Ensomheden. Han løftede Snuden mod sin Gud og gav en lang og udførlig Redegørelse for Verdenssituationen, saaledes som han opfattede den. Han var en øvet Sanger med Malm i Stemmen og beherskede et omfangsrigt Register. De seks Folk i Patrouillen, som modfaldne travede op og ned ad Gaderne, hørte Hundens Hysten, og en af de godt indpakkede Soldater sagde:

- Jeg synes, han bliver værre for hver Nat. Egentlig skulde man ta' og skyde ham.

- Hvorfor det, svarede en anden. Lad ham hyle. Jeg kan lide det. Jeg havde en Hund derhjemme, som tudede om Natten. Jeg kunde ikke vænne ham af med det. Gul Hund. Jeg kan lide, at han tuder. De tog min Hund, da de tog de andres, sagde han sagligt og med tung Stemme.

Og Korporalen sagde:

- Det gik jo ikke an at lade Hundene æde den Mad, man havde Brug for.

- Ja, jeg beklager mig ikke. Jeg ved, at det var nødvendigt. Jeg kan jo ikke lægge Planer og saadan noget som Førerne. Men alligevel virker det mærkeligt, at en Del her har Hund, til Trods for, at de ikke engang har saa meget at spise som vi. Men de er jo ogsaa godt magre, baade Folk og Hunde.

- De har ingen Forstand, sagde Korporalen. Det var derfor, de tabte saa hurtigt. De kan ikke lægge Planer paa samme Maade som vi.

- Jeg gad vide, om vi faar Lov til at have Hunde, naar det er forbi, sagde Soldaten. Vi kan vel faa nogen fra Amerika eller et andet Sted og begynde at føde dem op igen. Hvad Slags Hunde tror du, der er i Amerika?

- Det ved jeg ikke, sagde Korporalen. Der er Hunde vel lige saa tossede som alt andet. Og han fortsatte: Forresten er der maaske ingen Mening i at have Hunde. Det var maaske lige saa godt, hvis vi ingen havde, undtagen til Polititjeneste.

- Det kan jo være, sagde Soldaten. Jeg har hørt, at Føreren ikke bryder sig om Hunde. Jeg har hørt, at naar han kommer i Nærheden af en Hund, begynder han at klo, saa han maa nyse.

- Du hører saa meget, sagde Korporalen. Stille!

Patrouillen gjorde holdt, og paa lang Afstand hørtes Flyvemaskiners Brummen.

- Nu kommer de, sagde Korporalen. Ja, der er i hvert Fald ikke Lys nogen Steder. Nu er det vel to Uger siden, at de var her sidst?

- Tolv Dage, sagde Soldaten.

Bevogtningsmandskabet ved Gruben hørte Surren af Flyvere højt oppe.

- De flyver højt, sagde en Sergeant.

Og Kaptajn Loft lagde Hovedet tilbage, saa han kunde se ud under Hjelmen.

- Over tre Tusinde Meter anslaar jeg det til, sagde han. De skal maaske videre..

- Der er ikke saa mange. Sergeanten lyttede. Jeg tror ikke, der er mere end tre. Skal jeg give Signal til Batteriet?

- Pas paa, at de holder sig rede, og ring bagefter til Oberst Lanser - nej, gør det ikke. De kommer maaske slet ikke her. Nu er de næsten lige over os, og de er endnu ikke begyndt at dykke.

- Jeg synes, at det lyder, som om de kredsede rundt. Jeg tror ikke, der er mere end to, sagde Sergeanten.

Folk laa i deres Senge og hørte Flyvemaskinerne, og de borede sig dybere ned i Dynerne og lyttede. I Borgmesterens Bolig vaagne de Oberst Lanser ved den svage Lyd, og han vendte sig om paa Ryggen med aabne Øjne op mod det mørke Loft, og han holdt Vejret for bedre at kunne høre, og bagefter dunkede Hjertet saadan, at han hørte daarligere, end naar han trak Vejret. Borgmester Orden hørte Flyverne i Søvn, og de fik ham til at drømme, og han vendte sig og hviskede i Søvn.

Højt oppe i Luften kredsede to mørkefarvede Bombeplaner. De slog Motorerne fra og cirklede ned i Glidflugt. Og fra Undersiden af dem begge begyndte der at falde smaa Genstande, i Hundredevis,

en efter en. De faldt som Lodder nogle faa Meter, og saa aabnede smaa Faldskærme sig, saaledes at de smaa Pakker stille og langsomt drev ned mod Jorden, og Flyverne satte Motorerne til og steg, og bagefter slog de igen fra og kredsede igen, og nye smaa Genstande faldt tungt lige ned, og derefter vendte Flyverne og fløj tilbage i samme Retning, som de var kommet fra.

De smaa Faldskærme dalede som Tidseldun, og Vinden spredte dem og fordelte dem, som Frøene yderst paa Tidseldun fordeles. De dalede saa langsomt og landede saa stille, at de tredive Centimeter lange Dynamitpakker undertiden stillede sig lige op i Sneen, og de smaa Faldskærme svøbtes blødt omkring dem. De saa sorte ud mod Sneen. De landede paa de hvide Marker og i Skoven oppe i Højderne, og de greb fat i Træerne og blev hængende i Grenene. Nogle landede paa Tagene i den lille By, nogle paa de smaa Gaardspladser, og en stillede sig lodret i Snekronen paa Byens Statue af Helgenen Albert.

En af de smaa Faldskærme landede paa Gaden foran Patrouillen, og Sergeanten sagde:

- Forsigtig! Det er en tidsindstillet Bombe.

- Den er for lille, sagde en Soldat.

- Ja, gaa ikke hen til den. Sergeanten havde taget sin elektriske Lygte frem, og han lyste paa Genstanden, en lille Faldskærm ikke større end et Lommetørklæde, lyseblaa, og til den var der fæstet en Pakke i blaat Papir. Ingen gaar hen og rører den, sagde Sergeanten. Harry, gaa ned til Gruben og hent Kaptajnen. Vi skal holde Øje med denne forbandede Tingest.

Det sene Daggry kom, og da Folk ude paa Landet begyndte at røre paa sig, fik de Øje paa de blaa Pletter ude over Sneen. De gik hen til dem og tog dem op. De rev Papiret af og læste det, der var trykt indeni. Saa forstod de, at det var en Gave, og Finderen blev hemmelighedsfuld i Bevægelserne og gemte den lange Cylinder under Frakken og gik hen til et Gemmested og lagde Cylinderen der.

Og Børnene fik at vide om Gaven, og de kæmmede hele Egnen, som naar man leder efter Paaskeæg, og naar et Barn havde Held til at faa Øje paa den blaa Farve, styrtede han hen til Trofæet og aabnede den, og saa gemte han Cylinderen og fortalte Forældrene det. Nogle var bange og afleverede Pakken til Militæret, men det var ikke mange. Og Soldaterne kilede omkring i Byen og ledte efter Æggene, men de var ikke saa dygtige som Børnene.

I Salonen i Borgmesterens Bolig stod Spisebordet endnu med Stolene omkring, som det havde staaet den Dag, da Alex Morden blev skudt. Værelset havde mistet den Hygge, som det havde, da det endnu var Borgmesterens Bolig. Væggene saa meget nøgne ud efter at Stolene var flyttet frem. Bordet og Papirerne, der laa spredt ud over det, gjorde, at Værelset virkede som et Kontor. Uret paa Kaminhjlden slog ni. Det var en mørk og sur Dag; Daggryet havde ført tunge Sneskyer med sig.

Annie kom ud fra Borgmesterens Værelse; hun sejlede forbi Bordet og saa paa Papirerne, der laa der. Kaptajn Loft kom ind. Han standsede i Døren og fik Øje paa Annie.

- Hvad gør De her? spurgte han.

- Ja-a, svarede Annie surmulende.

- Jeg sagde, hvad gør De her?

- Jeg vilde gøre lidt istand.

- Lad Sagerne ligge i Fred og gaa Deres Vej.

- Jaja, sagde Annie, og hun ventede, til han var kommet ind af Døren, og saa kilede hun ud.

Kaptajn Loft vendte sig om mod den aabne Dør, og han sagde:

- Ja, kom her ind med dem.

En Soldat kom ind med Geværet i Remmen, og paa Armene bar han en Bunke blaa Pakker, og fra Enderne af Pakkerne hang der Snore og blaa Tørklæder. Loft sagde:

- Læg dem paa Bordet.

Soldaten lagde forsigtigt Pakkerne fra sig.

- Gaa saa op til Oberst Lanser og afgiv Rapport om, at jeg er her med Sagerne.

Soldaten gjorde omkring og gik.

Loft gik hen til Bordet og tog en af Pakkerne, og hans Ansigt havde et Udtryk af Væmmelse. Han tog den lille blaa Faldskærm op, løftede den op over Hovedet og slap den, og Skærmen foldede sig ud og sejlede ned mod Gulvet. Han tog Pakken op igen og undersøgte den.

Saa kom Oberst Lanser hurtigt ind i Værelset fulgt af Major Hunter. Hunter havde et gult Papir i Haanden. Lanser sagde:

- God Morgen, Kaptajn. Han gik hen til sin Stol for Enden af Bordet og satte sig. Et Øjeblik saa han paa den lille Bunke blaa Pakker, og saa tog han en og holdt den i Haanden. Sæt dig, Hunter, sagde han. Har du undersøgt disse her?

Hunter trak en Stol frem og satte sig. Han saa paa det gule Papir, han havde i Haanden.

- Ikke nærmere, sagde han. Der er tre Brud paa Jernbanelinien, alle paa en Strækning af femten Kilometer.

- Ja, men se nu paa dem og sig, hvad du mener, sagde Lanser.

Hunter rakte frem efter en Pakke og tog Papiret af. Inden i fandtes der en lille Pakke foruden Cylinderen. Hunter tog en Kniv frem og skar et Hul i Cylinderen. Kaptajn Loft saa til over hans Skulder. Saa lugtede Hunter til Huliet, klemte paa det og gned Fingrene mod hinanden, og han sagde:

- Barnligt. Det er almindelig Dynamit. Hvor mange Procent Nitroglycerin kan jeg ikke sige, før jeg har undersøgt den. Han saa paa Enden af Cylinderen. Det er en almindelig Fænghætte med Tændsats af Knaldkviksølv, og Stubintraad - omkring et Minut, tror jeg. Han kastede Cylinderen paa Bordet. Den er meget billig og meget simpel, sagde han.

Obersten saa paa Loft.

- Hvor mange tror du, der er kastet ned?

- Jeg ved det ikke, Oberst, sagde Loft. Vi har samlet omtrent halvtreds op, og omtrent halvfems Faldskærme. Hvad der nu kan være Grunden, saa har Folk ladet Faldskærmen ligge, men de har gemt Pakken, og desuden er der sikkert en Mængde, som vi endnu ikke har fundet.

Lanser slog afværgende ud med Haanden.

- Det spiller ikke nogen større Rolle, sagde han. De kan kaste saa mange ned, de vil. Vi kan ikke forhindre det, og vi kan heller ikke anvende dem mod dem selv. De er ikke Erobrere nogetsteds.

Loft sagde heftigt:

- Vi kan udrydde dem fra Jorden!

Hunter var ifærd med at pille Kobbærtændhætten løs fra Enden af Dynamitpatronen, og Lanser sagde:

- Ja - det kan vi gøre. Har du set paa Indpakningspapiret, Hunter?

- Ikke endnu, jeg har ikke haft Tid.

- Det er en helt satanisk Indretning, sagde Oberst Lanser. Papiret er blaat, saa det er let at faa Øje paa. Man tager Papiret

af, og her - han holdt den lille Pakke i Vejret - her er en Plade Chokolade. Den vil alle have fat i. Jeg vil holde noget paa, at vore egne Soldater hugger Chokoladen. Den vil Børnene komme til at lede ordentligt efter.

En Soldat kom ind, lagde et gult Papir foran Obersten og gik igen, og Lanser saa paa det og lo anstrengt.

- Her har du noget at bide i, Hunter. To nye Brud paa Jernbanelinjen.

Hunter saa op fra sin Undersøgelse af Tændhætten, og han spurgte:

- Hvor almindeligt er dette her? Har de kastet saadan noget ned overalt her?

- Nej, det er det mærkværdige. Jeg har ringet til Hovedstaden. Dette er det eneste Sted.

- Hvilke Slutninger drager Obersten deraf? spurgte Hunter.

- Ja, det er vanskeligt at sige. Det er vel en Forsøgsplads. Gaar det godt her, forsøger de nok overalt, og hvis det ikke lykkes her, faldet det helt bort.

- Hvad vil Obersten gøre? spurgte Hunter.

- Jeg har faaet Ordre fra Hovedstaden til at tilintetgøre det hele saa grundigt og hensynsløst, at de ikke vover at forsøge det noget andet Sted.

Hunter sagde i en klagende Tone:

- Hvorledes skal jeg kunne reparere fem Brud paa Jernbanelinjen? Lige nu har jeg ikke Skinner, saa der er nok til dem alle fem.

- Du kommer vel til at tage nogle gamle Stikspor op, sagde Lanser.

- Det bliver en forbandet daarlig Jernbane, sagde Hunter.

- Det bliver da i hvert Fald en Jernbane.

Den Dynamitpatron, Hunter havde skaaret Hul paa, kastede han fra sig blandt de andre Pakker. Loft udbrød:

- Vi er nødt til at gøre en Ende paa det her straks, Oberst. Vi maa arrestere og straffe alle, som gemmer disse Sager, inden de naar at gøre Brug af dem. Vi maa skynde os, saa Folk ikke tror, at vi er svage.

Lanser skar Ansigt af ham, og han sagde:

- Tag det med Ro, Kaptajn. Først skal vi se paa, hvorledes det er fat, og derefter skal vi forsøge at udtænke et Middel til at raade Bod paa det.

Han tog en ny Pakke fra Bunken og rev Papiret af. Han tog den lille Chokoladeplade ud, smagte paa den og sagde:

- Det her er et satanisk Paafund. Og det er endda god Chokolade. Jeg kan ikke engang selv modstaa den. Gevinst i Fiskedammen. Derefter tog han Dynamitpatronen op. Hvad mener du egentlig om denne her, Hunter?

- Kun hvad jeg har sagt. Den er meget billig og meget anvendelig til mindre Opgaver, Dynamitpatron med Tændhætte og et Minuts Stubintraad. Den er udmærket, dersom man forstaar sig paa at bruge den. Gør man ikke det, dur den ikke til noget.

Lanser studerede det, der var trykt paa Indersiden af Indpakningspapiret.

- Har du læst det her?

- Kikket paa det, sagde Hunter.

- Jeg har læst det, og nu skal du høre ordentlig efter, sagde Lanser. Han læste: "Til det Folk, der stadig er ubesejret: Gem det. Røb dig ikke. Du faar Brug for det senere. Det er en Gave fra dine Venner til dig og fra dig til Okkupanterne i dit Land. Forsøg

ikke at løse store Opgaver med den" Lanser begyndte at gennemløbe det. Jo her, "Jernbanelinier paa Egnen". Og "arbejd om Natten." Og "Afbrydelser i Kommunikationerne". Og senere: "Instruktioner: Jernbanelinier. Læg Patronen tæt ind til Sammenføjningen ved en Svelle. Pak Jord eller haardtrampet Sne omkring, til det hele ligger fast. Naar Stubintraaden er antændt, kan man naa at tælle langsømt til tres, inden den eksploderer".

Han saa op paa Hunter, og Hunter sagde kun:

- Det passer.

Lanser vendte tilbage til Papiret og løb Linierne igennem.

- "Broer: Svækkes, men bliver ikke helt ødelagt." Og her: "Stærkstrømsmaster", og her: "Lastbiler". Lanser lagde det blaa Papir paa Bordet. Ja, det staar der.

Loft sagde hidsigt:

- Vi maa gøre noget! Der maa findes en eller anden Maade at blive Herre over dette her. Hvad siger Overkommandoen?

Lanser skød Læberne frem, og hans Fingre legede med en af Pakkerne.

- Jeg vilde paa Forhaand have kunnet sige, hvad de vilde svare. Og Ordrene er kommet. "Lav Fælder med eksploderende Pakker og forgift Chokoladen." Han sad tavs et Øjeblik, og saa sagde han: Hunter, jeg er baade loyal og paalidelig, men undertiden, naar jeg faar at høre, hvilke lysende Ideer, der kommer fra Overkommandoen, saa ønsker jeg, at jeg var Civilist, en gammel Civilist. De tror altid, at de har med Dumrianer at gøre. Jeg paastaar ikke netop, at det her er nogen god Prøve paa deres Begavelse, gør jeg vel?

Hunter saa interesseret ud.

- Gør Obersten ikke?

- Nej, det gør jeg ikke, sagde Lanser skarpt. Men hvorledes vil det gaa siden? En Mand tager vore udlagte Sager op og bliver sprængt i Luften. Og en Unge spiser Chokoladen og dør af Stryknin-forgiftning. Og saa? Lanser saa ned paa sine Hænder. De skubber til dem med Stænger og kaster Lasso omkring dem, inden de rører ved dem. De prøver Chokoladen paa Katten. Det er da for Fanden intelligent Folk! Saadanne enfoldige Fælder gaar de ikke i to Gange.

Loft rømmede sig.

- Obersten taler defeatistisk, sagde han. Vi er nødt til at gøre noget. Hvad tror Obersten er Aarsagen til, at de kun er kastet ned her?

- Der kan være to Aarsager, sagde Lanser. Enten er denne By valgt paa maa og faa, eller ogsaa har den Forbindelse med Omverdenen. Vi ved, at der er nogle unge Mænd, der er taget væk herfra.

- Vi er nødt til at gøre noget, Oberst, gentog Loft trægt.

Nu vendte Lanser sig mod ham:

- Loft, jeg tror, jeg vil anbefale dig til en Stilling i Generalstabens. Du vil gaa igang med en Sag, inden du endnu ved, hvor Problemet ligger. Nu gælder det en ny Form for Erobring. Før gik det altid godt at afvæbne et Folk og holde det i Uvidenhed. Nu sidder de og lytter til Radio, og vi kan ikke forhindre dem i det. Vi kan jo ikke engang finde Radioapparaterne.

En Soldat kikkede ind af Døren.

- Herr Corell anmoder om at tale med Obersten.

- Bed ham vente, svarede Obersten. Han fortsatte til Loft:

De læser Flyveblade; Vaaben kommer dalende ned fra Himlen. Nu er det Dynamit. Men det kan snart blive Haandgranater, og senere Gift.

Loft sagde uroligt:

- Der er endnu ikke kastet Gift ned.

- Nej, men før eller senere gør de det. Kan du forestille dig, hvilken Virkning det vilde have paa Moralen hos vort Folk, ja, hos dig selv, hvis Befolkningen her fik fat i de her Legetøjspile, du ved, saadan nogle smaa mærkelige Fyre, som man kaster mod en Skive, og saa Spidserne var overtrukket f. Eks. med Cyankalium, lydløse smaa farlige Tingester, som man ikke hører, naar de kommer, og som gaar lydløst gennem Uniformen? Og hvis vore Folk faar at vide, at der er Arsenik i Omløb? Kunde nogen af dem, eller kunde du spise roligt?

Hunter sagde tørt:

- Er Obersten ved at planlægge Fjendens Felttog?

- Nej, jeg forsøger at være forudseende.

- Oberst, sagde Loft, her sidder vi og snakker i Stedet for at søge efter Dynamiten. Hvis Befolkningen har en Organisation, saa maa vi afsløre og knuse den.

- Ja, sagde Lanser, vi maa knuse den, hensynsløst, kan jeg tænke mig. En Detaille maa du tage dig af, Loft. En anden maa du sætte Prackle til. Vi skulde have haft flere Subalterner. At Tonder skulde gaa hen og blive myrdet, var der virkelig ingen Glæde ved. Hvorfor kunde han ikke lade Fruentimmerne være i Fred?

- Oberst, sagde Loft, Løjtnant Prackle optræder paa en Maade, som jeg ikke synes om.

- Hvad gør han da?

- Han gør ikke noget særligt. Men han er bange, og han er i daarligt Humør.

- Jeg ved det, sagde Lanser. Det er den samme Ting, jeg har omtalt saa tit. Ja, sagde han, jeg havde maaske været Generalmajor, hvis jeg ikke havde omtalt den saa ofte. Vi har uddannet vore unge Mænd til Sejr, og man maa erkende, at de er kolossale, naar de sejrer, men de ved ikke rigtig, hvad de skal gøre ved et Nederlag. Vi har fortalt dem, at de er mere begavede og modigere end unge Mænd i andre Lande. Det kom som et Chok, da de blev klar over, at de ikke er Spor modigere eller bedre begavede end andre unge.

Loft sagde mørkt:

- Hvad mener De med Nederlag? Vi har ikke lidt Nederlag.

Og Lanser saa køligt paa ham en lang Tid, men svarede ikke, og til sidst flakkede Lofts Blik, og han sagde:

- Oberst.

- Tak, sagde Lanser.

- Det forlanger Obersten ikke af de andre.

- De tænker ikke paa det, og fra dem kommer det ikke som en Fornærmelse. Naar du undlader at sige det, er det fornærmende.

- Ja, Oberst, sagde Loft.

- Gaa nu, og forsøg at faa Prackle til at beherske sig. Begynd at søge efter Dynamiten. Jeg vil ikke have, at det kommer til noget Skyderi, hvis det ikke kommer til Optrin, forstaar du?

- Ja, Oberst, sagde Loft, og han hilste reglementært og forlod Værelset.

Hunter saa roligt paa Oberst Lanser.

- Var Obersten ikke lidt haard ved ham nu?

- Jeg var nødt til det. Han er bange. Jeg kender den Slags. Naar han er bange, maa han føle Disciplinen over sig, hvis han ikke skal gaa i Stykker. Han er afhængig af Disciplin paa samme Maade, som andre er afhængige af Sympati. Det er bedst, du gaar igang med din Jernbane nu. Men det er nok det sikreste, at du indretter dig paa, at det bliver i Nat, de virkelig gaar igang og begynder at sprænge.

Hunter rejste sig, og han sagde:

- Ja.
- Er det ...
- Du ved, hvordan de er, afbrød Lanser. Du ved, hvordan de maa være. Grib Førerne, skyd Førerne, tag Gidsler, skyd Gidsler, tag nye Gidsler, skyd dem - Lansers Stemme var støget, men nu sank den næsten til en Hvisken - og Hadet vokser bare, og Saarene mellem os bliver bare dybere og dybere.
- Hunter tøvede.
- Er der nogen, der staar paa Listen, allerede dømt? Han gjorde en lille Bevægelse mod Borgmesterens Sovekammer.
- Lanser rystede paa Hovedet.
- Nej, ikke endnu. Foreløbig er de kun arresteret.
- Hunter sagde forsigtigt:
- Ønsker Obersten, at jeg skal foreslaa - Obersten er maaske overarbejdet? Jeg skulde maaske - ja - jeg skulde maaske rapportere, at Obersten er overarbejdet og trænger til Hvile?
- Lanser lagde et Øjeblik Haanden over Øjnene, men saa rettede han sig op, og Ansigtet blev haardt.
- Jeg er ikke civil. Der er Mangel paa Officerer allerede nu. Gaa nu igang med dine Opgaver. Jeg maa tale med Corell.
- Hunter smilede. Han gik hen og aabnede Døren, og han sagde gennem Døraabningen:
- Ja, han er her. Over Skulderen sagde han til Lanser: Det er Prackle, der gerne vil tale med Obersten.
- Lad ham komme ind, sagde Lanser.
- Prackle kom ind. Han var sur og stridslysten.
- Oberst Lanser, jeg ansøger om ...
- Tag Plads, sagde Lanser. Sæt Dem ned og hvil Dem et Øjeblik.
- Nu skal Løjtnanten være en god Soldat.
- Stivheden faldt hurtigt af Prackles. Han satte sig ved Bordet og hvilede paa Albuerne.
- Jeg ansøger om ...
- Vær stille lidt, sagde Lanser. Jeg ved, hvad det er. Du troede, at her vilde blive ganske hyggeligt.
- De afskyer os, sagde Prackle. De afskyer os dybt.
- Lanser smilede.
- Mon ikke jeg ved, hvad det er. Gode Soldater maa være unge Mænd, og unge Mænd skal have unge Kvinder. Er det ikke det?
- Jo.
- Afskyer hun dig, sagde Lanser venligt.
- Prackle så nedtrykt paa ham.
- Jeg ved det ikke, Oberst. Somme Tider tror jeg, at hun bare er ked af det.
- Og du føler dig helt ulykkelig?
- Jeg kan ikke lide at være her, Oberst.
- Nej, du troede naturligvis, at her vilde blive hyggeligt. Løjtnant Tønder tabte Besindelsen, og saa gik han alene ud, og han fik en Kniv i sig. Jeg kunde maaske sende dig hjem. Vil du sendes hjem, naar du ved, at vi har Brug for dig her?
- Nej, Oberst, det vil jeg ikke, sagde Prackle usikkert.
- Godt. Nu skal jeg sige dig noget, og jeg haaber, at du forstaar det rigtigt. Du er ikke mere et Menneske. Du er Soldat. Din private Bekvemmelighed betyder ikke det mindste, og dit Liv har forresten heller ikke stor Betydning. Hvis du lever, faar du Minder. Det er i det hele taget det eneste, man har tilbage. Indtil videre maa du modtage Ordre og udføre dem. Det bliver hovedsagelig ubehagelige Ordre, men det har du ikke noget at gøre med. Jeg vil ikke

forskønne Virkeligheden. I skulde have været uddannet til at møde alt det her, ikke til blomsterstrøede Gader. Jeres Sind skulde have været bygget op med Sandhed og ikke lokket med Løgn. Lanser blev skarp i Stemmen. Men du har paataget dig Opgaven. Vil du gennemføre den, eller vil du rømme? Sjælen kan vi ikke hjælpe dig med.

Prackle rejste sig.

- Tak, Oberst.

- Og Pigen, fortsatte Lanser, Pigen kan du voldtage eller beskytte eller gifte dig med - det er ligegyldigt, saalænge du bare kan skyde hende, naar du faar Ordre til det.

- Ja, Oberst, sagde Prackle træt. Tak, Oberst.

- Jeg forsikrer dig, at det er bedst at vide Sandheden. Det forsikrer jeg dig. Det er bedst at vide Sandheden. Gaa nu, og hvis Corell endnu sidder og venter derude, saa send ham ind. Og Lanser fulgte Løjtnant Prackle med Øjnene, da han gik.

Corell kom ind, og han havde forandret sig meget. Han havde venstre Arm i Bind, og han var ikke mere den joviale, venlige, smilende Corell. Ansigtet var hvast og bittert, og Øjnene skelede som Øjnene paa en død Gris.

- Jeg vilde være kommet tidligere, sagde han, men Oberstens manglende Vilje til Samarbejde har gjort mig tvivlende.

- De ventede paa Svar paa Deres Rapport, husker jeg, sagde Lanser.

- Jeg ventede paa meget mere end det. De nægtede mig en Stilling, der gav mig Indflydelse. De sagde, at jeg ikke var til nogen Nytte. De forstod ikke, at jeg har været her i Byen længe for Dem. De lod Borgmesteren beholde sit Embede stik imod mit Raad.

- Var han ikke blevet siddende, vilde der maaske have været endnu flere Uroligheder, end der har været, sagde Lanser.

- Det kommer an paa, hvorledes man ser paa Sagen, sagde Corell. Borgmesteren er Fører for et Folk, der planlægger Oprør.

- Dumheder, sagde Lanser; Han er et almindeligt, hyggeligt Menneske.

Med den raske Haand tog Corell en sort Notesbog op af højre Lomme og aabnede den med den ene Haand.

- Obersten glemmer, at jeg har mine Kilder, og jeg har været her længe for Dem. Jeg maa rapportere, at Borgmester Orden har været vidende om alt, hvad der er sket her. Den Aften, da Løjtnant Tonder blev myrdet, befandt han sig i det Hus, hvor Mordet blev begaaet. Da Pigen flygtede op i Fjeldene, boede hun hos en af hans Slægtninge. Jeg sporede hende derop, men hun naaede at komme væk. Naar nogen er forsvundet, har Orden altid vidst det og hjulpet dem at komme afsted. Og jeg har ogsaa stærk Mistanke om, at han har haft en Finger med i Spillet, naar det drejer sig om de smaa Faldskærme.

- Men det kan De ikke bevise, sagde Lanser ivrigt.

- Nej, sagde Corell, det kan jeg ikke bevise. Det andet ved jeg; men det sidste har jeg kun Mistanke om. Nu er De maaske til Sinds at høre paa mig.

- Hvad foreslaar De? sagde Lanser roligt.

- Mine Forslag er noget mere end Forslag. Orden maa nu tages som Gidsel, og hans Liv kommer til at afhænge af, om der bliver Ro og Orden paa Egnen. Hans Liv maa være afhængigt af, om der herefter tændes Dynamitpatroner. Corell stak atter Haanden i Lommen, og han tog et lille sammenlagt Dokument op, foldede det ud med den ene Haand og lagde det foran Obersten. Her; sagde han, her har jeg Svaret paa min Rapport til Overkommandoen. Obersten vil maaske lægge Mærke til, at det giver mig visse Beføjelser.

Lanser saa paa Dokumentet, og han svarede roligt:

- Jasaa, De gik virkelig udenom mig? Han saa paa Corell med aaben Uvilje. Jeg horte, at De var blevet saaret. Hvorledes gik det til?

- Samme Nat, som Deres Løjtnant blev myrdet, blev jeg overfaldet, sagde Corell. Patrouillen reddede mig. Et Par af Byens Folk flygtede den Nat i min Baad. Behøver jeg at give kraftigere Udtryk for, at Borgmester Orden maa tages som Gidsel?

- Han er her, sagde Lanser, han er ikke rømmet. Hvorledes skal han kunne blive mere Gidsel, end han allerede er?

Pludselig hortes i nogen Afstand Lyden af en Eksplosion, og begge vendte sig om og saa mod den Side, hvorfra den kom. Corell sagde:

- Der har vi det, og Obersten ved meget godt, at hvis dette Eksperiment lykkes, vil der komme Dynamit til alle de okkuperede Lande.

Lanser gentog hurtigt:

- Hvad foreslaar De?

- Det har jeg allerede sagt. Orden maa med sin Person indestaa for, at der ikke bliver noget Oprørsforsøg.

- Men hvis de gør Oprør, og vi skyder Orden?

- Saa staar den lille Doktor nærmest for Tud; han har den næststørste Magt.

- Men han har ikke noget Embede.

- Han har Folkets Tillid.

- Og hvis vi skyder ham, hvad sker der saa?

- Saa har vi Magten. Saa er al Oprørsaad knust. Naar vi har skudt Førerne, er Oprøret tilintetgjort.

Lanser spurgte ironisk:

- Tror De virkelig paa det?

- Det maa være rigtigt.

Lanser rystede langsomt paa Hovedet, og saa raabte han:

- Vagt!

Døren aabnedes, og en Sergeant kom til Syne i Doraabningen.

- Jeg har erklæret Borgmester Orden arresteret og Doktor Winter arresteret, sagde Lanser. Sergeanten maa sørge for, at Orden kommer under Bevogtning, og at Winter straks føres herhen.

- Ja, Oberst, sagde Sergeanten.

Lanser saa op paa Corell, og han sagde:

- Nu haaber jeg virkelig, at De ved, hvad De gør. Jeg haaber, De ved, hvad De gør.

Ottende Kapitel.

Nyhederne løb hurtigt i den lille By. De spredtes ved Hvisken gennem aabnede Døre, med hurtige, indholdsrige Blikke - "Borgmesteren er arresteret" - og gennem Byen løb der en lille, stille Jubel, en vild lille Jubel, og Folk talte lavmælt med hinanden, og Folk, som gik ind i en Butik for at købe lidt Mad, bøjede sig frem mod Ekspedienten et Øjeblik og vekslede nogle Ord.

Folk gik ud paa Landet, ud i Skoven, og ledte efter Dynamit. Og Børnene, som legede i Sneen, fandt Dynamiten, og nu havde selv Børnene faaet særlige Instruktioner. De aabnede Pakken og spiste Chokoladen, og saa gravede de Dynamiten ned i Sneen og fortalte Forældrene, hvor den laa.

Langt ude paa Landet var der en Mand, som fandt en Cylinder

og læste Instruktionerne, og han sagde til sig selv: "Mon den virkelige knalder". Han stillede Cylinderen lige op i Sneen og tændte Stubintraaden, og han løb væk og talte, men han talte for hurtigt. Han naaede til otteogtreds, inden Dynamiten eksploderede. Han sagde: "Den knaldede", og saa skyndte han sig afsted for at søge efter flere Pakker.

Som paa et givet Tegn forsvandt Folk ind i Husene, Dorene blev laaset, og Gaderne laa øde. Ved Gruben visiterede Soldaterne omhyggeligt alle Arbejderne, inden de gik ned i Skakten, søgte og søgte, og Soldaterne var nervøse og uvenlige, og de talte strengt til Arbejderne. Grubearbejderne saa køligt paa dem, og i Blikket laa en lille, vild Jubel.

I Borgmesterboligens Salon var Bordet ryddet, og en Soldat stod paa Vagt ved Døren ind til Borgmester Ordens Sovekammer. Annie laa paa Knæ foran Kaminen og lagde smaa Kulstykker paa Ilden. Hun saa op paa Vagtposten foran Borgmester Ordens Dør, og hun sagde bistert.

- Naa, hvad har I tænkt at gøre ved ham?
Soldaten svarede ikke.

Døren til Forstuen aabnedes, og en anden Soldat kom ind. Han førte Doktor Winter ved Armen. Han lukkede Døren efter Doktoren og stillede sig med Ryggen mod Døren. Doktor Winter sagde:

- God Dag, Annie. Hvorledes gaar det med Borgmesteren?
Annie pegede paa Sovekammeret og sagde:
- Han er der inde
- Han er vel ikke syg? spurgte Doktor Winter.

- Nej, det saa ikke saadan ud, sagde Annie. Jeg skal se, om jeg kan fortælle, at Doktoren er her. Hun gik hen til Vagtposten og sagde befalende: Fortæl Borgmesteren, at Doktor Winter er her, hører De, hvad jeg siger?

Vagten svarede ikke og gjorde ikke en Bevægelse, men bag ham aabnedes Døren, og Borgmester Orden viste sig. Han tog ingen Notits af Vagtposten, trængte sig forbi ham og kom ind i Stuen. Et Øjeblik tænkte Vagten paa at jage ham ind igen, men saa gik han tilbage til sin Plads ved Døren. Orden sagde:

- Tak, Annie. De gaar vel ikke for langt væk? Jeg faar maa-ske Brug for Dem.
- Nej, det gør jeg ikke, sagde Annie. Hvorledes er det med Borgmesterinden?

- Hun er ved at rede sig. Vil De tale med hende?

- Ja, sagde Annie, og ogsaa hun trængte sig forbi Vagtposten, gik ind i Sovekammeret og lukkede Døren efter sig.

- Er der noget særligt, du vil? sagde Orden til Doktor Winter. Winter trak paa Munden og pegede over Skulderen paa sin Be-

vogter.
- Jeg tror, jeg er blevet arresteret. Min unge Ven har bagved kom og hentede mig herhen.

- Det maatte vel gaa saadan, sagde Orden. Hvad mon de vil gøre?

Begge Mændene saa længe paa hinanden, og begge vidste, hvad den anden tænkte. Saa sagde Orden, som om han fortsatte en paabegyndt Samtale:

- Du forstaar, jeg kunde ikke standse det, selv om jeg vilde.

- Jeg ved det, sagde Winter, men de ved det ikke. Og han fortsatte med en Tanke, som han havde haft tidligere. Det er præcise Folk, sagde han. De overholder nøje alle Tider, og nu er Tiden snart ude. De tror, at naar de selv kun har een Fører og eet Hoved, saa maa alle vi andre være lige saadan. De ved, at ti kappede Hoveder for dem vilde være en Katastrove, men vi er frie Menne-

sker; vi har lige saa mange Hoveder, som vi er Mennesker, og i en Tid, hvor der skal bruges Førene, skyder de op blandt os som Svampe af Jorden.

Orden lagde Haanden paa Winters Skulder, og han sagde:

- Tak skal du have. Jeg ved, at det er saadan, men det er dejligt at høre dig sige det. De smaa bukker vel ikke under? Han saa ivrigt og forskende ind i Winters Ansigt.

Og Doktoren forsikrede ham:

- Nej, det gør de ikke. Tværtimod, med Hjælp udefra vokser de sig stadig stærkere.

Der var et Øjeblik stille i Værelset. Vagtposten flyttede sig lidt, og Geværet slog mod en Knap.

- Nu kan jeg tale med dig, sagde Orden, og det er muligt, at jeg aldrig mere faar Lejlighed til det. Jeg har et og andet paa Hjerte, som jeg skammer mig lidt for. Han saa paa den stramt staaende Vagtpost, men Soldaten viste ikke Tegn til, at han havde hørt noget. Orden sagde: Jeg har tænkt paa min egen Død. Hvis de følger den sædvanlige Plan, maa de skyde mig, og senere maa de skyde dig. Og da Winter stod tavs, sagde han: Det maa de vel?

- Ja, det tænker jeg. Winter gik hen til en af de forgyldte Stole, og netop som han skulde til at sætte sig, saa han, at Gobelinstoffet var laset, og han strøg kærtegnende med Haanden hen over Sædet, som om det kunde blive helt af det. Og hansatte sig forsigtigt, fordi den var laset. Orden fortsatte:

- Ser du, jeg er bange, jeg har spekuleret paa forskellige Maader at komme væk paa, at slippe. Jeg har tænkt paa at flygte. Jeg har tænkt paa at bede om Naade, og jeg skammer mig over det.

Winter saa op, og han sagde:

- Men du har ikke gjort det.

- Nej, det har jeg ikke.

- Og du gør det heller ikke.

Orden var nylende.

- Nej, det gør jeg ikke. Men jeg har tænkt paa det.

Og Winter sagde venligt og stille:

- Hvorfra ved du, om ikke alle tænker ligesaadan? Hvor kan du vide, om ikke jeg har tænkt paa at gøre det samme.

- Jeg har tænkt over, hvorfor de ogsaa har arresteret dig, sagde Orden. De kommer vel til at skyde dig ogsaa.

- Det gør de vel, sagde Winter. Han drejede Tommelfingrene og saa paa, hvorledes de snoede sig om hinanden Omdrejning efter Omdrejning.

- Du ved, at de maa. Orden stod et Øjeblik tavs, og saa sagde han: Du ved, at jeg hører til de smaa, og at Byen hører til de smaa Byer, men blandt de smaa Mennesker maa der findes en Gnist, som kan slaa ud i Lue. Nu er jeg bange, jeg er forfærdelig bange, og jeg har spekuleret paa alle de Smadting, jeg vilde kunne gøre for at redde Livet, og saa gik det over, og nu føler jeg engang imellem ligesom en triumferende Jubel, som om jeg var større og bedre, end jeg er, og ved du, hvad jeg har gaaet og tænkt paa? Orden smilede ved Tanken. Husker du fra Skolen, fra Sokrates' Forsvarstale? Kan du huske, at han sagde: "Her siger maaske en eller anden, men skammer du dig ikke, Sokrates, at have en Beskæftigelse, hvorved du risikerer Livet. Hertil vilde jeg - med fuld Føje - give det Svar: det er ikke rigtigt, min Ven, hvis du tror, at en Person, som det er saa lidet bevendt med, bliver nødt til at regne med Udsigterne til at maatte leve eller dø. Han bør i Stedet for tænke paa, om han gør Ret eller Uret". Orden tav og forsøgte at huske Fortsættelsen.

... og han fuldt ind:
"Og om det er en god eller daarlige Mand's Gerninger". Jeg
tror ikke, du har citeret helt rigtigt. Du var ikke dygtig i Sko-
len. Du citerede ogsaa tredje Tale forkert.

Orden smaa lo.

- Husker du det?

- Ja, sagde Winter ivrigt, jeg husker det aldeles tydeligt.
Du glemte en Sætning eller i hvert Fald et Ord. Du var til Eksa-
men, og du var saa nervøs, at du havde glemt at stoppe Skjorten
ned i Bukserne, og Skjorten hang udenfor bagpaa. Du kunde ikke
begribe, hvad de lo af.

Orden smaa lo for sig selv, og i Smug vandrede Haanden om paa
Ryggen for at føle efter Skjortefliden.

- Jeg var Sokrates, sagde han, og jeg gik i Rette med Skole-
ledelsen. Jeg stillede dem ved Skampælen. Jeg skældte dem ud, saa
jeg saa, at de rødmede.

- De maatte kun holde sig for at le, sagde Winter. Skjorten
stak uden for Bukserne.

Borgmester Orden lo.

- Hvorlænge er det siden? Fyrretyve Aar?

- Seksogfyrre.

Vagten ved Sovekammerdøren gik stille hen til den Soldat,
der stod ved Døren ud til Forstuen. De talte sagte sammen ud af
Mundvigene, som naar Børn hvisker i Skolen.

- Hvorlænge har du haft Vagt?

- Hele Natten. Orker næppe at holde Øjnene aabne.

- Jeg ogsaa. Fik du noget Brev fra Konen med Baaden igaar?

- Ja. Hun bad mig hilse dig. Skrev at hun havde hørt, at du
var saaret. Hun skrev kun kort.

- Hils og sig, at jeg ikke fejler noget.

- Javist - naar jeg skriver engang igen.

Borgmesteren loftede Hovedet og saa mod Loftet, og han mum-
lede:

- Hm - m - m. Maa se om jeg kan huske det - hvordan var det?

Og Winter sufflerede:

- "Men nu, o Mænd ....."

Og Orden sagde sagte:

- "Men nu, o Mænd, som haver dømt mig ..."

Obersten kom sagte ind; Vagtposterne rettede sig op. Da Ober-
sten hørte, hvad Orden sagde, standsede han og lyttede. Orden saa
op i Loftet og mærkede ingenting, saa optaget var han af at søge
efter den rigtige Ordlyd.

- "Men nu, o Mænd, som haver dømt mig", sagde han, "har jeg
Lyst til at optræde som Profet for Eder - thi jeg befinder mig jo
paa det Punkt i Livet - da Menneskene især - især faar Profetiens
Gave: foran Døden. Saa forkynder jeg - nu for Eder, som nu vil drø-
be mig - at straks efter min - min Død ..."

Og Winter rejste sig og sagde:

- Bortgang.

Orden saa paa ham.

- Hvad?

- Der staar "Bortgang", sagde Winter, ikke "Død". Du gjorde
samme Fejl sidste Gang. Du gjorde samme Fejl for Seksogfyrre Aar
siden.

- Nej, der staar Død. Der staar Død. Orden saa sig om og fik
Øje paa Lanser, der stod og saa paa ham. Han spurgte: Staar der
ikke "Død"?

- "Bortgang", sagde Oberst Lanser. Der staar "straks efter min Bortgang".

- Der ser du, to imod en. "Bortgang" staar der. Det er den samme Fejl, du gjorde sidste Gang.

Nu stirrede Orden ret frem for sig; han fæstede Blikket paa Minderne og saa intet omkring sig. Og han fortsatte:

- "Saa forkynder jeg nu for Eder, som nu vil dræbe mig, at straks efter min - Bortgang skal I rammes af en Straf, som er meget haardere end den Straf, som I har dømt mig til".

Winter nikkede opmuntrende, og Oberst Lanser nikkede, og begge syntes de at ville hjælpe ham med at huske. Og Orden fortsatte:

- "Thi I haver troet, at I ved at dømme mig vilde slippe for at drages til Regnskab for Eders Liv ...!"

Løjtnant Prackle kom farende ind og raabte med oprørt Stemme:

- Oberst Lanser!

- Sch..., sagde Oberst Lanser, og han strakte Haanden ud for at tysse paa ham.

Og Orden fortsatte med lav Stemme:

- "Men netop det modsatte vil ske". Han hævede Stemmen. "Thi jeg forkynder Eder, at I vil komme ud for et langt større Antal Personer, som vil ransage Eder"; og han gjorde en lille Gestus med Haanden, en Talergestus; "dem har jeg hidtil holdt borte, uden at I haver mærket det. De vil blive besværligere, eftersom de er yngre, og vil gøre Eder mere opbragte, end jeg har gjort." Han rynkede Panden og forsøgte at huske Fortsættelsen.

- Og Løjtnant Prackle sagde:

- Oberst Lanser, vi har fundet nogle Folk med Dynamit.

- Vær stille, sagde Lanser.

Orden fortsatte:

- "Thi hvis I indbilder Eder, at I ved at dræbe Mennesker kan hindre Folk i at anklage Eder for Eders onde Liv, saa tager I Fejl." Han rynkede Panden og tænkte, at han saa op i Loftet, og han smilede forlegent og sagde: Mere kan jeg ikke huske. Det er helt borte.

- Det var meget efter seksogfyrre Aar, og for seksogfyrre Aar siden var du ikke videre dygtig.

Løjtnant Prackle afbrød:

- Folkene har Dynamit, Oberst Lanser.

- Har De arresteret dem?

- Ja, Oberst, Kaptajn Loft og ...

- Sig til Kaptajn Loft, at han skal tage sig af Bevogtningen. Obersten samlede sig, og han gik frem paa Gulvet og sagde: Orden, det maa holde op, dette her.

Og Borgmesteren smilede hjælpeløst mod ham.

- Det kan ikke holde op.

- Jeg lod Dem arrestere, sagde Obersten strengt, og lod Dem tage som Gidsel, for at Deres Folk skulde opretholde Ordenen. Jeg havde Ordre til at gøre det.

- Men paa den Maade holder det ikke op, sagde Orden ligefremt. De forstaar ikke, hvorledes det er. Efter at jeg er begyndt at være en Hindring for Folket, klarer de sig uden mig.

- Sig mig oprigtigt, hvad De mener, sagde Lanser. Hvis Folket ved, at De bliver skudt, hvis de tænder en eneste Dynamitpatron til, hvad tror De saa, de gør?

Borgmesteren saa hjælpeløst paa Doktor Winter. Saa gik Døren til Sovekammeret op, og Borgmesterinden kom ind med Borgmesterens Embedsskæde i Haanden. Hun sagde:

- Den glente du.

- Hvadfor noget? sagde Orden. Ja, rigtigt; og han bøjede Hovedet, saa Borgmesterinden kunde komme til at lægge den omkring hans Hals, og han sagde:

- Tak, kære du.

- Den glemmer du altid. Bestandig, beklagede Borgmesterinden sig.

Borgmesteren saa paa den Ende af Kæden, som han holdt i Haanden - paa Guldmedaillonen, hvori hans Embedsinsignier var graveret.

Lanser slap ikke sit Spørgsmaal.

- Hvad tror De saa, de gør?

- Jeg ved det ikke, sagde Borgmesteren. Jeg tror, at de tænder Stubintraaden.

- Men hvis De nu bad dem om at lade være?

Winter sagde:

Oberst, i Morges saa jeg en lille Dreng, som var ved at lave en Snemand, mens tre fuldvoksne Soldater stod og vogtede ham, saa det ikke skulde blive en Karrikatur af Deres Fører. Han fik den alligevel til at ligne ganske godt, inden de naaede at ødelægge den.

Lanser tog ingen Notits af Doktoren.

- Hvis De bad dem om at lade være? gentog han.

Orden virkede næsten, som om han sov; han sad med Blikket sænket og tænkte. Han sagde:

- Jeg er ikke noget særlig modigt Menneske. Men jeg tror alligevel, at de sprænger. Borgmesteren kæmpede med Ordene. Jeg haaber, at de gør det, men hvis jeg beder dem om at lade være, saa bliver de nedslaaede.

Borgmesterinden sagde:

- Men hvad er det, I taler om?

- Vær nu stille et Øjeblik, kære Ven, sagde Borgmesteren.

- Men tror De, at de sprænger? vedblev Lanser.

Borgmesteren sagde med Stolthed i Stemmen.

- Ja, det gør de. For mig findes der intet Valg mellem at leve eller dø, men - der findes et Valg mellem, hvorledes jeg vil gøre det. Hvis jeg beder dem om ikke at gøre Modstand, bliver de nedslaaede, men de gør Modstand. Hvis jeg beder dem om at gøre Modstand, saa bliver de opmuntrede, og jeg, der selv ikke er noget særlig modigt Menneske, har givet dem lidt mere Mod. Han smilede undskyldende. De forstaar jo, at det er let for mig at gøre det, da Resultatet alligevel bliver det samme.

- Hvis De svarer ja, kan vi alligevel fortælle dem, at De svarede nej. Vi kan fortælle, at De tiggede og bad for Deres Liv.

Winter afbrød opirret:

- De vil faa Sandheden at vide. De kan ikke bevare nogen Hemmeligheder. En af dem tabte en Aften Beherskelsen, og han sagde, at Fluerne havde erobret Fluepapiret, og nu kender hele Landet hans Ord. De findes i en Vise, som alle synger. Fluerne har erobret Fluepapiret. De kan ikke bevare nogen Hemmeligheder.

Nede fra Gruben hørtes en gennemtrængende Fabriksfløjte. Et Vindkast kastede løs Sne mod Vinduet. Orden sad med sin Guldmedaillon i Haanden. Han sagde roligt:

- Obersten forstaar, at intet kan bevirke en Forandring nu. De vil blive knust og drevet ud af Landet. Borgmesterens Stemme var meget stille. Folket vil ikke erobres, og derfor kan det ikke blive det. Frie Mennesker kan ikke begynde en Krig, men naar den engang er begyndt, kan de fortsætte Kampen efter Nederlaget. Det kan Flok-Mennesker, der følger en Fører, ikke gøre, og derfor bliver det altid Flok-

35

Menneskene, der vinder Slagene, og de frie Mennesker der vinder Kri-
gen, Obersten vil komme til at erkende, at det forholder sig saadan.
Lanser holdt sig ret og stram.

- Jeg har faaet tydelige Ordre. Klokken elleve udløb Tiden.
Jeg har taget Gidsler. Forekommer der nogen Voldshandlinger, bliver
de Personer, der er taget som Gidsler, henrettet.

Og Doktor Winter sagde til Obersten:

Vil De udføre Ordre, til Trods for at De ved, at de ikke
fører til noget Resultat?

Lansers Ansigt var stramt.

- Jeg udfører mine Ordre, uanset, hvad de indeholder, men jeg
tror, at et Opraab fra Dem vilde kunne redde mange Menneskeliv.

Borgmesterinden afbrød bonfaldende:

- Kan du ikke sige mig, hvad det er for Dumheder, I taler om?

- Det er ikke Dumheder, kære Ven.

- Men Borgmesteren kan de ikke arrestere, forklarede hun for
ham.

Orden smilede til hende.

Nej, sagde han, Borgmesteren kan de ikke arrestere. Borgmester-
embedet er en Tanke, som er født af frie Mennesker. Borgmesteren kan
ikke arresteres.

Paa Afstand hørtes en Eksplosion. Ekkoet rullede bort mod Fjel-
dene og kom tilbage. Ved Gruben tude Fabrikfloyten gennemtræn-
gende, en skarp Advarsel. Orden stod spændt et Øjeblik, og saa smi-
lede han. En ny Eksplosion dronede - denne Gang nærmere og tungere -
og Ekkoet kom rullende fra Fjeldsiderne. Orden saa paa Uret, og der-
efter tog han Uret og Kæden og lagde dem i Winters Haand.

- Hvordan var det der om Fluerne? spurgte han.

- Fluerne har erobret Fluepapiret, sagde Winter.

- Annie! kaldte Orden.

Sovekammerdøren blev straks aabnet, og Borgmesteren spurgte:

- Stod Annie og lyttede?

- Ja. Annie blev forlegen.

Og nu dronede en Eksplosion lige i Nærheden, og der hørtes Lyde
af Træ, der splintredes, og Glas, der knustes, og Døren bag Vagtpo-
sterne slyngedes op. Og Orden sagde:

- Annie, jeg vil have, at De bliver hos Borgmesterinden saa
længe hun behøver Dem. Forlad hende ikke. Orden omfavnede sin Hustru
og kyssede hende paa Panden, og derefter gik han langsomt hen til
Døren, hvor Løjtnant Prackle stod. I Døren vendte han sig om mod
Doktor Winter. Kriton, vi skylder Guden Asklepios en Hane, sagde
han med Ømhed i Stemmen. Vil du huske at betale Gælden?

Winter lukkede Øjnene et Øjeblik og saa svarede han:

- Gælden skal betales.

Saa smaale Orden.

- Det husker jeg. Det havde jeg ikke glemt.

- Han lagde Haanden paa Prackles Arm, og Løjtnanten trak sig
tilbage.

Og Winter nikkede sagte.

- Ja, du husker. Gælden skal betales.

Forlagets Efterskrift.

Ved en stor Mindehøjtidelighed for 9'April i Amerika udtalte Forfatteren til "Maanen er gaaet ned", John Steinbeck, følgende:

"Min Bog, "Maanen er gaaet ned" er udelukkende bygget paa det norske Folks ukuelige Vilje til at sejre. Der er Mennesker, der hævder, at denne Vilje ikke kan være tilstrækkelig, naar det gælder om at bekæmpe Tyranniets Vaaben. Nuvel, det erkender jeg, men dermed er Sagen ikke færdigdiskuteret. Thi det, jeg vilde fremhæve, er, at det er denne Kampvilje, der skal finde de rette Vaaben og ikke Vaabnene, der skal fremkalde Kampviljen. Hvis Nordmændene var brudt sammen eller blot havde vaklet, vilde maaske hele Verden have staaet paa Spil. Men i deres Ansigter kunde man læse den faste Beslutning, at de en Gang for alle vilde tilintetgøre de nazistiske Ideer og Nazisternes Metoder. Tyskerne maa have begyndt at indse dette. Splittelse maa opstaa, naar de indser, at de ikke kan naa deres Maal ved Tortur, Henrettelser eller ved at bruge List. De kan trække sig tilbage, men de kan ikke bortforklare de anorme Skader, de har forvoldt".